

Z+I

ČKAIT

Komu pomohou
tepelná
čerpadla
vzduch-kapalina

Malý stavební
zákon
pro uprchlíky
z Ukrajiny

Co Komora
nabízí
členům?

Stavba roku
Zlínského
kraje 2021

13

OBSAH

Titulní obálka: Oprava střechy zámku Lešná získala Cenu hejtmána Zlínského kraje. Projektant: H & B REAL, a.s., zhotovitel/foto: TESLICE CZ s.r.o., stavbyvedoucí: Martin Zeťák, autorizovaná osoba: Jiří Turýn

Zadní obálka: Bečov nad Teplou – rekonstrukce Pluhovských domů (relikviář sv. Maura) získala tři ocenění v soutěži Stavby Karlovarského kraje 2021. Projektant: Projektový ateliér pro architekturu a pozemní stavby spol. s r. o., zhotovitel/foto: Metrostav a.s.

AKTUÁLNĚ

2 Komu pomohou tepelná čerpadla vzduch-kapalina

PRÁVNÍ PŘEDPISY

- 5 Změna pro šetrnější zacházení s dešťovou vodou
- 6 Nařízení vlády k vyhrazeným technickým zařízením
- 7 Proč hledat technicky a ekonomicky racionální limit osvětlení budov
- 10 Akustika obytných budov podléhá přísnějším požadavkům
- 13 Při změnách dokončených budov často chybí dostatečná projektová příprava
- 17 Jak správně členit stavbu v čase a v objemu
- 19 Malý stavební zákon pro uprchlíky z Ukrajiny
- 24 Jak probíhá první velká novelizace nového stavebního zákona

POJIŠTĚNÍ

27 Pozor na základní principy profesního pojištění!

ČINNOST KOMORY

- 29 Zasedání představenstva v červnu 2022
- 31 Činnost Legislativní komise ČKAIT
- 33 Co Komora nabízí členům?
- 35 Rada pro podporu rozvoje profese a Ediční rada – současnost a budoucnost

KRAJSKÁ STAVBA ROKU

- 36 Stavby Karlovarského kraje 2021
- 38 Stavba roku Zlínského kraje 2021

OSTATNÍ

- 40 Setkání čestných členů ČKAIT
- 40 30 let ČKAIT – pozvánka na videomapping

24

40

Zprávy
a informace
ČKAIT

Pro své členy vydává Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě • Vychází šestkrát ročně
Pro členy ČKAIT zdarma • **Náklad:** 28 000 výtisků • **Datum vydání:** 8. září 2022 • **Redakční rada:** Ing. Radim Loukota, předseda redakční rady, člen Představenstva ČKAIT; Ing. Daniel Lemák, Ph.D., místopředseda redakční rady, oblast ČKAIT Olomouc; Marie Báčová, odborná poradkyně předsedy ČKAIT, kancelář ČKAIT Praha; Ing. Milan Havlišta, předseda oblasti ČKAIT Hradec Králové; Ing. Pavel Křeček, čestný předseda ČKAIT; Ing. Miroslav Loutocký, Regionální kancelář ČKAIT Brno; Ing. Dominika Mandíková, vedoucí Střediska vzdělávání a informací ČKAIT; Ing. Jindřich Pater, místopředseda ČKAIT, předseda Ediční rady ČKAIT a Rady pro podporu rozvoje profese ČKAIT, oblast ČKAIT Ostrava; Ing. Jaroslav Valkovič, oblast ČKAIT Zlín, člen Autorizační rady ČKAIT; Ing. Renata Zdařilová, Ph.D., oblast ČKAIT Ostrava, členka Představenstva ČKAIT; Ing. Svatopluk Zidek, předseda oblasti ČKAIT Karlovy Vary • **Šéfredaktorka:** Ing. Markéta Kohoutová
Redakce: ČKAIT, Sokolská 1498/15, 120 00 Praha 2, tel.: 227 090 213 (Ivana Peřková), <http://zpravy.ckait.cz> • **Sazba:** Jindřich Sládek • **Jazyková korektura:** Kristýna Králová • **Layout:** Studio GAT (www.gat.cz) • **Ilustrace:** Eliška Čermáková • **Z+ ČKAIT č. 5/2022:** termíny příspěvků: 20. 9. 2022, termín vydání: 26. 10. 2022, příspěvky posílejte na: Ing. Markéta Kohoutová, tel.: 773 222 338, zpravy@ckait.cz • **Tisk:** Typos, tiskařské závody, s.r.o., Podnikatelská 1160/14, 320 56 Plzeň • **Vydavatel:** ČKAIT, Sokolská 1498/15, 120 00 Praha 2, info@ckait.cz, www.ckait.cz • IČO: 45770743 • MK ČR E 15660, ISSN 1804-7025

ÚVODNÍ SLOVO

Blíží se konec léta, s nímž končí i každoroční vysvětlování našim zákazníkům, že projektant nebo stavbyvedoucí je rovněž člověk a potřebuje dovolenou. Letní měsíce jsou vždycky náročné na to, aby se dobře zkoordinovala práce mezi jednotlivými specialisty, a je nepsaným pravidlem, že právě ten nejpotřebnější zrovna leží kdesi u moře na pláži. Všichni ale nakonec malé zdržení vydrží a svět se kupodivu nezboří. Musí se zkrátka počítat s tím, že v létě si k plánovaným termínům připočítáme dva až tři týdny navíc. To samé platí i pro úřady, kde si v letních měsících často počkáme na potřebné vyjádření také o nějaký ten pátek déle. Na podzim pak plní načerpané energie opět skočíme do víru rutinní práce, a jestliže nám do datové schránky přistane stavební povolení, tak se v podzimních a zimních plískanicích, kdy teplota klesá někde k nule, vrhneme na stavbu, abychom se začali vrtat v zemi. Není lepšího ročního období pro takovou práci. Alespoň můžeme ukázat, že si inženýři v kancelářích i na stavbách se vším poradí. Ale dosti ironie. Nemyslím si, že nová stavební legislativa vyřeší všechny naše problémy. Uvidíme, co přinese závěrečný kolotoč úprav v parlamentu, a potom nám nezbude nic jiného než pracovat s finální verzí. Pokusíme se ještě zapůsobit na poslance s některými úpravami, které dávají smysl, a pouze čas ukáže, jak je nová legislativa životaschopná.

Letní období bývá ospalé, tiskoviny přinášejí zprávy o kruzích v obilí a snímky UFO. Letošní rok se liší tím, že podobných článků ubylo a stránky jsou i nadále plné války na Ukrajině a energetické krize spojené se závratnou inflací. Raději bych četl to první, ale realita je bohužel jiná. Nejhorší na tom všem je jistota nejjisté budoucnosti. Nikdo se dnes neodvážá seriózně předpovídat výhledy nadcházející zimy, natož příštího roku. Pro nás stávaře není skvělou zprávou ani snižování zájmu o hypotéky nebo kolísání cen a horší dostupnost stavebních materiálů. Výzvu se stávají a ještě více do popředí se derou požadavky na snižování spotřeby energií a vývoj nových technologií, které by měly snížit naši závislost na fosilních palivech. To vše pro nás stávaře již není hudbou budoucnosti, ale realitou, jež se promítá do naší každodenní práce. Výzev je skutečně mnoho. Je zde však i další věc, která nám všem jistě silně znepříjemňuje život. Jde o zmiňovanou dvoucifernou inflaci. Určitě jste všichni zaregistrovali problémy stavebních firem, které nebyly při raketově stoupajících cenách stavebních materiálů schopny dodržovat uzavřené kontrakty. Stejnou situaci nyní zažívají i projektanti, jejichž smlouvy jsou uzavírány na delší časová období. Mezi jednotlivými stupni projektové dokumentace bývá mnohdy delší interval a ceny lidské práce nezadržitelně stoupají. Generální projektant bývá dnes často překvapen cenovými požadavky svých subdodavatelů a nemá pro ně v zakázkách prostor. Nezbyvá než doporučit vám všem, abyste si i do smluv na projekty doplnili inflační doložku. U již probíhajících kontraktů nezbyvá než apelovat na smluvní partnery. Není výjimkou, že souhlasí s oprávněným dodatkem ke smlouvě.

Přejděme však k veselejšímu tématu. Jsou před námi oslavy třiceti let od založení Komory. V současné době finalizujeme program, který má ČKAIT zviditelnit u odborné, ale i laické veřejnosti. Na slavnostní večer, během něž bude oceněno 30 osobností a 30 staveb, máme přidělenou záštitu od šesti ministrů. Komora má před sebou i shromáždění delegátů, na kterém bude vyhlášena Cena Inženýrské komory, a setkání s partnery ze Slovenska, Polska a Maďarska v rámci skupiny V4. V letošním roce toto mezinárodní setkání pořádáme u nás v České republice. Blíží se také vyhlášení Stavby roku a některé odborné konference, zapomenout nemohu ani na Inženýrský den v Brně. Podzim tak bude zcela jistě programově i organizačně náročný. O všech akcích budete informováni. Komora má toho před sebou do konce roku opravdu dost. Tak budme na tu naši třicetiletou dámu pyšní. Myslím, že na to po třiceti letech určitě má právo.

Ing. Robert Špalek
předseda ČKAIT

Tepelné čerpadlo není perpetuum mobile, které by fungovalo za všech okolností. Foto: Zara, flickr.com

Komu pomohou tepelná čerpadla vzduch-kapalina

V současné době většinu vlastníků rodinných domků, kteří využívají zemní plyn jako zdroj tepla pro vytápění a ohřev teplé vody, zachvátila pod tíhou vzrůstajících cen energií a války na Ukrajině panika. Lidé mají strach, výrazně přizhovorovaný médii, že v nejbližší době nastane značný nedostatek zemního plynu, který navíc bude velmi drahý. Proto hledají vhodnou alternativu k tomuto palivu a mnozí plánují situaci vyřešit pomocí tepelného čerpadla. Je to jedna z možných cest, ale je nutné si uvědomit některé dopady, které mohou nastat, pokud se na tuto změnu dostatečně nepřipravíme.

Nemyslím nyní majitele rodinných domů, kteří mají tepelné čerpadlo jako zdroj tepla instalováno již od počátku a celý systém vytápění a přípravy teplé vody v domě je na čerpadlo připravený. Necílím ani na vlastníky rodinných domů, kteří se rozhodli použít vysokoteplotní tepelná čerpadla se sériově řazenými kompresory v provedení vzduch-kapalina, která jsou nepoměrně dražší a účinnost nedosahuje hodnot uváděných prodejci běžných tepelných čerpadel (i když některé odstavce platí i pro ně). Cílovou skupinou pro dále uvedená doporučení jsou ti vlastníci rodinných domů, kteří zároveň představují cílovou skupinu pro prodejce a distributory běžných tepelných čerpadel vzduch-kapalina. Věřím, že po přečtení následujícího „desatera“ rad a jejich aplikaci při realizaci čerpadla se podaří zvýšit jejich spokojenost s tímto systémem jako zdrojem tepla.

Skutečná potřeba tepla pro daný rodinný dům

Za prvořadý bod považuji stanovení skutečné minimální potřeby tepla. Většina rodinných domů vznikla před určitou dobou a je možné, že u nich proběhla dílčí rekonstrukce, která mohla zlepšit kvalitu obvodového pláště (zateplení některých částí fasády či střechy, výměna oken apod.). Podobná rekonstrukce může výpočtově snížit stávající potřebu tepla. Totéž platí i pro způsob přípravy teplé vody.

Je nutné si uvědomit, že veškeré tepelné technické výpočty jsou prováděné na zimní výpočtový extrém, který ovšem nemusí za celé zimní období nastat, a zároveň se při výpočtu dle platných českých norem neuvažuje s vnitřními tepelnými zisky.

Nemalou hodnotu ve výkonu zdroje tepla tvoří i přírážky, které při provozu objektu nejsou aktuální, ale při prvotním návrhu stávajícího zdroje tepla byly zohledněny (přírážka na zátop při přerušovaném využívání nemovitosti, přírážky na osaměle stojící dům, vliv větru apod.). Dále je nutné vzít v úvahu, že při prvotním návrhu zdroje tepla se každý projektant jistí a zdroj většinou předimenzuje. Při každé další výměně zdroje tepla pak dochází, většinou s ohledem na výkonové řady výrobců kotlů, na jeho další předimenzování.

Bivalence zdroje tepla

Laikům tato slova asi mnoho neřeknou, ale v praxi znamenají, že v objektu je více zdrojů tepla, které je možné využívat v závislosti na využívání domu, venkovních klimatických podmínkách, dostupnosti a ceně paliva. Další faktor tvoří i technická spolehlivost hlavního zdroje tepla. Je nutné si uvědomit, že každý zdroj tepla má svoje specifika spočívající v rychlosti náběhu, teplotách topné kapaliny, regulaci výkonu apod. Tomu je třeba přizpůsobit i regulaci otopné soustavy, aby při využívání několika zdrojů tepla najednou nedošlo k její nestabilitě. V případě použití tepelných čerpadel vzduch-kapalina může být bivalentním zdrojem tepla elektrokotel či topné patrony, stávající kotel na zemní plyn či jiné palivo, krbová vložka apod.

Energetické napojení objektu

Než si necháme nainstalovat nový či záložní zdroj tepla, je potřeba zkontrolovat připojení objektu na elektrickou energii. To je zvláště nutné v případě, že záložním zdrojem energie určeným pro extrémní zimní klimatické podmínky bude opět elektrická energie. Tepelné čerpadlo funguje tak, že odebírá teplo z venkovního vzduchu, které pomocí kompresorového okruhu s chladivem zvedá na vyšší teplotní úroveň, a toto teplo předává topné kapalině. Čím je teplota vzduchu ve venkovním prostředí nižší, tím je pro tento kompresorový okruh teplo z venkovního vzduchu těžší získat a tím se i podstatně snižuje účinnost celého systému. Kompresorový okruh totiž již nemá odpovídající účinnost a teplota kapaliny, do které je teplo z tepelného čerpadla předáváno, je nižší, takže není schopna příslušný prostor vytopit. I z těchto důvodů je v extrémních klimatických podmínkách vhodné použít bivalentní zdroj tepla. Pozor ovšem na to, že v případě elektrokotle či elektrických vytápěcích patron se značně zatíží elektrické napojení objektu.

Hlučnost venkovní části jednotky

Pro správnou funkci tepelného čerpadla je nutné umístit výměník tepla fungující jako výparník (chladič) ve volném venkovním prostoru. Vzhledem k tomu, že tato venkovní část zařízení obsahuje také ventilátor zajišťující proudění vzduchu přes tento výměník vzduch-chladivo, představuje nepřetržitý zdroj hluku. V některých případech je součástí venkovní jednotky i kompresorová část, která může hluk vnikající do okolí budovy ještě zvýšit.

Proto doporučuji již ve fázi návrhu pečlivě zvážit, kde tuto venkovní část zařízení umístit, neboť hluk vznikající provozem tepelného čerpadla se může stát jablkem sváru mezi sousedy.

Dle platných předpisů nesmí hladina akustického tlaku 2 m před částí obvodového pláště v noční době převýšit hodnotu $L_{PA} = 40$ dB (A). To může být problém, protože hladina akustického výkonu venkovní části tepelného čerpadla může být $L_{WA} = 90$ dB (A) i více. Výrobci a prodejci tepelných čerpadel většinou ve svých technických materiálech uvádějí „líbivou“ hodnotu akustického tlaku v 10 m od výrobku, která působí velmi povzbudivě. Je však nutné mezi řádky vyčíst, že se jedná o hodnotu laboratorně změřenou za předpokladu určité tolerance této hodnoty ve volném prostoru s minimální dobou dozvuku. Reálná hodnota akustického tlaku v určené vzdálenosti může být podstatně vyšší, protože musíme do výpočtu zahrnout i směrové součinitele a odraz zvuku od nepohltivých ploch.

Zamrzání venkovní jednotky

Jak bylo uvedeno v předchozím odstavci, venkovní část tepelného čerpadla funguje jako chladič, jehož teplota musí být nižší než teplota okolního vzduchu. Při chlazení tohoto vzduchu při teplotách nižších než $+8$ °C většinou dochází ke kondenzaci, kdy se na výměňkových plochách sráží vzdušná vlhkost. Největší kondenzace nastává při teplotách venkovního vzduchu pod 8 °C až do teploty cca -2 °C.

Teplota chladiva v okruhu pro funkci tepelného čerpadla musí být nižší, než je teplota okolí (o cca 5 K), takže při teplotách venkovního vzduchu pod $+4$ °C dochází na výměňkových plochách k namrzání kondenzátu. To snižuje jednak prostupnost venkovního vzduchu přes výměník venkovní jednotky, jednak přestup tepla z venkovního vzduchu do chladiva.

Jednotka se v tomto případě uvede do režimu „defrostu“ – odmrazování. Námraza odtaje a kondenzát steče z výměňkových ploch pod jednotku. V případě venkovních teplot nad bodem mrazu odteče nebo se vsákne do dolní zeminy. V případě teplot pod bodem mrazu začne po odmrazování stékající voda mrznout a tvořit pod jednotkou ledovec, který při dlouhotrvajících mrazech může narůst do velkých rozměrů. Při návrhu systému tepelného čerpadla je nutné na toto myslet a zajistit kontinuální odvod kondenzátu po odmrazení (např. topné kabely).

Zároveň upozorňuji na to, že při tomto režimu provozu přestává tepelné čerpadlo do objektu dodávat teplo, a naopak dokonce část tepla z objektu spotřebovává pro odmrazování.

Stanovení velikosti tepelného čerpadla

Jak jsme již zmínili, tepelný výkon tepelného čerpadla vzduch-kapalina klesá s venkovní teplotou, kdy je zase použit vyšší tepelný výkon pro krytí tepelných ztrát. Větší tepelný výkon čerpadla znamená i větší hluk, větší investice apod. Nicméně s určitou hodnotou teploty venkovního vzduchu je nutné si uvědomit, že četnost hodin v průběhu kalendářního roku, kdy tyto teploty nastanou, se mění a svým průběhem odpovídá Gaussově křivce. To znamená, že kritických hodin s venkovní teplotou nižší než např. $-8\text{ }^{\circ}\text{C}$ (platí pro Prahu) nastanou desítky v roce. Proto doporučuji, aby tepelné čerpadlo bylo dimenzováno na nižší výpočtový tepelný výkon, než je výkon maximálně potřebný pro zimní výpočtový extrém. Rozdíl potřebného tepelného výkonu pokryje bivalentní zdroj. Ten sice bude mít vyšší provozní náklady na produkci 1 kWh tepla než tepelné čerpadlo, celková investice však bude výrazně nižší, než kdyby bylo tepelné čerpadlo dimenzováno na maximální výpočtový tepelný výkon zdroje.

Kontrola dostatečnosti topného výkonu otopných těles při jejich napojení na standardní tepelné čerpadlo vzduch-kapalina

Tepelná čerpadla (kromě 2 kompresorových jednotek řazených sériově za sebou) většinou pracují s teplotním spádem na topné vodě 55/50 $^{\circ}\text{C}$ a nižším (např. při venkovních teplotách pod $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ většinou s teplotním spádem 45/40 $^{\circ}\text{C}$). Oproti tomu většina otopných systémů s plynovým kotlem jako hlavním zdrojem tepla pracuje s teplotním spádem 75/55 $^{\circ}\text{C}$. Pokud budeme pracovat se střední teplotou topné vody, s níž pracuje stávající otopné těleso bez jeho zvětšení (výměny), bude střední teplota topného média cca 40–45 $^{\circ}\text{C}$, což znamená minimální snížení topného prvku o cca 40 %. Další snížení topného výkonu stávajícího systému bude patrně způsobeno i topným médiem, které bude pracovat s menším rozdílem teplot vstupujícím do topného prvku.

Uvedme si jeden příklad: Na straně tepelného čerpadla bude teplotní spád kapaliny $\Delta t = 5\text{--}6\text{ K}$ např. 50/45 $^{\circ}\text{C}$, ale původní rozvod byl většinou dimenzován na $\Delta t = 15\text{--}20\text{ K}$ např. 75/55 $^{\circ}\text{C}$ pro snížení potřeby čerpací práce, snížení dimenzí rozvodu topné vody i snížení příkonu oběhového čerpadla. Pokud se oba faktory sečtou (velikost topného prvku a dimenze rozvodu topné vody), bude topný výkon koncového vytápěcího prvku cca 30 % původního jmenovitého výkonu topného prvku. V praxi to znamená, že toto vytápěcí těleso bude schopno zajistit požadované parametry vnitřního prostředí maximálně do venkovní teploty cca 2 $^{\circ}\text{C}$. Poté bude nutné teplotu přiváděné topné vody zvyšovat jiným topným zdrojem, než je standardní tepelné čerpadlo.

Nicméně toto hrozí jen v případě, pokud na stávající topný systém založený na plynovém kotli nebo elektrokotli bezmyšlenkovitě napojíme pouze standardní tepelné čerpadlo vzduch-kapalina.

Příprava teplé vody

Jak bylo uvedeno v předchozích odstavcích, tepelný výkon tepelného čerpadla i teplota topné kapaliny jsou ovlivňovány teplotou venkovního vzduchu. V letním období pak mohou být nastaveny na teplotní parametry, které umožní ohřev teplé vody přes deskový výměník (bojler) bez dodatečného zdroje tepla. Toto platí pouze pro letní teploty, kdy je možné teplotu vodu ohřívát pomocí slunečního kolektoru bez potřeby další „placené“ energie. V zimním a přechodném období bohužel tepelné čerpadlo není schopné svými parametry výstupní topné vody plně zajistit ohřev teplé vody, a je proto nutné použít bivalentní vysokoteplotní zdroj tepla a tepelným čerpadlem teplotu vodu pouze přehřát.

Tepelné čerpadlo jako zdroj chlazené vody pro klimatizaci

Někteří výrobci tepelných čerpadel uvádí jako jednu z jejich předností, že mohou být použita jako chladicí jednotka s výrobou chladicí vody o teplotních parametrech cca 6/12 $^{\circ}\text{C}$. To je pravda, avšak jen pokud nejsou v objektu přípravy odpovídající koncové prvky chlazení. Ve většině objektů však odpovídající koncové prvky chlazení nejsou (například FCU s kondenzátními vanami, velkoplošné chladicí stropy apod.). V případě, že budeme do stávajících standardních otopných prvků pouštět chlazenou vodu, její teplotní spád musí být nad rosným bodem, protože jinak hrozí kondenzace a úkapy kondenzátu. To však způsobí, že chladicí výkon topného prvku bude max. 10 % topného výkonu tohoto prvku napojeného na rozvod topné vody z tepelného čerpadla, tj. naprosto zanedbatelný potřebný chladicí výkon.

Důkladná příprava před nákupem a instalací tepelného čerpadla

V případě výměny stávajícího topného zdroje u rodinných domů dvojnásob platí pořekadlo dvakrát měř a jednou řež. Před každou takovou výměnou je nutné si položit několik otázek a zároveň na ně mít správnou odpověď. Jinak se investor může dočkat nejednoho zklamání v podobě nefunkčního systému vytápění a přípravy teplé vody, případně nutnosti vynaložení dalších značných nákladů, se kterými nepočítal. Při přípravě návrhu tepelného čerpadla nesmí dát na jednostranná prohlášení prodejce či realizační firmy o výhodnosti této koupě. Před jakýmkoli podpisem smlouvy či objednávkou se nesmí nechat zlákat nepodloženými sliby a ujištěními o jednoduchosti výměny zdroje tepla, zvláště pokud je provází nereálné ekonomické propočty návratnosti či dokonce přísliby dotace. Rozhodně se nevyplácí jednat pod časovým nátlakem, protože v tomto případě je úspěchanost špatný rádce. Osobně doporučuji využít služeb nezávislého odborníka z oboru vytápění nebo ještě lépe nechat si od nezávislého projektanta zpracovat kompletní projektovou dokumentaci se všemi dopady do návazných profesí. Je třeba vyhledat odborníka, který má na danou činnost živnostenský list, nebo je alespoň autorizovanou osobou ve smyslu příslušného zákona s uzavřenou pojistkou na škody způsobené výkonem povolání.

Ing. Jiří Petlach st.

autorizovaná osoba v oboru technické zařízení budov

Z dlouhodobého hlediska se celkový úhrn srážek příliš nemění, ale mění se rozložení srážek v roce. Dlouhá období sucha střídají přívalové deště. Foto: pixabay.com

Změna pro šetrnější zacházení s dešťovou vodou

Do právních předpisů se propisuje úsilí o maximální zadržování vody v lokalitě a minimalizaci množství srážkových vod odváděných do stokové sítě. Od 1. července 2022 se upravuje postup pro výpočet množství srážkových vod odváděných do kanalizace. Zohledňují se i zelené střechy.

Šetrné hospodaření s dešťovou vodou se stává jednou z priorit přístupu k trvale udržitelnému rozvoji. Roční úhrn srážek dopadajících na území ČR se z dlouhodobého hlediska příliš nemění. Mění se však jejich rozložení. Dlouhá období sucha střídají přívalové deště a také v některých lokalitách méně prší. Například v Brně spadlo v roce 1993 celkem 575 mm/m², v roce 2012 to bylo 548 mm/m² a v roce 2021 jen 535 mm/m². To je pokles srážek o 7 %. Změna se může zdát nevýznamná, ale se současným nárůstem plně odvodňovaných ploch, zejména vodonepropustných střech a komunikací, to znamená značné množství dešťové vody, která je odvedena přímo do kanalizace a dále do vodních toků, aniž by dostala možnost se v krajině zadržet.

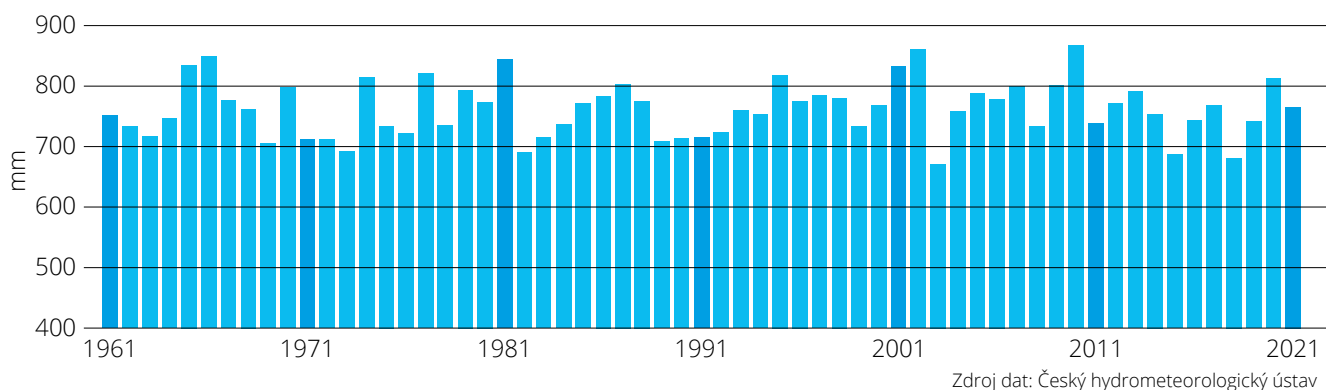
Poplatky dle povrchové úpravy konstrukcí

Na tuto skutečnost reaguje změna vyhlášky č. 428/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 244/2021 Sb., která je účinná od 1. července 2022. Touto změnou se upravuje postup pro výpočet množství srážkových vod, odváděných přímo do kanalizace, podle druhu povrchové úpravy dané plochy. Nově jsou zohledněny jednak různé typy zelených střech ve vztahu k jejich mocnosti a skladbě, jednak plochy zpevněné jak betonovými dlažbami se širší spárou, tak zejména dlažbami z vodopropustných (vsakovacích) dlažebních prvků.

Účinek jednotlivých druhů povrchových úprav střech, komunikací a dalších ploch je vyjádřen různými hodnotami odtokového součinitele. Hodnoty odtokového součinitele 0,9 platí pro vodonepropustné střechy, asfaltové a betonové plochy, ale i zámkové dlažby. Výrazně nižší součinitel 0,1–0,6 lze použít pro vegetační střechy. Součinitel 0,4 se použije pro zpevněné štrkové plochy i dlažby se širokými spárami. Nejnižší součinitel 0,05 platí nejen pro zatravněné plochy, ale také dlažby zhotovené z betonových vodopropustných (vsakovacích) dlažebních prvků.

Roční množství odváděných srážkových vod Q (m³/rok) = součet redukováných ploch (m²) × dlouhodobý srážkový normál (m³/m²·rok). Dlouhodobý srážkový normál je průměrem ročního úhrnu srážek v daném místě nebo oblasti. Redukované plochy jsou skutečné plochy vynásobené odtokovým součinitelem dané povrchové úpravy. Podle ročního množství srážkových vod odváděných do veřejné kanalizace dnes provozovatelé veřejné kanalizační sítě stanovují poplatky podnikatelským subjektům. Výhledově se budou tyto platby účtovat i soukromým vlastníkům nemovitostí, podobně jako je tomu na Slovensku, které tyto poplatky stanovuje automaticky na základě katastrálních map.

Průměrný roční úhrn srážek 1961–2021 v ČR se příliš nemění

Zdroj dat: Český hydrometeorologický ústav

Ověření výrobků pro šetrnější zacházení s dešťovou vodou před uvedením na trh

Technický a zkušební ústav stavební Praha s.p. vypracoval v roce 2021 zkušební metodiku pro zkoušky vodopropustnosti dlažebních prvků a pro několik výrobců vydal jako Autorizovaná osoba 204 podle zákona č. 22/1997 Sb. a nařízení vlády č. 163/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, stavební technická osvědčení (STO). Podle nich výrobci betonových výrobků mohou vodopropustné dlažební prvky ověřit a řádně uvést na náš trh pro následné použití ve stavbách (viz *Letní e-zpravodaj 2021 TZÚS Praha s.p.*, www.tzus.cz).

V této souvislosti je nutné zdůraznit, že výrobky splňující kritérium rychlosti vsakování vody, uvedené ve zmíněných STO hodnotou 0,048 l/(m²·s), v plném rozsahu vyhovují předpokladům,

z nichž vychází při stanovení součinitele odtoku vodopropustných (vsakovacích) dlažeb novela vyhlášky č. 428/2001 Sb., platná od 1. července 2022. Uvedené výrobky tak mohou být svými výrobci nadále uváděny na trh, aniž by bylo nutné měnit specifikaci výrobních vlastností, a užívány vlastníky staveb při plném benefitu významně snížených poplatků za odvod dešťových vod do kanalizace.

TZÚS Praha s.p. rovněž připravil návrh Evropského dokumentu pro posuzování (EAD) pro konstrukci zelené střechy (viz *Předvánoční zpravodaj 2021 TZÚS Praha s.p.*) a pro výrobce vydal první Evropské technické posouzení (ETA) podle uvedeného EAD. Ten nyní čeká na vypořádání Evropskou komisí a publikaci v Úředním věstníku Evropské unie (OJEU).

Ing. Miroslav Procházka

Technický a zkušební ústav stavební Praha s.p.

Nařízení vlády k vyhrazeným technickým zařízením

K 30. červnu 2022 vyšla ve Sbírce zákonů nařízení vlády ke všem druhům vyhrazených technických zařízení: zdvihacím, tlakovým, plynovým a elektrickým. Účinnosti nabyla hned následujícího dne. Informace byla uveřejněna v PROFESISu v Aktualitách a Právních informacích č. 6/2022.

K 1. červenci 2022 byl zrušen zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, včetně k němu vydané vyhlášky č. 50 (a 85)/1978 Sb., č. 18 (a 19, 21)/1979 Sb. a č. 73/2010 Sb., týkající se vyhrazených technických zařízení (viz Z+i ČKAIT č. 4/2021 a 3/2022).

Od 1. července 2022 nabyl účinnosti zákon č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení, a k němu vydaná čtyři nařízení vlády o vyhrazených technických elektrických, plynových, tlakových, zvedacích zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti. Dále bylo vydáno nařízení vlády o požadavcích na odbornou způsobilost k výkonu činnosti na elektrických zařízeních a na odbornou způsobilost v elektrotechnice. Kromě toho bylo vydáno nařízení o sazbách poplatků za odbornou činnost pověřené organizace, kterou je Technická inspekce ČR.

- Nařízení vlády č. 190/2022 Sb., o vyhrazených technických **elektrických** zařízeních
- Nařízení vlády č. 191/2022 Sb., o vyhrazených technických **plynových** zařízeních
- Nařízení vlády č. 192/2022 Sb., o vyhrazených technických **tlakových** zařízeních
- Nařízení vlády č. 193/2022 Sb., o vyhrazených technických **zdvihacích** zařízeních
- Nařízení vlády č. 194/2022 Sb., o **požadavcích na odbornou způsobilost** k výkonu činnosti na elektrických zařízeních a na odbornou způsobilost v elektrotechnice
- Nařízení vlády č. 60/2022 Sb., o **sazbách poplatků** za odbornou činnost pověřené organizace v oblasti bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení

Ing. Jindřich Pater, místopředseda ČKAIT

Na nedostatek světla v bytech jsou citliví zejména starobní důchodci, matky s dětmi, lidé nemocní a ti, kteří pracují na tzv. home-office. V Praze se prodávají jako byty i suterénní sklepy bez přímého osvětlení a větrání nebo s malým okénkem na úrovni chodníku. Takový sklepní byt do 20 m² se nabízí i za více než dva miliony korun. Koláž: Radek Drbohlav

Proč hledat technicky a ekonomicky racionální limit osvětlení budov

Stanovení závazných limitů (požadovaných hodnot) denního osvětlení a proslunění budov by mělo být co nejširším konsensem všech, kdo závazný předpis budou ať už dobrovolně, či nedobrovolně používat. Rušení závazných požadavků je spolehlivou cestou k neřešitelným soudním sporům o přiměřenosti.

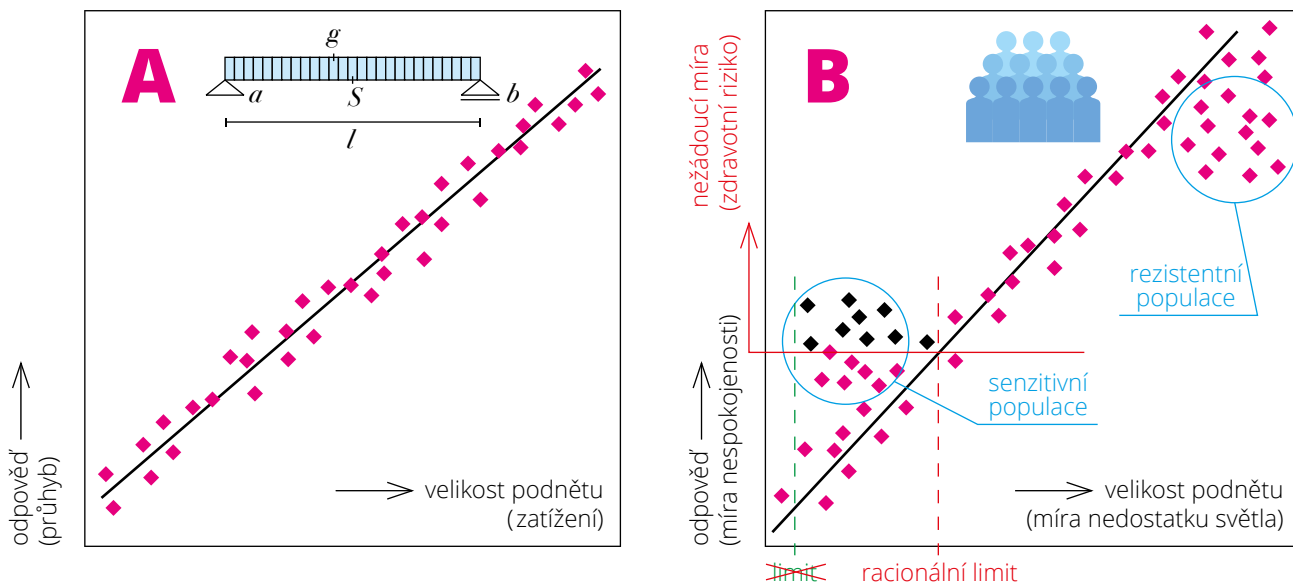
Namísto neúprosného trvání na zrušení závaznosti požadavků na osvětlení a proslunění bytů by bylo účelnější účastnit se hledání konsensu při stanovení technicky a ekonomicky racionálních limitů proslunění a denního osvětlení budov. Tvorba takových limitů je možná, protože nová evropská ČSN EN 17037 Denní osvětlení budov (2019) téměř veškeré své limitní hodnoty uvádí nikoli v normativní, ale v informativní části. Nezbyvá než doufat, že rezort zdravotnictví konečně sezná, že regulace kvality stavební produkce trhem zcela selhala, a do hledání nových limitů proslunění a denního osvětlení bytů se s veškerou svojí vysoce odbornou autoritou zapojí. Ke hledání konsensu jsou však potřebné dvě strany, což by mělo zajímat profesní spolky navrhovatelů a stavitelů bytů.

V populaci se vyskytují jedinci s různou citlivostí a různými potřebami

Vyjednání konsensu má svoje pravidla, která lze ukázat na diagramu, který byl uveden v Z+i ČKAIT č. 3/2022 v článku o akustice. Diagram nemusí znázorňovat pouze hluk, ale popisuje vztah mezi podnětem a odpovědí na všechny jevy, které se vyskytují

v populaci hromadně a které jsou schopny zvyšovat její zdravotní riziko. Takovým jevem nepochybně je i nedostatek přímého slunečního záření a denního světla v bytě. Diagram „A“ popisuje prostou přímou úměrnost, podle níž reagují soubory neživých věcí. Jako příklad lze uvést soubor prostých nosníků, jejichž odpověď na zatížení je průhyb. Živé soubory, jako je lidská populace, se chovají složitěji – podle diagramu „B“. Z populace se vydělují významné skupiny senzitivních (citlivých) a rezistentních (odolných) jedinců, kteří reagují mimo předpokládanou přímo úměrnou závislost.

Příkladem senzitivních jedinců jsou lidé, kteří v bytě přes den pobývají dlouhodobě a opakovaně. Starobní důchodci, matky s dětmi, lidé nemocní a stále se rozšiřující skupina těch, kdo provozují tzv. home-office. Senzitivními jsou také ti, kteří sice odcházejí z bytu do práce, ale užívají pracoviště bez denního světla nebo jen se sdruženým osvětlením. Dnes jsou to nejen horníci a řidiči metra, ale také prodávající v obchodních centrech a zaměstnanci kanceláří a provozoven v přehluštěných centrech měst. Je důležité, aby se takoví jedinci s denním světlem a sluncem potkávali alespoň po část dne ve svých bytech.

Obr.1 Vztah mezi podnětem a odpovědí: A – nosník, B – populace

Naopak příkladem jedinců rezistentních mohou být mladí a zdraví architekti, kteří přes den tráví čas v prosluněných a denním světlem dostatečně osvětlených ateliérech a o víkendů sportují a opalují se na své chalupě. Takoví jedinci používají byt ve městě jen k přespaní a o slunce a denní světlo v bytě nemají zájem. Ale nejvíce rezistentními jsou subjekty, které si kupují byt jako investici, a ani nepředpokládají, že v něm budou bydlet.

Kdo stanoví zdravotní rizika?

Jestliže je třeba pro nějakou technickou normu nebo stavební vyhlášku stanovit limit nedostatku denního světla, musí nejdříve někdo odborně určit míru nespokojenosti, která představuje nežádoucí zdravotní riziko. Při stanovení limitů ve starých českých technických normách ČSN 73 0580 – 1 až 4 v 60. letech minulého století plnili roli odborníků fyziologové zraku, protože cílem těchto norem bylo svítit denním světlem na zrakovou práci uživatelů interiéru. Rozhodovaly veličiny, jako je zraková ostrost a kontrastní citlivost. Nová ČSN EN 17037 se snaží o osvětlení vnitřního prostoru tak, aby byla zachována přijatelná subjektivní pohoda plynoucí z pocitu osvětlení prostoru denním světlem. Cílem je starost o pohodu uživatelů vnitřních prostorů budov a jistě i o zachování dostatečné stimulace jejich biorytmů. Denní osvětlení tedy již nemusí sloužit konkrétní zrakové činnosti. Limitní míra nespokojenosti s nedostatkem slunce a denního světla v bytech proto je či bude nově stanovena pomocí psychologie, sociologie a možná i chronobiologie.

Je třeba určit zdravotně přijatelný kompromis

Pokud by se měla chránit celá populace, bylo by nutné limit nedostatku slunečního záření a denního světla stanovit velmi nízký (viz zelená přerušovaná čára v diagramu). Takový limit by bylo obtížné v praxi zajistit, protože by znamenal příliš velké omezení výšky budov nebo by požadoval příliš velké odstupy mezi nimi a nadměrně velká okna. Proto musí dojít k jednání, jehož výsledkem je *technicky a ekonomicky racionální limit* (viz

červená přerušovaná čára v diagramu), který je kompromisem mezi snahou o maximální ochranu zdraví a mezi reálnou technickou a ekonomickou možností společnosti limitu vyhovět. Nevýhodou je, že určitá část citlivé populace bude i při splnění limitu trpět (viz černě vyznačená zobrazení jedinců). O tyto jedince se pak zvýšenou měrou stará zdravotnictví při léčení jejich chorob. Zájemem zdravotnictví včetně zdravotních pojišťoven je, aby takových jedinců bylo co nejméně. Proto nejen idealistické, ale i ekonomické důvody mohou být pobídkou k účasti zdravotnictví na sjednávání konsensu o požadavcích a limitech technických předpisů a norem. Je zvláštní, že ve věci stanovení limitů proslunění a denního osvětlení bytů se tak u nás neděje. Pokusme se rozebrat proč.

Na osvětlení dohlízejí dvě různé státní instituce

Požadavky na denní osvětlení ve školách stanoví vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. Požadavky na denní osvětlení pracovišť stanoví nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se určují podmínky ochrany zdraví při práci. Požadavky na proslunění a denní osvětlení obytných budov stanoví vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby. Dozor nad prosluněním a denním osvětlením budov provádějí orgány státní správy. Hygienická služba provádí dozor *ve školách a na pracovištích* podle vyhlášek č. 410/2005 a č. 361/2007. Dozorem nad *obytnými budovami* podle vyhlášky č. 268/2009 se zabývají stavební úřady. Kde se vzal tento nesoulad?

Proč volný trh s byty nefunguje

Každá revoluce, i ta nejsametovější, má své oběti. Vždy hrozí, že s vaničkou špíny předchozích pořádků se vyleje i dítě. Dnes již víme, že v 90. letech minulého století se nekriticky obdivovala moc „volného trhu“. Věřilo se, že jeho působením se vše automaticky vyreguluje ke všeobecné spokojenosti. Ve věci proslunění

a denního osvětlení byla představa taková, že lidé (zákazníci) si z nabídky budou přednostně vybírat prosluněné a dobře osvětlené byty a stavitelé (podnikatelé) v konkurenční soutěži budou právě jen takové byty nabízet. Mělo se za to, že působení volného trhu samo zajistí vysokou kvalitu prodávaných bytů a že tuto kvalitu není třeba podporovat regulací ze strany státu a zasahovat tak do zákaznických a podnikatelských svobod. Proto, a také kvůli novému pojetí domovní svobody (kde nemohu nic kontrolovat, nebudu také nic požadovat) se zdravotnictví požadavků na (nejen) denní osvětlení a proslunění bytů vzdalo. V té souvislosti byla zrušena Národní referenční laboratoř pro světlo a osvětlení, která ještě v polovině 90. let pod vedením MUDr. Aleny Krtilové, DrSc. fungovala ve Státním zdravotním ústavu.

Současný trh s byty ovládají spekulující investoři

Rozdíly mezi volným trhem a naším dnešním trhem s byty udává tabulka 1. Je zřejmé, že náš trh s byty stavební produkci k vyšší kvalitě nestimuluje, naopak ji navádí k jejímu snižování. Právě toto je skutečnou příčinou neoblíbenosti stavební světelné techniky u části technické veřejnosti, která se zabývá developmem bytů. Příčiny selhávání volného trhu lze spatřovat ve spekulativním skupování bytů investičními společnostmi.

Rozdíl mezi volným trhem a trhem s byty v ČR

Volný trh	Trh s byty v ČR
Zboží na trhu je mírný přebytek.	Bytů je trvalý nedostatek.
Lidé zboží příliš nekupují.	Byty jsou často prodány dříve, než se dům začne stavět.
V konkurenčním prostředí výrobci udržují nízké ceny.	Byty jsou drahé a jejich cena ustavičně stoupá.
Výrobci zvyšují kvalitu, aby výrobky vůbec prodali.	Dobře se prodají i byty nekvalitní. O kvalitu není zájem ani ze strany kupujících.
Na trhu se uplatní jen přiměřeně levné výrobky vysoké kvality.	Developer na trhu uspěje i s drahým bytem o nízké kvalitě.

Ministerstvo zdravotnictví se k požadavku proslunění nechce vyjadřovat

Netečný postoj k problému proslunění bytů projevil Ministerstvo zdravotnictví už v roce 2018 ve svém rozhodnutí, kterým odpovědělo na dopis, v němž Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy žádal o sdělení, zda nedodržení požadavku na proslunění obytných místností obsaženého v ČSN 73 4301 *Obytné budovy* bude mít vliv na lidské zdraví. Z tohoto rozhodnutí lze citovat:

„Ministerstvo zdravotnictví není garantem právních předpisů v oblasti stavebnictví, tím méně technických norem ČSN a nedisponuje ani žádnou studií či analýzou, která by posuzovala uvedenou normu ve vztahu k ochraně zdraví. Vzhledem k tomu,

že požadovaný názor v minulosti ministerstvem zaujat nebyl a ministerstvo takovou informaci objektivně nedisponuje, bylo by nutno věc nejprve podrobit odborné analýze a názor na danou problematiku teprve zaujmout. Povinné subjekty však nejsou povinny informace tohoto charakteru poskytovat (tedy sdělovat v režimu zákona č. 106/1999 Sb. svoje názory na určitou problematiku, jež nadto doposud nezaújaly).“

Toto rozhodnutí MZDR pak přispělo ke zrušení proslunění, tj. článků (1) a (2) § 45 nařízení hl. m. Prahy č. 10/2016 ve znění č. 14/2018 tzv. Pražských stavebních předpisů.

Ministerstvo pro místní rozvoj nemusí shánět vědecké důkazy o vlivu slunečního záření na zdraví

Je zdánlivě protismyslné, že ačkoli byla regulace kvality bytů ponechána volnému trhu, o tuto kvalitu se stará jiné ministerstvo, a to Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). V souvislosti s přípravnou novelou vyhlášky přicházejí MMR požadavky na zrušení článků o proslunění budov budov s odůvodněním, že údajně neexistují vědecké důkazy o příznivém účinku slunečního záření na zdraví. Ministerstvo, na němž nepracuje žádný doktor medicíny, takové důkazy marně shání a jediný subjekt, který by mu v této situaci mohl pomoci, je ona zrušená Národní referenční laboratoř pro světlo a osvětlení. Zájem MMR o proslunění a denní osvětlení bytů ale nepramení ze starosti o veřejné zdraví. Touto starostí je pověřeno Ministerstvo zdravotnictví. MMR usiluje o zachování požadavků na proslunění a denní osvětlení bytů v závazné legislativě proto, že se jedná o významný příznak kvality bytů. Kvalita bytů je součástí stavebních řízení, lidé se o proslunění, denní osvětlení a zastínění bytů zajímají. Byt je pro svého uživatele privátním prostorem, jehož kvalitu je třeba hájit. Stavební úřady a soudy proto potřebují disponovat závaznými požadavky na proslunění a denní osvětlení bytů k předcházení sporů a k rozhodování o nich.

Požadavek občanského zákoníku není dostatečně jednoznačný

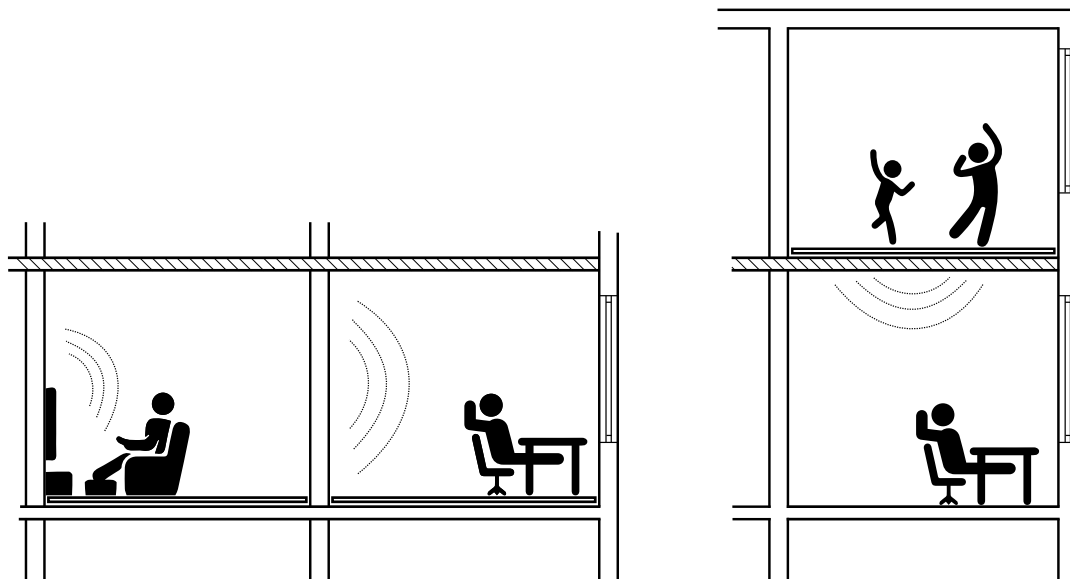
Ustanovení § 1013 občanského zákoníku – zákon č. 89/2012 – je sice všeobíhající, ale je nekonkrétní a nejednoznačné. Je s podivem, že někteří projektanti a stavitelé bytů se domáhají škrtnutí požadavků ze závazných předpisů, přestože se tím sami zbavují ochrany před stížnostmi zákazníků a dalších účastníků stavebních řízení.

V případě neexistence závazných požadavků ve vyhlášce bude mít stěžovatel vybavený dobrým právníkem nekonečnou možnost ke zdržování stavebního řízení a stavby samotné vymáháním nejasné „přiměřenosti poměrům“ podle občanského zákoníku. Znalci přivolanému soudem nakonec pak stejně nezbude nic jiného, než věc posoudit podle nezávazných (protože vyhláškou nerespektovaných) technických norem.

doc. Ing. Jan Kaňka, Ph.D.

autorizovaný inženýr v oboru technika prostředí staveb,
soudní znalec

Plné znění včetně seznamu literatury je uveřejněno na zpravy.ckait.cz.

Schematické zobrazení zvukové izolace: vlevo – přenos zvuku vzduchem (vzduchová neprůzvučnost), vpravo – přenos kročejového zvuku stropní konstrukcí s podlahou (kročejová neprůzvučnost)

Akustika obytných budov podléhá přísnějším požadavkům

Ochrana proti hluku patří mezi základní požadavky na vlastnosti staveb podle vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby. Ta se odkazuje na závazné normy, které se v posledních dvou letech zpřísnily. Například požadavek na váženou stavební neprůzvučnost mezibytových stěn je 53 dB a u příček v rámci bytu 40 dB.

Důležitým prostředkem zajištění této ochrany jsou vhodně navržené dělicí stavební konstrukce. Tento článek pojednává o navrhování a posuzování vnitřních stěn, stropů a obvodových plášťů budov z hlediska zvukové izolace. Věnuje se vzduchové neprůzvučnosti i kročejovému zvuku a klade důraz na použití postupů dle technických norem. Volně navazuje na článek J. Kaňky „Úvod do stavební akustiky“ (Z+i ČKAIT č. 3/2022). Předmětem stavební akustiky v praxi je akustický návrh a posuzování stavebních prvků (stěn, stropů, oken, dveří apod.) z hlediska vzduchové a kročejové neprůzvučnosti. Běžným cílem této odborné činnosti je dodržení základních požadavků na zvukovou izolaci dle platných norem. Osvícenější přístup se věnuje návrhu a posouzení zvukové izolace také ve vztahu k očekávanému akustickému komfortu, k tomu je však potřeba těsnější součinnost akustika, projektanta a investora.

- **Termín zvuková izolace** – vyjadřuje schopnost stavebního prvku nebo části budovy potlačovat přenos zvuku nebo kročejového zvuku mezi dvěma místy, obvykle dvěma místnostmi nebo venkovním prostředím a chráněnou místností.
- **Termín vzduchová neprůzvučnost** – vyjadřuje tuto schopnost s ohledem na zvuk přenášený vzduchem (například mluvené slovo, reprodukováná hudba apod.).

- **Termín kročejová neprůzvučnost** – se zabývá potlačováním přenosu zvuku, který vzniká chůzí osob po podlaze.

V prvním případě jsou stavební konstrukce vybudovány zvukem dopadajícím ze vzduchu, ve druhém od nárazů chodidel na povrch podlahy. V obou případech ve stavebních prvcích vznikají vibrace, které jsou následně zdrojem zvuku vyzařovaného z vibrujících povrchů do chráněné místnosti příjmu.

Část akustické normy je závazná

Požadavky na zvukovou izolaci jsou uvedeny v technických normách (ČSN). Obecně vzato však normy nejsou závazné, nejsou-li učiněny závaznými smluvními podmínkami mezi jednotlivými účastníky výstavby nebo nadřazeným předpisem (vyhláškou, nařízením vlády, zákonem). Požadavky na zvukovou izolaci jsou uvedeny v ČSN 73 0532 (*Akustika – Ochrana proti hluku v budovách a posuzování akustických vlastností stavebních výrobků – Požadavky*, prosinec 2020). Jsou uzpůsobené českým podmínkám. Části této normy jsou závazné na základě vyhlášky č. 268/2009, o technických požadavcích na stavby. Na různých místech se v ní píše o tom, že dělicí konstrukce je vyhovující z hlediska zvukové izolace, pokud splňuje požadavky stavební akustiky na vzduchovou a kročejovou neprůzvučnost

mezi místnostmi v budově dané normovými hodnotami dle charakteru a způsobu využití místností zdroje a příjmu zvuku. Požadavky uvedené v ČSN 73 0532 *Akustika – Ochrana proti hluku v budovách a posuzování akustických vlastností stavebních výrobků – Požadavky (prosinec 2020)* lze rozřadit do dvou kategorií:

- ochrana před zvukem, který se šíří vzduchem – vzduchová neprůzvučnost,
- ochrana před zvukem, který se šíří konstrukcí – kročejová neprůzvučnost.

Vzduchová neprůzvučnost mezi místnostmi se posuzuje pomocí veličiny R'_w vážená stavební neprůzvučnost, případně pomocí veličiny $D_{nT,w}$ vážený normovaný rozdíl hladin pro místnosti, které spolu přímo nesousedí. Na rozdíl od vážené laboratorní neprůzvučnosti (R_w), která se používá pro posuzování výplní otvorů (např. vnitřních dveří), stavební neprůzvučnost (R'_w) reprezentuje výslednou situaci na dokončené stavbě.

Pokud je ve fázi návrhu budovy posouzení zvukové izolace mezi místnostmi založené na hodnotách vážených laboratorních neprůzvučností R_w jednotlivých prvků, určených na základě výpočtů nebo laboratorních měření podle ČSN EN ISO 10140-2 (*Akustika – Laboratorní měření zvukové izolace stavebních konstrukcí – Část 2: Měření vzduchové neprůzvučnosti*, květen 2020), před porovnáním s normovými požadavky je třeba provést přepočítání na váženou stavební neprůzvučnost R'_w započtením korekce k_1 na boční přenos zvuku podle ČSN 73 0532 (*Akustika – Požadavky*, květen 2020) nebo přesnějším odhadem vlivu bočních cest podle ČSN EN ISO 12354-1 (*Stavební akustika – Výpočet Část 1: Vzduchová neprůzvučnost mezi místnostmi*, srpen 2018).

Vážené hodnoty vzduchové neprůzvučnosti mezi místnostmi nesmí být nižší než požadavky uvedené v ČSN 73 0532. Ve fázi projektové přípravy musí platit: $R'_w = R_w - k_1 \geq R'_{w, pož.}$ a po realizaci: $R'_{w, změřené} \geq R'_{w, požadované}$.

Kročejová neprůzvučnost mezi místnostmi se posuzuje pomocí veličiny vážená stavební normovaná hladina akustického tlaku kročejového zvuku $L'_{n,w}$ případně $L'_{nT,w}$, pokud zkoušená stropní konstrukce s podlahou není součástí společného stropu. Termín „kročejová neprůzvučnost“ je tedy nepřesný, neboť vyšší hodnota $L'_{n,w}$ neznamená lepší zvukovou izolaci, ale naopak. Podle ČSN 73 0532 musí platit: $L'_{n,w} = L_{n,w} + k_2 \leq L'_{n,w, pož.}$ a po realizaci $L'_{n,w, změřené} \leq L'_{n,w, požadované}$.

Zatímco zvuková izolace mezi místnostmi se posuzuje v závislosti na účelu oddělovaných místností (například obytná místnost bytu vs. jakákoliv místnost druhého bytu), při navrhování a posuzování vzduchové neprůzvučnosti obvodových pláštů

budov se přihlíží také k ekvivalentní hladině akustického tlaku před průčelím budovy v denní a noční době. Pro jednotlivé prvky obvodového pláště musí podle ČSN 73 0532 platit, že $R'_w \geq R'_{w, pož.}$ pro obvodový plášť jako celek $D_{2m,nT,w} \geq D_{nT,w, pož.}$

Je důležité si uvědomit, že zatímco zvyšování vážené stavební neprůzvučnosti znamená vyšší zvukovou izolaci dané konstrukce, a tedy vyšší zvukově izolační schopnost, u vážené stavební normované hladiny akustického tlaku kročejového zvuku tomu je naopak. Zjednodušeně lze říci, že cílem je dosáhnout co nejnižší hladiny kročejového zvuku (hluku). To souvisí i s přičítáním či odečítáním korekcí ve výše uvedených vztazích. Cílem správného návrhu je být na straně „bezpečnosti“ návrhu dělicí konstrukce. Zatímco zvukovou izolaci snižujeme, kročejový hluk přičtením korekce navyšujeme. Hodnoty neprůzvučnosti i kročejového hluku musejí splnit limity dané normou včetně uvedených korekcí. Měření dílčích hodnot a stanovení vážených hodnot zvukové izolace musí být provedeno podle platných norem a musí ho provést odborná firma akreditovaná pro akustická měření zvukové izolace v budovách.

Požadavky na zvukovou izolaci se zpřísnily v roce 2020 až o 5 dB

V ČSN 73 0532 z prosince 2020 došlo k několika významným změnám, které se týkají zvukové izolace mezi místnostmi v budovách s byty. Jednou z nich je zpřísnění požadavků na kročejovou neprůzvučnost o 2 dB až 5 dB, které sice nemusí mít vliv na akustický návrh podlah, ale zvyšuje tlak na kvalitu jejich provádění. Bylo mnohokrát prokázáno, že chybné provedení plovoucí podlahy může zhoršit kročejovou neprůzvučnost téměř až na úroveň hodnot samotné stropní konstrukce bez podlahy. Další změnou je rozšíření požadavků na zvukovou izolaci z teras a lodžii druhých bytů nad obytnou místností. Skladby těchto konstrukcí dosud bývalo zvykem navrhovat výhradně s ohledem na tepelně technické požadavky. Zvuková izolace mezi obytnými místnostmi bytů se nově posuzuje mezi všemi obytnými místnostmi téhož bytu. V případě bytových příček to znamená, že musí být splněna hodnota stavební neprůzvučnosti $R'_w \geq 40$ dB, včetně nepřímého přenosu zvuku vzduchem přes dveře, které nejsou součástí dělicí stěny. Pokud jsou přímo v dělicí stěně dveře, pak musí splňovat požadavek neprůzvučnosti $R_w \geq 27$ dB.

V případech obytných budov s vyšším akustickým komfortem lze postupovat několika způsoby. Tím nejjednodušším je následovat doporučení ČSN 73 0532, které zpřísňuje základní normové požadavky o 3 dB (například pro mezibytové konstrukce je $R'_{w, doporučené} = 56$ dB a $L'_{n,w, doporučené} = 50$ dB).

Tabulka č. 1 – Akustické třídy bytů

Typ prostoru	Třída A	Třída B	Třída C	Třída D	Třída E	Třída F
Mezi obytnými místnostmi	$D_{nT,50} \geq 58$ dB	$D_{nT,50} \geq 54$ dB	$D_{nTA} \geq 52$ dB	$D_{nTA} \geq 48$ dB	$D_{nTA} \geq 44$ dB	$D_{nTA} \geq 40$ dB
v bytech	$L'_{nT,w} \leq 46$ dB	$L'_{nT,w} \leq 50$ dB	$L'_{nT,w} \leq 54$ dB	$L'_{nT,w} \leq 58$ dB	$L'_{nT,w} \leq 62$ dB	$L'_{nT,w} \leq 66$ dB
a dalšími byty	$L'_{nT,50} \leq 50$ dB	$L'_{nT,50} \leq 54$ dB				

Od roku 2021 je zavedeno šest akustických tříd

Podrobnější a přesnější hodnocení umožňuje nová ISO/TS 19488 *Acoustics – Acoustic Classification of Dwellings*, která byla vydána v dubnu 2021. Zavádí šest kvalitativních tříd A až F, přičemž celkové hodnocení je založené na posouzení pěti akustických hledisek, mezi která patří i vzduchová a kročejová neprůzvučnost. Nejvyšší akustický komfort odpovídá třídě A.

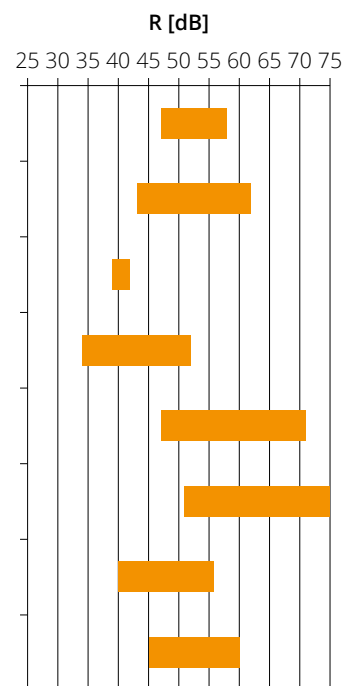
Z tabulky č. 1 je zřejmé, že při hodnocení zvukové izolace ve dvou nejvyšších třídách se přihlíží i ke kmitočtové oblasti pod 100 Hz. Důvodem je, že zvuková izolace je v této oblasti nízká a může mít vliv na subjektivní vjem.

Při navrhování a předběžném posuzování zvukové izolace bývá aplikován empirický přístup v kombinaci s využitím akustických katalogových hodnot uváděných výrobcí stavebních materiálů a výpočtových metod publikovaných v odborné literatuře. Stále častěji se však používají také predikční postupy popsané v technických normách, konkrétně ČSN EN ISO 12354-1, 2, 3. Tyto modely jsou dostatečně obecné a umožňují přesný odhad zvukové izolace v běžných i složitějších případech (například se zahrnutím nepřímého přenosu zvuku vzduchem přes vnitřní dveře).

Finální posouzení (dokončené) stavby je vždy založené na výsledcích akustických zkoušek in-situ. Jedině tímto způsobem lze do výsledných hodnot zahrnout vliv skutečného provedení. Měření se provádí v souladu s ČSN EN ISO 16283 (všechny části) a hodnocení (stanovení jednočíselných hodnot zvukové izolace) podle ČSN EN ISO 717, část 1 a 2. Výsledky obvykle slouží jako podklad pro kolaudační řízení, zároveň jsou obecným dokladem o akustických vlastnostech budovy, který může být předložen investorovi stavby nebo může být využit v rámci kontroly a zkvalitňování procesu výstavby.

Stavební konstrukce lze s ohledem na způsob jejich ochrany před zvukem, který se šíří vzduchem, dělit takto:

- jednoduché** – patří sem deskové konstrukce jednovrstvé i vícevrstvé s podobnými vlastnostmi dílčích vrstev:
  - vzduchová neprůzvučnost je závislá na plošné hmotnosti konstrukce, tzn. vyšší neprůzvučnosti dosahuje konstrukce z materiálu vyšší objemové hmotnosti a tloušťky.
- dvojitě** – dvě jednoduché deskové konstrukce umístěné v určité vzdálenosti od sebe:
  - vzduchová neprůzvučnost je závislá na ohybové tuhosti dílčích hmotných konstrukcí (vhodné kombinovat ohybově tuhé s ohybově poddajnými) a mezeře mezi nimi (vyšší šířka v kombinaci s alespoň částečným vyplněním mezer zvukově pohltivým materiálem stav zlepšuje).
- vícenásobné** – více než dvě jednoduché deskové konstrukce umístěné v určitých vzdálenostech od sebe:
  - vzduchová neprůzvučnost je závislá na ohybové tuhosti dílčích hmotných konstrukcí a šířkách mezer mezi nimi, tento způsob není příliš efektivní.

Obvyklé rozpětí hodnot vážené neprůzvučnosti vybraných konstrukcí z běžně používaných materiálů je ukázáno na obrázku:

Zde je třeba důrazně upozornit na vliv korekcí na vedlejší cesty šíření zvuku, kdy u konstrukcí na silikátové bázi je korekce obvykle 2 dB, u cihelné báze 3 až 4 dB a u sádrokartonů 8 dB i více. Jak bylo zmíněno výše, kromě vnitřních dveří jsou požadavky kladené vždy na váženou stavební neprůzvučnost.

Z hlediska ochrany před zvukem šířeným konstrukcí lze uvést následující třídění stropních konstrukcí:

- tuhé stropní desky (železobeton, CLT panely apod.):
  - vysoká hodnota $L'_{n,w}$ [dB], šíření „nárazového“ zvuku nic nebrání;
- stropní konstrukce s pružnou nášlapnou vrstvou (tuhá stropní deska s povlakem PVC apod.):
  - hodnota $L'_{n,w}$ [dB] je značně snížena, u prostorů s vyššími nároky na zvukovou izolaci je obvykle požadavek splněn jen těsně;
- stropní konstrukce s lehkou/těžkou plovoucí podlahou:
  - požadavek na $L'_{n,w,pož}$ [dB] je při správném návrhu splněn s velkou rezervou, při realizaci se nesmí mj. zapomenout na okrajový dilatační pásek;
- stropní konstrukce s lehkou/těžkou plovoucí podlahou a pružnou nášlapnou vrstvou:
  - kombinace výše uvedeného.

Ing. Jiří Nováček, Ph.D.^{1,2}

Ing. Bc. Jaroslav Vychytil, Ph.D.¹

¹ Fakulta stavební ČVUT v Praze, Katedra konstrukcí pozemních staveb

² Univerzitní centrum energeticky efektivních budov ČVUT v Praze

Plné znění včetně seznamu právních předpisů a norem vztahujících se k akustice staveb je uveřejněno na zpravy.ckait.cz.

Stále funkční technologická stavba v chemickém průmyslu. Foto: Ing. Jan Mařík, Ph.D., Ing. Paed. IGIP

Při změnách dokončených budov často chybí dostatečná projektová příprava

Stavební dokumentace dokončených pozemních a inženýrských staveb je stejně důležitá jako projektová dokumentace nově plánovaných staveb. Praxe ukazuje, že je tato problematika výrazně podceňována, což vede k mnoha potížím při snahách o úpravy či modernizace již realizovaných staveb a při jejich dalším využití.

Během přípravy investice také pro další postup v rozhodovacím procesu nezřídka bývá určující statické hledisko, přestože mu bývá věnována pozornost až ke konci projektové přípravy, protože aktuálně platné normy mnohdy požadují vyšší míru bezpečnosti a spolehlivosti staveb, než tomu bývalo dříve. Je třeba poznamenat, že vhodným přístupem ke správě stavby a její dokumentaci lze mnoho obtíží účinně eliminovat a celý proces plánování zefektivnit.

Problematika současného stavu právních norem a požadavků na pozemní a inženýrské stavby

Stávající situace platných právních a technických norem není z hlediska požadavků na správu existujících staveb příliš uspokojivá. Bohužel, ani výhled na nově připravované prováděcí předpisy v souvislosti s novým stavebním zákonem nevěští významné zlepšení. Normotvůrci při tvorbě zákonů a vyhlášek předpokládají vůli vlastníků stavebních objektů k jejich řádné správě a údržbě. Vlastníci a správci staveb však zpravidla činí jen zcela minimální kroky k naplnění nezbytných zákonných požadavků kladených na provozování staveb, což je ovšem

nedostatečné a v důsledku to vede k nesnázím v budoucích etapách života stavby při jejím dalším využití a modernizaci.

Projektová dokumentace staveb, její rozsah a požadovaná podrobnost pro nové stavby je definována vyhláškou č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ve znění vyhlášky č. 62/2013 Sb. a vyhlášky č. 405/2017 Sb. Pro dokončené stavby tato norma obsahuje pouze 2 varianty stavební dokumentace. Je to „*Dokumentace skutečného provedení*“ a „*Zjednodušená dokumentace (pasport stavby)*“. Stavební zákon (č. 183/2006 Sb.) ukládá v § 125 vlastníkům staveb povinnost „*uchovávat po celou dobu trvání stavby ověřenou dokumentaci odpovídající jejímu skutečnému provedení podle vydaných povolení. V případech, kdy dokumentace stavby nebyla vůbec pořízena, nedochovála se nebo není v náležitém stavu, je vlastník stavby povinen pořídit dokumentaci skutečného provedení stavby*“. Ověřenou dokumentaci skutečného provedení stavby může (a často to tak je) reprezentovat dokumentace pro stavební povolení (pokud při stavbě nedošlo ke změnám). Stejný paragraf dále uvádí, že „*Neplní-li vlastník stavby povinnost podle odstavce 1, stavební úřad mu nařídí, aby pořídil dokumentaci skutečného provedení stavby. Pokud není nezbytná úplná dokumentace skutečného provedení stavby, uloží stavební úřad pouze pořízení*

zjednodušené dokumentace (pasport stavby), pokud ji stavebník nepořídil sám.“ V praxi se tak často stává, že v případech, kdy byla stavba v minulosti řádně povolena a zkolaudována a slouží svému účelu, lze předložit stavebnímu úřadu zjednodušenou dokumentaci stavby.

Jakou má dokumentace podrobnost?

- **Dokumentace skutečného provedení** – Jedná se o dokumentaci, která poskytuje základní údaje o stavbě, jejím umístění, účelu, vlastníkovi a další technické údaje jako parametry stavby typu „*zastavěná plocha, obestavěný prostor, užitná plocha, počet funkčních jednotek a jejich velikosti, základní bilance stavby – potřeby a spotřeby médií a hmot, hospodaření s dešťovou vodou, celkové produkované množství a druhy odpadů a emisí, technický popis stavby a jejího technického zařízení včetně zhodnocení stávajícího stavebně technického stavu*“. Z hlediska výkresové části jsou součástí situační výkresy a „*stavební výkresy vypracované podle skutečného provedení stavby s charakteristickými řezy a pohledy, s popisem všech prostorů a místností podle současného způsobu užívání a s vyznačením jejich rozměrů a plošných výměr*“.
- **Zjednodušená dokumentace (pasport stavby)** – Svým rozsahem odpovídá dokumentaci skutečného provedení s dílčími zjednodušeními. Např. pro výkresovou dokumentaci vyhláška uvádí: „*Zjednodušený situační náčrt v měřítku podle použité katastrální mapy s vyznačením stavby. Zjednodušená výkresová dokumentace – Zjednodušené výkresy skutečného provedení stavby v rozsahu a podrobnostech odpovídajících druhu a účelu stavby s popisem způsobu užívání všech prostorů a místností.*“

Je třeba zmínit, že současný stavební zákon v § 154 ukládá vlastníkovi stavby také uchovávat po celou dobu trvání stavby ověřenou projektovou dokumentaci, již v drtivé většině případů bývá dokumentace pro stavební povolení, a tedy i v ní obsažené statické posouzení (výpočet), který může mnohé otázky objasnit. Avšak ani jedna z výše uvedených dokumentací včetně dokumentace pro stavební povolení bohužel nemusí obsahovat technicky důležité podrobnosti potřebné při změnách dokončených staveb. Jako příklad je možno uvést výztuž betonových konstrukcí či rozměry skrytých trámů. Při stavebních úpravách je v mnohých případech nutno znát polohu betonářské výztuže, ta však bývá leckdy prakticky nezjistitelná. Bylo by tedy vhodné, kdyby uchovávaná dokumentace obsahovala takové podrobnosti o konstrukci, jakými jsou výkresy výztuže (nikoliv jen schémata vyztužení či informace o stupni vyztužení). Z hlediska změn dokončených staveb je tedy žádoucí, aby byla uchovávaná dokumentace minimálně na úrovni dokumentace pro provádění stavby, nejlépe spolu s výrobně-technickou (dodavatelskou) dokumentací.

Současná situace při změnách dokončených staveb

Respektováním požadavku na uchování (resp. vypracování) zmíněných dokumentací má být naplněna litera příslušného zákona. Ve skutečnosti tento zákonný požadavek (už tak velmi

Silně poničený historický krov Solnice v Českých Budějovicích se podařilo úspěšně opravit.

nedostatečný) nebývá často naplněn vůbec nebo je splněn jen formálně. Současně platí, že projektové přípravy úprav stávajících konstrukcí se obvykle provádějí v úrovni dokumentace pro provádění stavby, což je nejdetailejší úroveň projektové dokumentace. Na této úrovni dokumentace se mimo jiné řeší statická spolehlivost konstrukce včetně nosných detailů (často rozhodujících o únosnosti celé konstrukce), vykreslují se detaily v podrobnosti 1:10 i větší a stavba je řešena do všech podrobností. U nových konstrukcí se při projektování postupuje standardně od menší podrobnosti k větší a postupně se projekt finalizuje tak, že od „hrubého zadání“ vznikne projektovou činností finální a detailní projektové dílo. U dokončených staveb a jejich úprav je tomu zcela jinak. Tzv. „hrubé zadání“ týkající se dokončené budovy neexistuje, naopak existuje zcela dokončená stavba se všemi provedenými detaily a z ní se vychází pro budoucí stavební práce a úpravy. Zásadní rozdíl je tedy v tom, že se stavba netvoří od počátku „na zelené louce“, ale okrajové podmínky pro novou stavební činnost jsou předeem dány. Tyto okrajové podmínky je třeba podrobně znát, aby bylo možné provádět projektové činnosti. Avšak z výše uvedených úrovní dokumentace, které platná právní úprava přikazuje uchovávat, tyto podmínky známy být nemohou. Ani dokumentace skutečného provedení, ani pasport stavby zpravidla neobsahují statický výpočet, uvažovaná zatížení, popis použitých profilů a konstrukčních prvků, výztuže, natož detailů tak, aby bylo možné konstrukci tzv. „přečítat“ a provést nový statický posudek pro nové zatížení podle platných norem. Z tohoto důvodu zákonitě vznikají potíže již ve fázi úvah o dalším využití dokončených staveb.

Zásady správy staveb

Aby bylo možné předcházet těmto leckdy „neřešitelným“ situacím, je vhodné dodržovat zásady adekvátní správy staveb. Je třeba důsledně:

- **Uchovávat systematicky uspořádanou veškerou dokumentaci stavby.** Pro velkou část staveb se vyhotovuje dokumentace pro provádění staveb,

výrobně technická dokumentace, výkazy materiálů, protokoly o měření, zkouškách, diagnostice, zprávy z prohlídek, případně provozní dokumentace uživatele stavby (zahrnující informace o poruchách, údržbových pracích, prohlídkách, omezení užívání, zatížitelnosti, záznamy o počtu přejezdů a zatížení jeřábů, rektifikacích konstrukcí) atp. Tyto logické požadavky na uchování dokumentace nejsou velmi často naplňovány vůbec nebo jsou plněny naprosto nedostatečně. Zejména absence výrobní dokumentace ocelových a železobetonových konstrukcí či výrobků vede často i u poměrně moderních staveb k nutnosti nákladné diagnostiky s nejistým výsledkem.

b. Provádět pravidelné prohlídky nosných konstrukcí.

Systém periodických kontrol nosných konstrukcí se běžně používá u dopravních staveb a není důvod, aby se nepoužíval u staveb ostatních. Přestože u dopravních staveb např. mostního typu bývá uplatňována důslednější kontrola provádění a kvality výroby, pravidelné kontroly nosné konstrukce bohužel bývají běžným standardem právě jen u těchto typů staveb (viz článek „Kontrolní činnost v oblasti nosných konstrukcí staveb je nedostatečná“ v Z+i ČKAIT č. 1/2021). Přesto, že už je dnes normou definována povinnost provádění pravidelných prohlídek alespoň pro všechny ocelové konstrukce, dochází k nim jen ve velmi malém procentu případů. Pro pozemní a inženýrské stavby lze jako východisko pro systém kontroly použít normy:

- ČSN ISO 13822:2014 Zásady navrhování konstrukcí – Hodnocení existujících konstrukcí
- ČSN 73 0038:2019 Hodnocení a ověřování existujících konstrukcí – doplňující ustanovení
- ČSN 73 2604:2012 Ocelové konstrukce – Kontrola a údržba ocelových konstrukcí pozemních a inženýrských staveb
- ČSN 73 2603:2011 Ocelové mostní konstrukce – Doplňující specifikace pro provádění, kontrolu kvality a prohlídky
- ČSN 73 6221:2018 Prohlídky mostů pozemních komunikací

c. Udržovat aktuální dokumentaci stavby včetně znachzení změn a v případech nejasnosti či absence dokumentace zpracovat dodatečnou dokumentaci.

Aktuální dokumentace by se ideálně měla svou podrobností podobat dokumentaci pro provádění stavby, aby bylo zajištěno maximální množství nezbytných informací pro další projektové fáze během trvání životnosti stavby. Jak má vypadat dodatečná dokumentace je popsáno např. v normě ČSN 73 2604:2012 Ocelové konstrukce – Kontrola a údržba ocelových konstrukcí pozemních a inženýrských staveb. Norma tuto dokumentaci nazývá „Náhradní“ dokumentace a obsahuje zejména tyto části:

- Technickou zprávu zahrnující popis, funkci a účel nosné konstrukce a všechny skutečnosti související s bezpečnou funkcí a provozem nosné ocelové konstrukce.
- Statický výpočet (případně statické posouzení), ze kterého je zřejmé zatížení, dimenze prvků a jejich materiál, použité výpočetní modely, výsledné vnitřní síly a posouzení konstrukce z hlediska únosnosti, použitelnosti, stability, polohy a únavy, pokud může rozhodovat.

- Výkresovou dokumentaci skutečného provedení; z výkresové dokumentace musí být jasná dispozice konstrukce a dimenze všech hlavních nosných prvků včetně rozhodujících detailů a geometrický tvar celé konstrukce.
- Popis komunikací a zařízení pro pohyb osob a předepsané zabezpečení osob pohybujících se po konstrukci (tribuny, schodiště, žebříky, zábradlí, kotvicí body, vedení pro zachycovače pádu apod.).
- Popis zábran vstupu na konstrukci nepovolaným osobám.
- U staveb, které nepodléhají požadavku na stavební povolení podle příslušného právního předpisu, má „Náhradní“ dokumentace obsahovat alespoň schéma konstrukce s uvedením maximálního povoleného zatěžení, případně s místy určenými pro rozměrovou kontrolu a kontrolu zatížení.
- U pohybujících se konstrukcí (nezakotvených do základů) je nutný výpočet stability.

Je třeba poznamenat, že ani zásada uchovávat dokumentaci a udržovat ji aktuální se v praxi mnohdy nedodrzuje a stavby nezářídka nemají dokumentaci žádnou.

Při tvorbě dodatečné dokumentace bývá u starších objektů nutné zpracovat stavebně technický průzkum. Tato činnost může nabývat různých podob a rozsahů, ale primárně má sloužit k zachycení stávajícího stavu a možnosti vytvořit dodatečnou dokumentaci skutečného stavu. Předmětem průzkumu bývá zaměření tvaru, profilů a geometrie konstrukce, popis konstrukčního a statického systému, změření tíhy a skladby podlah, pláštů apod., materiálové zkoušky mechanických vlastností použitých prvků, stanovení míry degradace atp. Stavební průzkum bývá podkladem pro další kroky při správě objektu.

Při dodržování těchto zásad mají vlastníci či provozovatelé stavby aktuální informace o stavu konstrukce a mohou kdykoliv předat nejzásadnější a nezbytné informace projektantům pro analýzu možných změn. Při nedodržování těchto zásad musí být při úvaze o potenciálních změnách stavby nejprve provedeny všechny výše uvedené kroky, aby se ukázalo, zda uvažovaná změna má nebo nemá technický a ekonomický smysl. Tyto činnosti však mohou být velmi zdoluhavé a neuspokojivé v daném časovém rozvrhu potřeby investorů. Proto je třeba těmto těžkostem předcházet a řešit management stavby v předstihu, aby se nestávaly takové případy, kdy se např. vynaloží milionové prostředky na kompletní projektovou přípravu nástavby dokončené budovy, aby se následně zjistilo, že budova není dostatečně únosná a její zesílení není z provozních důvodů přijatelné.

Stavebně technický průzkum nosných konstrukcí

Stavebně technický průzkum by měl být prováděn vždy, když dostupné projektové podklady nejsou dostatečné pro vypracování dodatečné dokumentace nebo pro zpracování návrhu změny dokončené stavby. Je třeba zmínit, že stavebně technický průzkum může mít různou míru podrobnosti pro potřeby tvorby dodatečné dokumentace nebo pro potřeby úprav stavby, kde bývá nutné provést průzkum detailnější.

Jedním z důležitých cílů stavebně technického průzkumu je ověření shody stavební konstrukce s dochovanými projektovými podklady. Toto ověření by mělo být automaticky prováděno při každé projektové přípravě úprav existujících staveb a při každé prohlídce stavby, neboť má zásadní vliv na množství a složitost prováděných měření, sond, zkoušek atp.

Při koncipování rozsahu a podrobnosti stavebně technického průzkumu je třeba neopomenout všechny nosné konstrukce – tzn. jak vodorovné, svislé, tak základové apod. Konkrétní podoba průzkumu je vždy věcí dohody mezi objednatelem a jeho zpracovatelem, který má o možnostech průzkumu a o rizicích jeho případné nedostatečnosti objednatele informovat a zpravit ho o výhodách a nevýhodách konkrétního řešení.

Stavebně technický průzkum je vhodné provádět pro všechny stavební profese (u kterých je nedostatek projektových podkladů). Nicméně zcela zásadní potřeba průzkumu je ze strany statika. Průzkum totiž často odhalí zásadní nesoulad projektových podkladů (či pouhých představ o konstrukci) s realitou. Tento nesoulad pak může ve svém důsledku být rozhodující pro realizování či naopak zastavení celé plánované investice. Proto je nutné tuto činnost provádět v předstihu před návrhem stavebních úprav a ne až v průběhu prací na projektu.

Statické posudky při změnách dokončených staveb

Při úpravách stavebních konstrukcí je velmi často zapotřebí jejich statické posouzení. Týká se to i tak jednoduchých situací, jako je zateplení střešního pláště, osazení fotovoltaických panelů na střechu apod. Stávající právní úprava pro takové posudky předepisuje povinné použití současných norem, které jsou vesměs přísnější než normy, jež platily v době vzniku konstrukce. V praxi se tak velmi často setkáváme s tím, že konstrukce, které po celá desetiletí bezpečně fungovaly, nyní nelze podle platných norem posoudit s příznivým výsledkem. Riziko takto nepříznivého výsledku statického posudku je poměrně vysoké, většina stavebníků, ale bohužel i projektantů, si ho však vůbec neuvědomuje. Význam statického posudku bývá podceňován a leckdy je statistik osloven až na závěr celého přípravného procesu, aby celou stavební úpravu jednoduše „schválil“. Při absenci podrobných podkladů ovšem často nelze stanovit dostatečně výstižný statický model konstrukce a při jejím posouzení tak jediným bezpečným závěrem může být negativní výsledek. Současná úroveň poznání a možnosti výpočetní techniky sice umožňují využití pokročilých probablistických metod s uplatněním např. fyzického nebo virtuálního větrného tunelu včetně zpracování rychlosti větru pro konkrétní místo ČHMÚ, uvážení omezování provozu, omezení další životnosti objektu, využití dřívější způsobilosti stavby apod., ale za cenu výrazně podrobnějšího (tj. nákladnějšího) stavebně technického průzkumu, zapojení expertních pracovišť a zvýšení nákladů. Nicméně ani tyto komplexní přístupy nemusí vést k přijatelným závěrům.

V případě nepříznivého výsledku posudku pak dochází k dramatickému zvýšení nákladů kvůli potřebě zesílení stávající konstrukce (pokud je vůbec možné), což má často za následek zastavení celé plánované investice a zmaření vynaloženého úsilí a prostředků.

Je tedy třeba apelovat na stavebníky a projektanty, aby se při projektové přípravě změn dokončených staveb vždy začínalo alespoň orientační statickou analýzou nosné konstrukce, která vychází z relevantních podkladů a informací o konstrukci.

Závěr

Nízká podrobnost stavební dokumentace existujících konstrukcí znemožňuje rychlé a bezpečné provedení případných následných úprav a rekonstrukcí starších objektů, protože dochovaná dokumentace v podrobnosti dokumentace pro stavební povolení nebo nižší neurčuje potřebné statické (a mnohdy i jiné) údaje. Standardně se neprovádějí systematické prohlídky stavebních konstrukcí a neaktualizuje podrobná stavební dokumentace. Všechny tyto neduhy vedou k neefektivitě při rozhodování o investicích do změn dokončených staveb, jelikož u takto nevhodně spravovaných staveb lze teprve až po provedení kompletního stavebně technického průzkumu stanovit mnohdy zásadní faktor pro rozhodnutí, zda investici provést či ne.

Je třeba dodržovat tři hlavní zásady:

- **Uchovávat systematicky uspořádané veškeré dokumentace stavby.**
- **Provádět pravidelné prohlídky nosných konstrukcí.**
- **Udržovat aktuální dokumentaci stavby včetně značných změn a v případech nejasnosti či absence dokumentace zpracovat dodatečnou dokumentaci.**

Pak se lze většině problémů při modernizacích a stavebních úpravách vyhnout a investice se dají efektivně plánovat.

Profesní organizace jako ČKAIT by měly působit na kompetenčně odpovědné orgány či osoby, aby byla stanovena zákonná povinnost uchovávat projektové podklady v podrobnosti alespoň dokumentace pro provádění stavby – buď původní dokumentaci (nedošlo-li ke změnám), nebo podrobnou dokumentaci skutečného provedení. Stejně tak je třeba, aby byly prováděny pravidelné prohlídky konstrukcí. Jako minimum se jeví požadavek, aby byla stanovena zákonná povinnost vypracovat dokumentaci skutečného provedení v podrobnosti dokumentace pro provádění stavby, resp. v podrobnosti dodatečné dokumentace, a povinnost uchování u vlastníka stavby (nejedná se o příliš náročný nový požadavek, protože dokumentaci pro provádění stavby by stavebník podle návrhu nového stavebního zákona měl mít před zahájením stavby již vypracovanou).

Ing. Jan Mařík, Ph.D., Ing. Paed.IG

KONSTAT s.r.o.

Ing. Jan Seifert

KONSTAT s.r.o.

Na webu zpravy.ckait.cz je k digitální podobě článku přiložena tabulka s podrobným popisem druhů projektové dokumentace stávajících staveb, včetně jejich možného využití.

Velký městský okruh Brno I/42 (VMO) bude po svém kompletním dobudování v délce 20 km nejdůležitějším prvkem silniční části dopravního systému města Brna. Projekt: PK OSSENDORF, s.r.o., zhotovitel: I. etapa – Imos Brno a.s. a STRABAG a.s., II. etapa – Hochtief CZ a.s., Subterra a.s., Eurovia a.s.

Jak správně členit stavbu v čase a v objemu

Terminologický slovníček k tématu členění stavby v platných stavebních předpisech je nezbytný pro jednotný přístup a výklad. Z důvodů předběžné opatrnosti doporučujeme ve smlouvách uvádět definice pojmů. Jinak v případě sporu musí stavební podnikatel prokazovat, že stavebníkovi byly použité pojmy známé.

V zájmu jednotného přístupu a výkladu je třeba nejdříve zjistit, nakolik se členěním stavby v čase a objemu zabývají platné stavební předpisy. Platné stavební předpisy neobsahují ustanovení o členění stavby v čase. Zabývají se jen členěním staveb dle objemu.

Platný stavební zákon (zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů) definuje v § 2 a 3 mj. tyto základní pojmy:

- **Souborem staveb** se rozumí vzájemně související stavby, jimiž se v rámci jednoho stavebního záměru uskutečňuje výstavba na souvislém území nebo za společným účelem.
- **Stavbou hlavní** v souboru staveb se rozumí stavba, která určuje účel výstavby souboru staveb. Vedlejší stavbou v souboru staveb se rozumí stavba, která se stavbou hlavní svým účelem užívání nebo umístěním souvisí a která zabezpečuje užitelnost stavby hlavní nebo doplňuje účel užívání stavby hlavní.
- **Zařízením** se pro účely tohoto zákona rozumí informační a reklamní panel, tabule, deska či jiná konstrukce a technické zařízení, pokud nejde o stavbu podle § 2 odst. 3. Při pochybnostech o tom, zda se jedná o stavbu nebo zařízení, je určující stanovisko stavebního úřadu. Zařízení o celkové ploše větší než 8 m² se považuje za stavbu pro reklamu.

Ve významu část stavby používá stavební zákon termín objekt, technologický objekt, technická, technologická, provozní či komunikační zařízení, aniž by tyto termíny blíže vysvětlil či

definoval. V platném stavebním zákoně bylo použití termínu objekt až do novely provedené zákonem č. 225/2017 Sb. spíše výjimkou; po této novele je častější.

Platná vyhláška o dokumentaci staveb č. 499/2006 Sb. při popisu rozsahu a obsahu jednotlivých typů a úrovní projektové dokumentace člení stavby na objekty, technická a technologická zařízení a soubory. Používá termín objekt s přívlastkem stavební, pozemní, inženýrský, někdy i technologický, provozní soubor (také dílčí provozní soubor, funkční soubor), provozní celek, aniž by jejich význam a obsah definovala.

V používání těchto termínů není vyhláška konzistentní. Někde staví vedle stavebních a inženýrských objektů technická a technologická zařízení, jinde používá označení technologický objekt. Chybí popis významu a jasně definovaný vztah mezi provozními celky, provozními soubory, dílčími provozními soubory a funkčními soubory. Přetrvává nejistota v členění stavby.

Použití termínu objekt ve vyhlášce o dokumentaci staveb se znásobilo po její novele provedené vyhláškou č. 405/2017 Sb. Zatímco před touto novelou se termín objekt v textu vyhlášky č. 499/2006 Sb. objevoval cca 45×, po novele je používán 323×, mnohdy naprosto nadbytečně (objekt mostu místo most). Citovanou novelou byla vyhláška o dokumentaci staveb rozšířena o další přílohy týkající se rozsahu a obsahu projektové dokumentace dopravních staveb a ve vyhlášce se potkala terminologie používaná u pozemních a u dopravních staveb. Tato novela vnesla do textu vyhlášky naprostý zmatek, co se

týče členění stavby. Před novelou opakovala vyhláška ve více přílohách následující definici: „*Stavby lze, podle charakteru, členit na provozní celky, které se dále dělí na provozní soubory a dílčí provozní soubory nebo funkční soubory. Technologická zařízení jsou výrobní a nevýrobní.*“ Současná platná podoba vyhlášky tyto definice neobsahuje.

Termín objekt (resp. stavební objekt) v platných technických normách

V českých technických normách je používání termínu objekt velmi rozšířené. Existuje 122 ČSN (resp. převzatých evropských norem, tj. ČSN EN), které mají slovo objekt ve svém názvu. Že je tento termín používán v technické normalizaci nadbytečně, ukazují příklady převzatých evropských norem a srovnání jejich anglických a českých názvů:

Požární bezpečnost staveb – Výrobní objekty	Fire protection of buildings - Industrial buildings
Požární bezpečnost staveb – Objekty pro zemědělskou výrobu	Fire protection of buildings - Buildings for agricultural production
Požární bezpečnost staveb – Obsazení objektů osobami	Fire protection of buildings - Person/surface rate in buildings
Požární bezpečnost staveb – Objekty spojů a poštovních provozů	Fire protection of buildings - Buildings for telecommunication service and for post service
Projektování mostních objektů	Standard Specifications for Bridges
Navrhování konstrukcí ražených podzemních objektů. Společná ustanovení	Design of structures for driven tunnels . Common provisions

Členění stavby podle zrušených stavebních předpisů – obchodní zvyklost

Velmi detailně se členění stavby věnovaly již zrušené vyhlášky o dokumentaci staveb (např. vyhláška č. 163/1973 Sb., vyhláška č. 105/1981 Sb., vyhláška č. 5/1987 Sb.). V zásadě shodně definovaly následující pojmy:

- **Stavební objekt** je prostorově ucelená nebo alespoň technicky samostatná část stavby, která plní vymezenou účelovou funkci.
- **Ucelenou částí stavby** se rozumí část stavby umožňující technicky a organizačně samostatný provoz (užívání) při splnění všech podmínek zajišťujících zdraví a bezpečnost osob. Poznámka: Tato definice byla důležitá zejména ve vztahu k časovému provádění stavby a k postupnému uvádění stavby do provozu.
- **Provozní soubor (dílčí provozní soubor)** je souhrn strojů a zařízení včetně jejich montáží a inventáře, který slouží k zajištění samostatného (dílčího) technologického nebo netechnologického procesu určeného projektovou dokumentací a je zpravidla uváděn do provozu v souvislém čase.
- **Provozní celek** je souhrn vzájemně navazujících provozních souborů včetně jejich montáží a inventáře, který slouží

k zajištění samostatného uceleného technologického nebo obdobného netechnologického procesu určeného projektovou dokumentací a je zpravidla uváděn do provozu v souvislém čase.

- **Obytný soubor** je souborem bytových stavebních objektů a stavebních objektů, popř. provozních souborů technické a občanské vybavenosti. Obytný soubor je podle svého rozsahu stavbou, bude-li realizován v souvislém časovém období zpravidla tří až čtyřletém, nebo je souborem staveb.
- Vyhlášky dělily **stavební objekty na pozemní objekty, inženýrské objekty a objekty pro zvláštní účely**. Provozní soubor se může dále členit na provozní jednotky, ty pak na základní jednotky (resp. se soubor člení přímo na základní jednotky). Mezi projektové podklady patřily zejména „*katalogové listy, prospekty, podnikové normy a jiné publikace obsahující popis, hlavní rozměry, hmotnosti a výkony základních a provozních jednotek*“.
- **Etapy stavby**: Stavbu je možno z hlediska postupného provádění v čase členit na etapy. Etapu tvoří jedna nebo více ucelených částí stavby.

Podrobnější členění stavebních objektů obsahovala jednotná klasifikace stavebních objektů a stavebních prací výrobní povahy, vydávaná formou závazné vyhlášky Federálního statistického úřadu. Klasifikace byla čtyřstupňová (obory, skupiny objektů, podskupiny objektů, konstrukčně materiálová charakteristika).

Tyto pojmy z již zrušených stavebních předpisů se ve stavební praxi stále používají, nejsou v rozporu s platnými stavebními předpisy, a lze je proto označit za obchodní zvyklost. Mohou se použít např. ve smlouvách, pokud se na nich se smluvním partnerem dohodneme. K tomu nám uvádí platný občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů): „*V právním styku podnikatelů se přihlíží k obchodním zvyklostem zachovávaným obecně, anebo v daném odvětví, ledaže to vyloučí ujednání stran nebo zákon. Není-li jiné ujednání, platí, že obchodní zvyklost má přednost před ustanovením zákona, jež nemá donucující účinky, jinak se může podnikatel zvyklosti dovolat, prokáže-li, že druhá strana určitou zvyklost musela znát a s postupem podle ní byla srozuměna.*“ (§ 558 odst. 2 občanský zákoník) Poznámka: Ustanovení, které nemá donucující účinky, je ustanovení dispozitivní povahy; donucující účinky vyvolává ustanovení kogentní povahy.

Z důvodů předběžné opatrnosti doporučujeme věnovat ve smlouvách vždy pozornost tzv. normování pojmů, tedy vložit do smlouvy článek definující nebo vysvětlující použité termíny. Občanský zákoník § 557 stanoví: „*Připouští-li použitý výraz různý výklad, vyloží se v pochybnostech k tíži toho, kdo výrazu použil jako první.*“

Občanský zákoník § 558 odst. 1 dbá na ochranu spotřebitele: „*V právním styku s podnikatelem se výrazu připouštějícímu různý výklad přisoudí význam, jaký má v takovém styku pravidelně. Není-li však druhá strana podnikatelem, musí ten, kdo se toho dovolává, prokázat, že druhé straně musel být takový význam znám.*“

Marie Báčová
odborná poradkyně předsedy ČKAIT

Ukrajinstí uprchlíci na slovenském hraničním přechodu. Foto: Fotoreserg, depositphotos.com

Malý stavební zákon pro uprchlíky z Ukrajiny

Kvůli válce na Ukrajině byl přijat tzv. malý stavební zákon o zvláštních postupech v oblasti územního plánování a stavebního řádu. Platí od 1. července 2022 a používá se přednostně. Zjednodušuje umístování, povolování a realizaci nouzových staveb. Jejich následné údržby a užívání se netýká.

30. června 2022 byl ve Sbírce zákonů pod č. 197/2022 Sb. publikován zákon o zvláštních postupech v oblasti územního plánování a stavebního řádu v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace. Návrh zákona byl projednán ve stavu legislativní nouze, celý legislativní proces tak proběhl během měsíce června s tím, že zákon nabyl účinnosti již 1. července 2022.

Zákon se snaží reagovat na současnou situaci, kdy probíhá ozbrojený konflikt na území Ukrajiny, v jehož důsledku se dala do pohybu migrační vlna nebývalého rozsahu. Právní úprava v oblasti územního plánování i stavebního řádu je zaměřena na standardní potřeby obyvatel ČR a v rámci toho upravuje postupy pro ochranu veřejných zájmů. To s sebou pochopitelně při postupu podle jednotlivých standardních procesů nese riziko časové náročnosti posuzování těchto zájmů. Zákon pak pro tuto oblast upravuje zvláštní postupy. Účel a smysl tohoto zákona je jistě v pořádku, nicméně je potřeba si uvědomit, že jeho účinností se nám tu objevil tzv. malý stavební zákon, který se používá přednostně před platným stavebním zákonem. Doufejme tedy, že tento zákon bude všemi zúčastněnými subjekty užíván řádně, a to pouze v souladu s jeho účelem.

Co tento zákon přináší?

Navrhovaná právní úprava stanovuje zvláštní postupy v oblasti územního plánování a stavebního řádu, a to s ohledem na

akutní potřebu zajištění bydlení nebo ubytování a případně dalších staveb související veřejné infrastruktury v návaznosti na zvýšení počtu osob s pobytem v České republice v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny. Zákon upravuje postup obcí při rozhodování o výjimce z územního nebo regulačního plánu a stavebních úřadů při umístování a povolování staveb, které mají sloužit ke zmírnění následků způsobených invází vojsk Ruské federace na Ukrajinu. Na základě tohoto zákona tedy nemá docházet k realizaci jakýchkoliv staveb sloužících obecně např. pro účely bydlení či ubytování, ale pouze nezbytných staveb, které mají sloužit k výše uvedenému účelu.

Zákon představuje speciální právní úpravu k platnému stavebnímu zákonu, což znamená, že se v jím upravených věcech použije přednostně. Pokud tento zákon neupravuje určitou věc vůbec nebo ji upravuje jen částečně, použije se podpůrně stavební zákon, potažmo správní řád a další právní předpisy (např. zákon o ochraně veřejného zdraví, vodní zákon, zákon o požární ochraně atd.).

Zákon upravuje záměrně pouze zvláštní procesní postupy při umístování, povolování a realizaci nezbytných staveb. Na jejich následný „život“, jako je údržba nebo změny ve způsobu užívání, se následně plně uplatní ustanovení stavebního zákona, resp. právních předpisů v oblasti stavebního práva.

Definice nezbytné stavby

Zákon zavádí pojem nezbytné stavby (§ 2 odst. 1), která je definována jako stavba sloužící ke zmírnění následků hromadného přílivu osob v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, pokud jde o

- stavbu nebo soubor staveb pro bydlení nebo ubytování, vzdělávání, výchovu a školské služby, zdravotní nebo sociální služby a stavby technické a dopravní infrastruktury s nimi související,
- změnu v účelu užívání stavby podmíněnou změnou dokončené stavby, která vyžaduje ohlášení nebo stavební povolení, nebo
- změnu dokončené stavby.

Nezbytná stavba je z důvodu účelu, jemuž slouží, a vzhledem k cílům, kterých má být její realizací dosaženo, upravena jako stavba dočasná, jejíž doba trvání nesmí přesáhnout 3 roky ode dne nabytí právních účinků společného souhlasu s provedením nezbytné stavby podle § 96a současného stavebního zákona č. 183/2006 Sb.

Z režimu nezbytných staveb jsou vyloučeny obecně záměry stavby, soubory staveb, změny v účelu užívání a změny dokončené stavby, které podléhají posouzení vlivů na životní prostředí, neboť se jedná o záměry, které svým rozsahem jednoznačně přesahují účel a smysl této nové právní úpravy. Mají-li být tyto stavby posuzovány, je tak nutno učinit s ohledem na evropskou legislativu, po provedeném procesu posouzení vlivů na životní prostředí a standardním povolovacím procesem spolu s odpovídajícím zapojením veřejnosti.

Vlastnictví nezbytné stavby

Zákon s ohledem na charakter nezbytné stavby vymezuje, že stavebníkem nezbytné stavby je Česká republika nebo její příspěvková organizace, a dále kraj, obec nebo jimi zřízená nebo založená právnická osoba. Obdobně platí i pro vlastnictví nezbytných staveb. Předpokladem realizace nezbytných staveb je totiž také případná finanční participace ze strany veřejných rozpočtů.

Je-li pro nezbytnou stavbu potřeba zřídit stavbu technické infrastruktury, pak povinnost zřízení nese na své náklady stavebník nezbytné stavby. Stavebník nezbytné stavby se při změně stavby technické infrastruktury na stavbu trvalou stává jejím vlastníkem natrvalo. Ostatní příslušná ustanovení zvláštních právních předpisů pro zřízení a provoz stavby technické infrastruktury (vyjma povinnosti zřízení na své náklady) tím nejsou dotčena. Případné vlastnické změny musí být dojednány mezi vlastníkem nezbytné stavby a provozovatelem technické infrastruktury.

Rozhodnutí o výjimce

Nezbytnou stavbu bude možné umístit do území nejen v souladu s územně plánovací dokumentací, ale také na základě rozhodnutí o výjimce z územního nebo regulačního plánu (§ 4 odst. 1). Tímto bude umožněno obcím v případě potřeby rychle reagovat na potřebu výstavby např. ubytovacích kapacit

pro uprchlíky i v případě, kdy výstavba na stávajících plochách určených pro stavby bydlení či ubytování není možná.

Rozhodnutí o výjimce z vybraných ustanovení územního plánu, popřípadě regulačního plánu, může na základě žádosti stavebníka udělit rada obce v případě, že vybraná ustanovení územního nebo regulačního plánu znemožňují umístění nezbytné stavby. Jelikož se ale jedná o zásah do územně plánovací dokumentace obce, která je v samostatné působnosti schvalována zastupitelstvem, ustanovení § 4 odst. 3 zákona upravuje, že zastupitelstvo obce si může rozhodování o výjimce vyhradit namísto rady obce.

Výjimku lze udělit pouze v rozsahu uvedeném v § 4 odst. 2 zákona. Musí se jednat o pozemky, které jsou buď v zastavěném území, nebo jsou součástí vymezených zastavitelných ploch nebo ploch přestavby. Současně také musí platit, že tyto pozemky jsou vymezeny územním plánem jako plochy stávajícího nebo požadovaného způsobu využití, a to plochy bydlení, rekreace, občanského vybavení, veřejná prostranství, smíšené obytné plochy, výroba a skladování a smíšené výrobní plochy.

Proti rozhodnutí o výjimce není přípustné odvolání. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí o výjimce je nerozlučně spjato s konkrétní nezbytnou stavbou, zákon v § 4 odst. 5 stanoví, že rozhodnutí o výjimce platí pouze po dobu trvání nezbytné stavby. Proto pokud by se měla nezbytná stavba stát postupem podle § 14 tohoto zákona a podle stavebního zákona stavbou trvalou, je nutné, aby v době rozhodování o změně nezbytné stavby na stavbu trvalou byla nezbytná stavba v souladu s územně plánovací dokumentací. (V červenci 2022 vyšel nový metodický pokyn MMR k uplatnění výjimek ze stavebního zákona.)

Možnost odchýlit se od technických požadavků

Ustanovení § 5 zákona dává stavebníkovi možnost odchýlit se při provádění nezbytné stavby od vybraných ustanovení prováděcích právních předpisů k současnému stavebnímu zákonu, kterými jsou stanoveny obecné požadavky na výstavbu. Konkrétně jde o vybraná ustanovení:

- **vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů, a to**
  - § 20 odst. 1 – V souladu s cíli a úkoly územního plánování a s ohledem na souvislosti a charakter území je obecným požadavkem takové vymezení pozemků, stanovování podmínek jejich využívání a umístování staveb na nich, které nezhoršuje kvalitu prostředí a hodnotu území.
  - § 20 odst. 2 – V zastavěném území obce, která nemá územní plán, územní plán obce, regulační plán nebo územně plánovací dokumentaci sídelního útvaru nebo zóny, lze vymezovat pozemky a umísťovat stavby pro bydlení, pro rodinnou rekreaci, pro stavby občanského vybavení souvisejícího a slučitelného s bydlením a rekreací, a pro stavby dopravní a technické infrastruktury a pozemky veřejných prostranství; vymezení jiných pozemků a umístování dalších staveb na nich je možné, jen pokud tyto stavby nesnižují kvalitu životního prostředí nad limitní hodnoty stanovené jinými právními předpisy.

- § 20 odst. 5 písm. a) – Stavební pozemek se vždy vymezuje tak, aby na něm bylo vyřešeno umístění odstavných a parkovacích stání pro účel využití pozemku a užívání staveb na něm umístěných v rozsahu požadavků příslušné české technické normy pro navrhování místních komunikací, což zaručuje splnění požadavků této vyhlášky.
  - § 20 odst. 7 – Ke každé stavbě rodinného domu nebo stavbě pro rodinnou rekreaci nebo souvislé skupině těchto staveb musí vést zpevněná pozemní komunikace široká nejméně 2,5 m a končící nejdále 50 m od stavby.
  - § 21 – pozemky staveb pro bydlení a rodinnou rekreaci
  - § 22 – pozemky veřejných prostranství
  - § 24 – zvláštní požadavky na umístování staveb
- **vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů, a to**
- § 5 – rozptylové plochy a zařízení pro dopravu v klidu
  - § 7 – oplocení pozemku
  - § 8 odst. 1 písm. f) – Stavba musí být navržena a provedena tak, aby byla při respektování hospodárnosti vhodná pro určené využití a aby současně splnila základní požadavky, kterými je pod písm. f) úspora energie a tepelná ochrana.
  - § 11 odst. 1 – U nově navrhovaných budov musí návrh osvětlení v souladu s normovými hodnotami řešit denní, umělé i případné sdružené osvětlení, a posuzovat je společně s vytápěním, chlazením, větráním, ochranou proti hluku, prosluněním, včetně vlivu okolních budov a naopak také vlivu navrhované stavby na stávající zástavbu.
  - § 11 odst. 2 – Obytné místnosti musí mít zajištěno denní osvětlení v souladu s normovými hodnotami.
  - § 11 odst. 4 – V obytných místnostech musí být navrženo denní, umělé a případně sdružené osvětlení v závislosti na jejich funkčním využití a na délce pobytu osob v souladu s normovými hodnotami.
  - § 11 odst. 5 – Obytné místnosti musí mít zajištěno dostatečné přirozené nebo nucené větrání a musí být dostatečně vytápěny s možností regulace vnitřní teploty. Pro větrání obytných místností musí být zajištěno v době pobytu osob minimální množství vyměňovaného venkovního vzduchu 25 m³/h na osobu, nebo minimální intenzita větrání 0,5 1/h. Jako ukazatel kvality vnitřního prostředí slouží oxid uhličitý CO₂, jehož koncentrace ve vnitřním vzduchu nesmí překročit hodnotu 1 500 ppm.
  - § 11 odst. 7 – Záchody, prostory pro osobní hygienu a prostory pro vaření musí mít umělé osvětlení v souladu s normovými hodnotami, musí být účinně odvětrány v souladu s normovými hodnotami a musí být dostatečně vytápěny s možností regulace vnitřní teploty.
  - § 11 odst. 8 – Spíže a komory na uskladnění potravin musí být účinně odvětrány.
  - § 12 – další požadavky na denní a umělé osvětlení, větrání a vytápění
  - § 13 – proslunění
  - § 39 – bytové domy
  - § 40 – rodinné domy a stavby pro rodinnou rekreaci
  - § 43 a 44 – stavby ubytovacích zařízení
  - § 45 odst. 1 – Hygienická zařízení v částech ubytovacích zařízení uvedených v § 45 odst. 5 a v samostatných provozovnách stravovacích služeb musí být vybavena podtlakovým větráním, které musí být v provozu po celou jejich provozní dobu, pokud není instalována časová regulace.
  - § 45 odst. 2 – Každé ubytovací zařízení musí být připojeno na veřejnou telefonní síť. Ubytovací zařízení s ubytovací kapacitou vyšší než 75 osob musí být vybaveno rozhlasem umožňujícím řízení evakuace. Ubytovací zařízení s ubytovací kapacitou vyšší než 30 osob musí být vybaveno zařízením pro akustický a optický signál vyhlášení poplachu.
  - § 45 odst. 5 – Hygienické limity chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů pro vnitřní prostředí pobytových místností jsou stanoveny jiným právním předpisem.
  - § 49 odst. 1 až 3, 5, 6 a 8 – stavby škol, předškolních, školských a tělovýchovných zařízení
- **nařízení hl. m. Prahy č. 10/2016 Sb., kterým se stanovují obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby v hlavním městě Praze (Pražské stavební předpisy), a to**
- § 11 – obecné zásady vymezení pozemků a veřejných prostranství
  - § 14 – šířky uličních prostranství
  - § 18 – požadavky na technickou infrastrukturu a technickou vybavenost
  - § 30 – požadavky na oplocení
  - § 32 – kapacity parkování
  - § 33 – forma a charakter parkování
  - § 44 – výšky a plochy místností
  - § 45 – proslunění, denní a umělé osvětlení
  - § 46 odst. 2 – Obytné místnosti, vyjma místností ve stavbách pro rodinnou rekreaci a ubytovacích jednotek, musí být větrány tak, aby byla dodržena hodnota maximální přípustné koncentrace oxidu uhličitého 1 500 ppm při pobytu osob.
  - § 46 odst. 3 – Záchody, prostory pro osobní hygienu a prostory pro vaření musí být účinně odvětrány v souladu s hodnotami uvedenými v bodě 4 přílohy č. 1 k tomuto nařízení a musí být vytápěny s možností regulace přívodu tepla. Spíže a komory na uskladnění potravin musí být účinně odvětrány.
  - § 51 – odpady
- Je nutné zdůraznit, že § 5 zákona nestanoví stavebníkovi povinnost odchýlit se od vyjmenovaných ustanovení při realizaci nezbytné stavby, ale pouze možnost. Je tedy na volbě stavebníka, zda nezbytnou stavbu realizuje v režimu tohoto ustanovení, nebo při jejím projektování dodrží všechny technické požadavky stanovené právními předpisy. Stavebník si totiž při projektování nezbytné stavby musí být vědom, že nezbytná stavba je stavbou dočasnou a změna dočasné stavby na stavbu trvalou vyžaduje ve smyslu § 14 dodržení všech technických požadavků na „běžné“ stavby.
- Podle důvodové zprávy je smyslem a cílem ustanovení § 5 zákona umožnit pružně a rychle reagovat na stavby, které sice nedodrží všechny běžně vyžadované požadavky na výstavbu, ale jejich realizace je v daný okamžik nezbytná k řešení vzniklé uprchlické krize.

Společný souhlas

Ustanovení § 6 odst. 1 uvádí, že stavebník může nezbytnou stavbu provést na základě společného souhlasu podle § 96a současného stavebního zákona č. 183/2006 Sb. Nad rámec stavebního zákona se tak rozšiřuje okruh staveb, u kterých k jejich umístění a realizaci postačí společný souhlas. Normálně by se totiž jednalo o stavby, které by bez stanovení speciálního režimu vyžadovaly územní rozhodnutí o umístění stavby a jejich provedení i stavební povolení.

Při „povolení“ nezbytné stavby se tedy bude procesně postupovat podle § 96a stavebního zákona s odchylkami, které stanoví v dalších ustanoveních tento zákon (např. odchylky v rozsahu společného oznámení, ve lhůtách pro dotčené orgány a lhůtách pro vydání společného souhlasu).

S ohledem na skutečnost, že nezbytnou stavbou mohou být často soubory staveb, kdy vedlejší stavbou mohou být i stavby v příslušnosti speciálního stavebního úřadu, je zákonem stanovena příslušnost stavebních úřadů obdobně jako v případě vydání společného povolení (společné územní rozhodnutí a stavební povolení). Úprava společného souhlasu tak, jak je současným stavebním zákonem nastavena, totiž neumožňuje jeho vydání pro soubor staveb, ve kterém je k povolení jednotlivých staveb obsažených v souboru staveb příslušný rozdílný stavební úřad. Zákon tedy v tomto ohledu obsahuje speciální právní úpravu ke stavebnímu zákonu.

Společné oznámení nezbytné stavby

Vzhledem k charakteru nezbytných staveb, jenž by měl být primárně dočasný, a to s ohledem na účel nezbytných staveb, zákon stanoví, že tyto stavby lze realizovat pouze po omezenou dobu po nabytí účinnosti tohoto zákona. Jedná se totiž o opatření mimořádné, které má zmírnit dopady náporu vysídlených osob. Oznámit nezbytnou stavbu proto bude podle § 7 odst. 1 možné pouze po dobu jednoho roku od nabytí účinnosti tohoto zákona, nejpozději tedy do 1. července 2023.

Náležitosti společného oznámení upravuje obecně § 96a odst. 2 ve spojení s § 96 odst. 3 a § 105 současného stavebního zákona. Zákon pro nezbytné stavby zužuje náležitosti společného souhlasu, resp. dokladů, které je nutné ke společnému souhlasu připojit, na doklady v nezbytném rozsahu.

Zůstává zachována povinnost stavebníka připojit ke společnému oznámení závazná stanoviska, popřípadě rozhodnutí dotčených orgánů nebo jiné doklady podle jiných právních předpisů a stanoviska vlastníků veřejné dopravní a technické infrastruktury k možnosti a způsobu napojení nebo k podmínkám dotčených ochranných a bezpečnostních pásem.

S ohledem na možnost odchýlit se od vybraných ustanovení prováděcích právních předpisů ke stavebnímu zákonu vznikla i možnost předložit namísto klasické projektové dokumentace, která by jinak byla povinnou přílohou společného oznámení, i zjednodušenou projektovou dokumentaci nezbytné stavby, jež obsahuje jednoduchý technický popis záměru s příslušnými výkresy. Z důvodu zajištění požární bezpečnosti staveb je však i nadále stavebník povinen k oznámení přiložit požárně

bezpečnostní řešení stavby, pokud je podle jiného právního předpisu vyžadováno.

Povinnou přílohou oznámení nezbytné stavby nejsou souhlasy „sousedů“, tedy osob, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být umístěním stavebního záměru přímo dotčeno. Podle § 10 odst. 4 zákona se však i těmto osobám bude společný souhlas doručovat, aby mohly využít případné soudní ochrany.

Je zachována povinnost stavebníka připojit ke společnému oznámení souhlas vlastníka pozemku nebo stavby podle § 184a současného stavebního zákona jako podklad pro vydání veřejnoprávního titulu pro realizaci stavby, jde-li o stavbu realizovanou na cizím pozemku nebo stavbě. Stejně jako u „běžných“ staveb není stavebník oprávněn na cizím pozemku nebo stavbě stavět bez příslušného soukromoprávního titulu, za jehož zajištění odpovídá (např. práva stavby, případně nájmu apod.).

Povinnou náležitostí společného souhlasu je návrh stavebníka na stanovení lhůty, ve které bude nezbytná stavba provedena. Nezbytná stavba má být nejen rychle procesně povolena, ale také musí být co nejdříve provedena, aby mohla sloužit svému účelu.

Stavebník bude také v rámci oznámení povinen stavebnímu úřadu dodat prohlášení o účelu užívání nezbytné stavby spolu s uvedením následků hromadného přílivu vysídlených osob v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, aby bylo možné určit, že navrhovaná stavba skutečně svým účelem spadá pod režim zákona. Jelikož nezbytná stavba nevyžaduje kolaudační rozhodnutí ani kolaudační souhlas, lze ji užívat pouze k účelu vymezenému ve společném souhlasu.

Zahájení provádění nezbytné stavby v době trvání nouzového stavu

Ustanovení § 8 odst. 1 upravuje pro případy, kdy realizaci nezbytných staveb sloužících k ubytování nařídí vláda nebo hejtman kraje podle krizového zákona, možnost zahájit provádění nezbytné stavby, která bude zároveň výrobkem plnicím funkci stavby, i bez společného předchozího souhlasu. To však z důvodu obrany a bezpečnosti státu nebude možné v případech tzv. vymezených území ve smyslu § 175 současného stavebního zákona.

Zákon však stanoví, že společné oznámení a všechny povinné přílohy oznámení podle § 7 odst. 2 zákona musí být stavebnímu úřadu dodatečně doloženy.

Nedojde-li následně k vydání souhlasu z důvodu, že nezbytná stavba nesplňuje požadavky podle tohoto zákona, je nutné takovou stavbu jako nepovolenou odstranit postupem podle stavebního zákona.

Dotčené orgány a vlastníci technické infrastruktury

Dotčený orgán vydá závazné stanovisko k nezbytné stavbě bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy byl o vydání závazného stanoviska požádán. Pro tyto případy je

tedy zkrácena obecná lhůta pro vydání závazného stanoviska z 30 na 15 dnů, přičemž tuto lhůtu nelze prodloužit. V ostatním se na vydání závazného stanoviska dotčeného orgánu pro nezbytné stavby uplatní jak obecná úprava podle § 149 správního řádu, tak i zvláštní právní úprava podle § 4 odst. 9 až 12 současného stavebního zákona (zejména fikce souhlasného závazného stanoviska bez podmínek, uplyne-li marně lhůta pro jeho vydání).

Obdobně je zkrácena i lhůta pro vydání vyjádření vlastníků technické infrastruktury, opět na 15 dnů ode dne podání žádosti stavebníka. Nedodržení této lhůty nemá za následek fikci, ale je obdobně jako v případě „běžných“ staveb přestupkem vlastníka technické infrastruktury ve smyslu § 179 odst. 3 písm. a) současného stavebního zákona, za který může být stavebním úřadem uložena pokuta až do výše 200 000 Kč.

Vydání společného souhlasu

Společný souhlas vydá stavební úřad do 15 dnů ode dne doručení úplného společného oznámení stavebnímu úřadu.

Dojde-li stavební úřad k závěru, že společné oznámení nezbytné stavby nespĺňuje podmínky pro vydání společného souhlasu, nebo mohou být přímo dotčena práva dalších osob kromě osob uvedených v § 10 odst. 3 zákona, sdělí žadateli, že společný souhlas nemůže být vydán. Jde o speciální právní úpravu k současnému stavebnímu zákonu. Stavební úřad „tedy“ nebude překlápět řízení o vydání společného souhlasu do společného územního a stavebního řízení. V takovém případě musí stavebník nedostatky oznámení odstranit, nebo upravit dokumentaci nezbytné stavby a podat společné oznámení znovu, případně požádat o povolení nezbytné stavby v některém ze standardních režimů podle stavebního zákona.

Oproti standardní úpravě podle stavebního zákona je stanoveno, že společný souhlas bude obsahovat i podmínky pro provedení nezbytné stavby z důvodu zajištění ochrany veřejných zájmů, vyplynou-li tyto podmínky ze závazných stanovisek dotčených orgánů.

Oznámení o záměru užívání nezbytné stavby a užívání dokončené nezbytné stavby

Stavebník je povinen oznámit stavebnímu úřadu záměr započít s užíváním dokončené nezbytné stavby nejméně 7 dnů předem.

S ohledem na charakter nezbytných staveb a jejich účel se navrhuje stanovit, že užívat nezbytnou stavbu lze po vydání souhlasu s užíváním nezbytné stavby vydaném při kontrolní prohlídce, nebo po uplynutí 7 dnů ode dne oznámení o záměru užívání nezbytné stavby. Nezbytná stavba proto nevyžaduje kolaudační souhlas ani rozhodnutí podle § 119 a násl. současného stavebního zákona, byť by jinak kolaudační souhlas nebo kolaudační rozhodnutí vyžadovala.

Stavební úřad provede bezodkladně po doručení oznámení o záměru užívání nezbytné stavby kontrolní prohlídku stavby a ověří, zda stavba byla provedena v souladu s dokumentací podle § 7 odst. 2 písm. c) a v souladu s § 5 tohoto zákona a zda

její užívání nebude ohrožovat život nebo zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost anebo životní prostředí. V řízení na místě může stavební úřad v případě zjištění nedostatků nezbytné stavby její užívání zakázat. Užívat nezbytnou stavbu v případě zákazu jejího užívání lze pouze po odstranění zjištěných nedostatků a na základě souhlasu stavebního úřadu v souladu s § 12 odst. 2 zákona.

Splňuje-li nezbytná stavba všechny návrhem stanovené podmínky, stavební úřad vydá souhlas s jejím užíváním. V souhlasu s užíváním nezbytné stavby může stavební úřad i nařídít odstranění případných nedostatků, které však zásadně nebrání jejímu užívání, resp. neznamenají ohrožení života nebo zdraví osob nebo zvířat, bezpečnosti anebo životního prostředí.

Soudní přezkum

Proti vydanému společnému souhlasu není s ohledem na jeho právní formu (úkon podle části čtvrté správního řádu) přípustné odvolání. Ustanovení § 13 odst. 1 nicméně připouští možnost podat proti společnému souhlasu žalobu, a to do 1 měsíce ode dne doručení souhlasu s provedením nezbytné stavby. To se bude týkat zejména „sousedů“.

Změna doby trvání nebo účelu nezbytné stavby

Nezbytná stavba bude vždy povolena jako stavba dočasná s dobou trvání maximálně 3 roky. Nicméně v čase se může objevit důvod, aby realizovaná stavba byla zachována jako stavba trvalá.

V takovém případě bude možné postupem podle § 126 současného stavebního zákona (po nabytí účinnosti nového stavebního zákona podle § 239 zákona č. 283/2021 Sb.) změnit nezbytnou stavbu na stavbu trvalou. Možnost podat žádost o změnu v užívání stavby je však s ohledem na charakter nezbytné stavby omezena pouze po dobu trvání nezbytné stavby. Nabytím právní moci rozhodnutí o změně v užívání stavby dojde ke ztrátě „statusu“ nezbytné stavby a nezbytná stavba se stane stavbou „běžnou“. V takovém případě však bude muset nezbytná stavba splňovat všechny požadavky vyžadované stavebním zákonem, jeho prováděcími právními předpisy a dalšími právními předpisy, jinak bude nutné nezbytnou stavbu odstranit. Změna nezbytné stavby na stavbu trvalou proto bude možná jen v případě, že bude nezbytná stavba v souladu s územně plánovací dokumentací a cíli a úkoly územního plánování, obecnými požadavky na výstavbu a jinými právními předpisy.

Jak uvádí důvodová zpráva k zákonu, výjimka z územně plánovací dokumentace podle § 4 tohoto zákona se v tomto případě neuplatní. Musí být tudíž naplněno ustanovení § 126 odst. 3 současného stavebního zákona, tedy v tomto kontextu musí být změna v souladu s územně plánovací dokumentací.

JUDr. Eva Kuzmová
Právní poradna ČKAIT

Vývojové inovační centrum modularity, Vizovice, firmy KOMA MODULAR s.r.o., získalo Cenu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR v soutěži Stavba roku Zlínského kraje 2021

Jak probíhá první velká novelizace nového stavebního zákona

ČKAIT považuje první velkou novelizaci nového stavebního zákona č. 283/2021 Sb. za potřebnou. A to i přesto, že některé zásadní připomínky uplatněné profesní komorou stavebních inženýrů nebyly akceptovány. Jedním z klíčových požadavků bylo, aby MMR bylo pověřeno sjednocováním výkladů a metodických pokynů k provádění stavebního zákona.

Začátkem června MMR vypořádávalo připomínky, které byly jednotlivými připomínkovými místy uplatněny k návrhu institucionální novely nového stavebního zákona. Jedná se o další návrh novely tohoto předpisu.

První novela se týkala odložení účinnosti nové právní úpravy a byla již schválena a publikována 30. června 2022 ve Sbírce zákonů pod č. 195/2022 Sb. s účinností od následujícího dne, tedy od 1. července 2022. Více o ní bylo uveřejněno v článku „Odklad nového stavebního zákona pro nevyhrazené stavby“ v Z+i ČKAIT č. 02/2022. V pořadí druhá navrhovaná novela nového stavebního zákona, nazývaná institucionální (věcná), však představuje skutečně první velkou novelu nové právní úpravy. Její obsah byl blíže popsán v článku „První velká novela nového stavebního zákona“ v Z+i ČKAIT č. 03/2022.

ČKAIT k navrhované institucionální novele uplatnila v rámci mezirezortního připomínkového řízení celkem 24 připomínek, z nichž některé byly ze strany MMR akceptovány, ostatní vysvětleny či neakceptovány. ČKAIT se zamítnutím některých připomínek nesouhlasí a bude se i nadále v legislativním procesu snažit o jejich prosazení.

Akceptované připomínky

U pracovníků úseku stavebního řádu budou uznány kvalifikační požadavky na vzdělání a praxi i z hlediska autorizačního zákona – ČKAIT uplatnila připomínku k § 30a odst. 4 písm. b) nového stavebního zákona, který v současné podobě uvádí,

že kvalifikační požadavky vzdělání a praxe pro výkon činností na úseku stavebního řádu podle odst. 2 písm. b) a c) tohoto ustanovení splňuje autorizovaný inženýr, kterému byla udělena autorizace pro obor Pozemní stavby, Dopravní stavby nebo Městské inženýrství. ČKAIT požadovala novou formulaci tohoto ustanovení v tom smyslu, že tyto požadavky splňuje autorizovaná osoba podle zvláštního zákona (autorizačního zákona), aby bylo zajištěno splnění daných požadavků prostřednictvím všech oborů uvedených v § 5 autorizačního zákona. **Připomínka byla akceptována částečně a byla navržena nová formulace tohoto ustanovení** – uvedené požadavky bude splňovat autorizovaný inženýr nebo autorizovaný technik, kterému byla udělena autorizace pro obor Pozemní stavby, Dopravní stavby, Stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství, Mosty a inženýrské konstrukce, Statika a dynamika staveb nebo Městské inženýrství. Ostatní autorizace mohou vykonávat činnosti na úseku stavebního řádu dle následujících písmen § 30a odstavce 4 nového stavebního zákona.

Uplatnění požadavků na výstavbu - Další z uplatněných připomínek se týkala § 137 odst. 4 nové právní úpravy, který nyní uvádí, kdy se neuplatní požadavky na výstavbu. Navrhovaná novela se snaží toto ustanovení přeformulovat tak, že *pokud to závažné územně technické nebo stavebně technické důvody nevyklučují, požadavky na výstavbu se uplatní u*

- a. změny dokončené stavby,
- b. údržby dokončené stavby,

- c. změny v užívání stavby,
- d. dočasné stavby,
- e. zařízení stavenišť,
- f. pozemku nebo stavby, které jsou kulturní památkou nebo se nacházejí v památkové rezervaci nebo památkové zóně.

ČKAIT v rámci uplatněných připomínek navrhovala v návěti tohoto navrhovaného ustanovení výslovně uvést, že pokud to závažné územně technické nebo stavebně technické důvody nevyklučují, požadavky na výstavbu se uplatní *také* u níže vyjmenovaných bodů. ČKAIT byla totiž názoru, že doplněním slova „také“ za text „požadavky na výstavbu se uplatní“ bude upřesněno, že se nejedná o jediné případy, kdy se požadavky na výstavbu uplatní. Bude dosaženo lepší srozumitelnosti textu.

Připomínka byla ze strany MMR akceptována jinak, s tím, že navrhované znění § 137 odst. 4 nového stavebního zákona bude upraveno.

Vybrané činnosti ve výstavbě – ČKAIT rovněž uplatnila připomínku k § 155 nového stavebního zákona, který ve schválené podobě uvádí, že *vybrané činnosti, jejichž výsledek ovlivňuje ochranu veřejných zájmů ve výstavbě, může vykonávat pouze fyzická osoba, která získala oprávnění k jejich výkonu podle jiného právního předpisu*³⁵. *Vybranými činnostmi jsou*

- a. zpracování územně plánovací dokumentace, územní studie a projektové dokumentace,
- b. odborné vedení provádění stavby nebo její změny anebo odstraňování stavby,
- c. ověřování výsledků zeměměřičských činností ve výstavbě³⁶.

³⁵ Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ Zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů.

ČKAIT navrhovala číselné odkazy na zákony zpřesnit tak, že odkaz č. 35 bude uveden až na konci písm. a) a b) a bude v něm uveden pouze autorizační zákon a že odkaz č. 36 zůstane na konci písm. c) ve stejném znění. Jedná se o upřesnění toho, o kterou vybranou činnost se jedná. Schválená podoba tohoto ustanovení totiž naznačovala, že činnosti uvedené pod písm. a) a b) může provádět i zeměměřič. **Navrhovaná připomínka byla ze strany MMR akceptována plně.**

Rámcové povolení – ČKAIT dále připomínkovala rovněž navrhované znění § 222 odst. 2 nového stavebního zákona, které uvádí, že rámcové povolení se nevydává pro záměry v působnosti jiného stavebního úřadu a záměry staveb v areálu jaderného zařízení, a které se nachází v prostoru existujících staveb, pokud se nemění výškové uspořádání v prostoru.

ČKAIT v tomto ustanovení navrhovala nahradit termín „existující“ za „dokončený“, aby došlo ke sjednocení terminologie používané ve stavebním zákoně. Obdobně také v rámci odst. 3 § 222. **Připomínka byla ze strany MMR akceptována plně.**

Neakceptované zásadní připomínky ČKAIT

MMR by mělo metodicky řídit a koordinovat rovněž aplikační činnost dotčených orgánů – ČKAIT uplatnila připomínku k navrhovanému znění § 31 odst. 1 nového stavebního zákona, dle něhož MMR metodicky sjednocuje výkladovou a aplikační činnost stavebních úřadů v oblasti stavebního řádu a požadavků na výstavbu s výjimkou požadavků na výstavbu stanovených odchylně prováděcím právním předpisem územně samosprávného celku. ČKAIT požadovala, aby bylo jednoznačně stanoveno, že MMR metodicky sjednocuje nejen výkladovou a aplikační činnost stavebních úřadů, ale i dotčených orgánů. Připomínka nebyla ze strany MMR akceptována s tím, že MMR nemůže sjednocovat metodickou a aplikační činnost dotčených orgánů, neboť není jejich nadřízeným správním orgánem, ani ústředním správním úřadem ve věcech týkajících se působnosti dotčených orgánů. ČKAIT však i nadále požaduje vysvětlení toho, kdo bude koordinovat dotčené orgány.

Dokumentace pro povolení stavby by měla zahrnovat technické a technologické zařízení – Další z uplatněných připomínek se týkala § 158 odst. 1 nového stavebního zákona, jehož schválené znění v první větě uvádí, že dokumentace pro povolení stavby obsahuje průvodní list, souhrnnou technickou zprávu, situační výkresy a dokumentaci objektů. ČKAIT navrhovala do této věty za dokumentaci objektů doplnit i výslovné uvedení technických a technologických zařízení. Tato připomínka nebyla ze strany MMR akceptována s tím, že se jedná o nedůvodné rozšíření plnění povinností stavebním zákonem, kdy ani nelze předpokládat, zda záměr bude tyto objekty obsahovat. Pokud bude povolováno i technologické zařízení, které je součástí objektu, pak musí být součástí dokumentace. Detail dokumentace bude řešen prováděcím předpisem. ČKAIT však požaduje toto ustanovení znovu projednat, a to s ohledem na stavby s funkcí technologického zařízení (plynovod, elektrárna, další energetické vyhrazené stavby).

Vyjádření projektanta k námitkám je třeba v zákoně ponechat – Na základě výsledku projednání návrhu vypořádání připomínek konaného dne 7. června byl vypuštěn novelizační bod § 162 odst. 2 písm. c) nového stavebního zákona, podle něž je projektant povinen na žádost stavebního úřadu zpracovat vyjádření k námitkám směřujícím k projektové dokumentaci a splnění technických požadavků na stavby v rámci řízení o povolení záměru. Po připomínkování by se tedy novela vrátila k původnímu procesnímu principu, který byl založen pouze na dostatečné interpretační schopnosti a dovednosti stavebního úřadu.

ČKAIT požaduje tuto pravomoc projektanta znovu do nového stavebního zákona zavést, neboť projektant může vysvětlit projektovou dokumentaci i z hlediska technických řešení a zabránit jejímu nepochopení či kolizím a tím též zdržení v povolování a dalším postupu při změnách staveb před jejich dokončením. ČKA i ČKAIT dlouhodobě proklamují, že projektant je jakožto osoba dostatečně odborně způsobilá odpovědný za návrh a jím navržené řešení v příslušné dokumentaci a že stavebnímu úřadu by nemělo příslušet ověřovat návrh a zpracování této dokumentace dříve ověřené autorizovanou osobou.

Vyrozumění projektanta nebo hlavního projektanta – Projektant sice dle schválené podoby nového stavebního zákona nebude účastníkem řízení, ale zákon počítá s jeho vyrozuměním ze strany stavebního úřadu v několika případech, a to s vyrozuměním o zahájení řízení, o vydání povolení a o konání závěrečné kontrolní prohlídky v kolaudačním řízení. Zákon pro tyto případy počítá s vyrozuměním hlavního projektanta. ČKAIT zde požadovala zpřesnění, že stavební úřad zde vyrozumí projektanta nebo hlavního projektanta, neboť projektant musí být v procesu výstavby vždy, zatímco hlavní projektant je smluvní záležitostí a bývá pověřen koordinací při zpracování dokumentace.

Tato připomínka byla ze strany MMR vysvětlena tak, že se jedná o připomínku nad rámec návrhu projednávané novely. MMR dodává, že z pojmu „hlavní projektant“ lze dovodit, že je to i projektant, pokud sám zpracoval dokumentaci. ČKAIT i nadále trvá na navrhované připomínce, neboť ve složitějších případech bude projektant pro každou specializaci a stavebník může určit i hlavního projektanta. Hlavní projektant dle nového stavebního zákona nenesl odpovědnost za části projektové dokumentace, které nezpracoval, proto ČKAIT navrhuje také účast oborových projektantů.

Zpracování požárně bezpečnostního řešení – ČKAIT rovněž požadovala změnu přechodných ustanovení, která definuje změnový zákon č. 284/2021 Sb., k zákonu o požární ochraně, konkrétně jejich bodu č. 6. Ten ve schválené podobě uvádí, že osoba oprávněná ke zpracování požárně bezpečnostního řešení (PBR) podle dosavadní právní úpravy je oprávněna po dobu 2 let od nabytí účinnosti tohoto zákona zpracovávat požárně bezpečnostních řešení stavby kategorie I a II.

ČKAIT navrhovala úpravu tohoto ustanovení následovně: Osoba oprávněná ke zpracování požárně bezpečnostního řešení podle dosavadní právní úpravy na základě § 18 odst. 2 zvláštního zákona (autorizačního zákona) je oprávněna po dobu 2 let od nabytí účinnosti tohoto zákona zpracovávat požárně bezpečnostních řešení stavby kategorie I a II. Po uplynutí této doby bude taková osoba oprávněna jen ke zpracování požárně bezpečnostního řešení pro stavby kategorie I. Oprávnění osob autorizovaných v oboru požární bezpečnost staveb podle § 5 odst. 3 písm. j) zvláštního zákona (autorizačního zákona) tímto přechodným ustanovením není dotčeno. Pro překrývání oprávnění k přípravě požárně bezpečnostního řešení pro stavby, u nichž jsou autory projektové dokumentace projektanti pro stavby z jiných oborů (PS, DS, VH, MIK, TZS, stavby lesa), pokud vyžadují požárně bezpečnostní řešení, ČKAIT navrhovala uchování jejich oprávnění pouze pro kategorii I, kdy stavby podle svých parametrů a kritérií (dle zákona o požární ochraně) spadají do nižší náročnosti PBR.

Připomínka nebyla ze strany MMR akceptována, neboť s ní nesouhlasil gestor právního předpisu. ČKAIT i nadále trvá na úpravě oprávnění pro zpracování PBR pro stavby kategorie I a II z hlediska požární bezpečnosti stavby. ČKAIT v této věci navrhuje jednání se zástupci Ministerstva vnitra a Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. Více informací k této problematice obsahují články „Kdo bude zpracovávat požárně bezpečnostní řešení staveb?“ a „Citace ze stanoviska

Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR“, které byly uveřejněny v Z+i ČKAIT č. 03/2022.

Připomínky ČKAIT podané nad rámec projednávané novely

Jednalo se o připomínky k ustanovením, které se ČKAIT nepodařilo prosadit při projednávání nového stavebního zákona a které nebyly zahrnuty ani do jeho první velké novely.

Obsah dokumentace by měl být stanoven podle příslušného druhu a účelu stavby – ČKAIT dále připomínkovala § 158 odst. 5 nového stavebního zákona, který uvádí, že podrobnosti obsahu projektové dokumentace, dokumentace jednoduchých staveb a pasportu stavby stanoví prováděcí právní předpis. ČKAIT požadovala na konec věty doplnit, že prováděcí právní předpis tak stanoví podle příslušného druhu a účelu stavby. Dle názoru MMR se jedná o detail, který přísluší až vyhlášce. Stanovuje rozšíření ve vztahu k budoucímu prováděcímu předpisu. Zákonné zmocnění je dostatečné, nelze stanovovat dokumentaci pro jakýkoliv druh stavby, obsah dokumentace musí být dostatečně zobecněn. Tato připomínka nebyla ze strany MMR akceptována, neboť se jedná o připomínku nad rámec projednávané novely.

ČKAIT požaduje toto ustanovení znovu projednat a trvá na svém názoru, že je možné zjednodušit projektovou dokumentaci bytových domů, ale kupříkladu u technologických staveb nebo výrobních závodů je nezbytné mít tuto dokumentaci podrobnější, protože z jednotlivých technologických požadavků se odvíjí celková dispozice nebo potřeba umístění vyhrazeného požárního zařízení. Zde můžeme vycházet ze zkušeností ze zahraničí a rozhodně nedávat do jedné kategorie obsah a rozsah projektové dokumentace pro výrobní závod a pro bytový dům.

Povinný dozor projektanta je ve veřejném zájmu – ČKAIT uplatnila rovněž připomínku k § 161 odst. 2 a 3 schválené podoby nového stavebního zákona v tom smyslu, aby byl dozor projektanta povinný u všech staveb, pro něž zpracoval projektovou dokumentaci. MMR uvádí, že není úmyslem předkladatele stanovovat povinnost zajistit dozor projektanta pro všechny stavby, ale pouze pro stavby vyhrazené a stavby financované z veřejných prostředků. Navrhovanou úpravou ze strany ČKAIT by musel být dozor projektanta zajištěn vždy, neboť pro všechny povolené stavby zpracovává dokumentaci projektant. Tento požadavek však není na místě. Pokud bude chtít stavebník dozor projektanta zajistit, může tak učinit bez ohledu na stavební zákon. Tato připomínka nebyla ze strany MMR akceptována, neboť se jedná o připomínku nad rámec projednávané novely.

ČKAIT však i nadále trvá na zavedení dozoru projektanta u jím projektovaných staveb, čímž bude zachována pravomoc projektanta a možnost jeho účasti na realizaci staveb ve spolupráci s dodavateli a orgány státní správy, kterým může vysvětlit projektovou dokumentaci z hlediska technických řešení a zabránit jejímu nepochopení či kolizím.

JUDr. Eva Kuzmová
Právní poradna ČKAIT

Pozor na základní principy profesního pojištění!

Autorizované osoby jsou mezi prvními, na kom investor požaduje náhradu případné škody. Často jsou také jedinými, kdo má pojištění profesní odpovědnosti. Je na ně proto vyvíjen nátlak, aby náhradu škody vzaly na sebe. To je však podvod. Pojišťovny vždy zjišťují, zda škoda vznikla a kdo je za ni odpovědný. Tento článek uvádí zákonný postup a základní principy náhrady škody, na které navazuje uplatnění pojistného plnění.

Co je škoda či újma a kdy má autorizovaná osoba (AO) povinnost ji nahradit? Právě na tuto otázku je nutné znát odpověď hned na začátku. Aby byla AO povinná škodu či újmu nahradit a mohla ji úspěšně nárokovat z profesního pojištění, musí škoda nejprve vzniknout a musí se skutečně jednat o škodu či újmu tak, jak ji chápe zákon. Tuto škodu či újmu musí AO zapříčinit svým profesním pochybením a mezi vznikem a zaviněním škody musí existovat příčinná souvislost. A právě tyto znaky škody musí být naplněny současně, aby AO za škodu nesla odpovědnost, byla povinná ji nahradit, a tím současně splnila základní předpoklad pro úspěšné uplatnění škody z pojištění odpovědnosti. Může to znít jako samozřejmost, ale tuto skutečnost si spousta lidí neuvědomuje.

„Vždyť máš pojištění, tak to vezmi na sebe, zaplatí se to z tvój pojistky projektanta/stavbyvedoucího a pak se nějak vyrovnáme.“

Zejména investoři a jiní partneři AO často pohlížejí na pojištění jako na nástroj, kterým lze snadno financovat investiční záměry. V případě sporných situací jsou AO velmi často těmi prvními, po kom je náhrada nárokována, aniž by byla prokázána jejich odpovědnost za škodu či zda se vůbec jedná o škodu. Právě povědomí investorů o pojištění AO je častou motivací pro snahu snadno zafinancovat stavbu z jejich pojistky.

Tak jednoduché to skutečně není, a navíc se v krajních případech může jednat o pojistný podvod, za který v českém právním řádu hrozí i nepodmíněné tresty. Likvidátoři pojišťoven jsou na tento přístup některých investorů poměrně zvyklí a není se čemu divit, když takové „škody“ zamítnou hned na začátku. Zda škoda (újma) vznikla a zda za ni AO nese odpovědnost, je jednou z prvních věcí, která se v rámci řešení škody zkoumá. V řadě

případů se při šetření škodní události ukáže hned v úvodu, že AO za škodu neodpovídá, nebo odpovídá pouze z části, případně, že se vlastně o škodu ve smyslu zákona vůbec nejedná.

„Co když investor požaduje jiné technické řešení zhotovení díla než navrhuje autorizovaná osoba? Stačí ho ústně upozornit na možná rizika?“

Typickými případy jsou situace, kdy stavebník trvá na technickém řešení stavby, které je v rozporu s normou či běžným technickým postupem, a to i přes upozornění AO, že řešení není vhodné a může znamenat komplikace. Zmírně například situaci z nedávné doby, kdy investor trval na umístění stavby pod úroveň terénu i přes varování stavbyvedoucího, že potřebná hydroizolace není v tomto případě technicky proveditelná v potřebném rozsahu. Stavbyvedoucí proto doporučil nové řešení, které bylo vhodnější a splňovalo normy, ale stavbu by značně prodražilo. Stavebník chtěl ale ušetřit a rozhodl se dílo realizovat levnějším, avšak bohužel nevhodným způsobem, a skutečně nedlouho po kolaudaci se v nemovitosti začala vyskytovat značná vlhkost a na některých místech i mapy. Naštěstí byl tento stavbyvedoucí „poučený“ a domluvil se se stavebníkem na zapsání jeho požadavku do stavebního deníku a podepsání písemného prohlášení, že byl na rizika vyplývající z daného požadavku na realizaci upozorněn a přebírá případnou odpovědnost. Zprostit se odpovědnosti zákon do určité míry umožňuje, což byl i tento případ. V těchto situacích je takové prohlášení investora nezbytné, ideálně podepsané ve stavebním deníku či sepsané v samostatném dokumentu. Jak se říká, čtyři oči nic nedokážou a bez prokazatelného souhlasu stavebníka by nesl za případnou vzniklou škodu odpovědnost projektant/stavbyvedoucí/TDS. Ten je jakožto profesionál v případě sporu

vůči laikovi – stavebníkovi odborník, představuje tedy stranu, která má u soudu slabší postavení a tím pádem i menší šanci ve sporu uspět.

„Co když škodu způsobí můj subdodavatel AO, kterého jsem si najal jako generální dodavatel na dílčí část projektu?“

Tyto případy jsou v praxi poměrně časté a pojištění ČKAIT na ně pamatuje. V této souvislosti je nutné uvést, že způsob a rozsah krytí subdodavatelů profesním pojištěním se na pojistném trhu velmi liší a každá pojišťovna k němu přistupuje jinak. Řada pojišťoven subdodavatele nekryje vůbec, řada je kryje s právem regresu. Níže uvedená modelová situace popisuje krytí subdodavatelů tak, jak je řešeno v rámci pojistné smlouvy uzavřené mezi ČKAIT a ČSOB Pojišťovnou.

„Já vlastní připojištění nepotřebuji, generální dodavatel, který projekt zastřešuje, má dostatečně vysokou pojistku.“

Tato domněnka může být příčinou osudové chyby. Pojišťovny, pokud vůbec kryjí odpovědnost subdodavatele, tak činí s právem regresu škody po konečném „viníkovi“, což je i případ pojištění v rámci ČKAIT. Co to znamená regres pojišťovny? Pokud je generální projektant či hlavní inženýr projektu pojištěný, má klidný spánek, protože pojištění za něj kryje i případné škody, které způsobí jeho subdodavatel. Zejména v rámci složitějších projektů figuruje řada samostatných profesí, které zastupují jednotliví odborníci AO, mající pro patřičnou profesi příslušnou autorizaci.

Nedávný příklad z praxe popisuje situaci, kdy si hlavní inženýr projektu (HIP) najal AO z oboru Technika prostředí staveb specializace vytápění a vzduchotechnika. Tato AO chybně naprojektovala klimatizaci pro daný objekt, klimatizace bohužel nefungovala tak, jak měla a musela se kompletně předělat.

Vznikla škoda ve výši 540 tis. Kč. Pojišťovna z pojištění generálního projektanta (HIP) škodu stavebníkovi zaplatila v plné výši, protože byl pojištěný až na 15 mil Kč. Vzhledem k tomu, že skutečný „viník“ (projektant vzduchotechniky) byl bohužel pojištěný pouze na 250 tis. Kč v rámci základního pojištění ČKAIT, musel pojišťovně rozdíl do celkové vyplacené výše škody uhradit v rámci regresu z vlastních finančních zdrojů.

„Můžu jako generální dodavatel odkázat investora v rámci náhrady škody přímo na kolegu subdodavatele, kterého jsem si najal na dílčí část projektu, z níž vznikla škoda?“

Toto je častá otázka, která spíše souvisí se zákonným postupem a smluvními vztahy. Na ty následně navazuje výplata pojistného plnění. Samozřejmě se strany mohou domluvit jakkoliv a domluva je možná i s pojišťovnou, ale ze zákona nemá subdodavatel s investorem obvykle žádný smluvní vztah. Ctí se tedy postup, že stavebník uplatní nárok na náhradu škody vůči svému smluvnímu partnerovi, jímž je hlavní dodavatel projektu, a ten tento nárok postoupí dále na svého subdodavatele.

Jak již bylo řečeno, na českém pojistném trhu existují i pojišťovny, které s náhradou škody za subdodavatele nepočítají, a v krajním případě může nastat i situace, že stavebníkovi musí škodu nahradit generální dodavatel ze svých prostředků a následně se vypořádá s konečným „viníkem“, svým subdodavatelem. Problém nastává ve chvíli, kdy tento subdodavatel nemá pojištění, ani vlastní prostředky, z nichž by škodu nahradil. To ale není případ pojištění v rámci pojistné smlouvy ČKAIT.

Mgr. Jakub Doležel

+420 725 321 530, j.dolezel@greco.cz

Ing. Petra Bartoníčková

+420 728 130 266, p.bartonickova@greco.cz

prof. Ing. Vítězslav Kuta, CSc. † 88 let

Dne 3. 8. 2022 zemřel ve věku 88 let vysokoškolský pedagog, uznávaná autorita v oborech Urbanismus a Městské inženýrství a čestný člen ČKAIT prof. Ing. Vítězslav Kuta, CSc. Narodil se 26. 7. 1934 v Bohumíně, kde vystudoval gymnázium, a ostravskému regionu zůstal celý život věrný. V počátcích svého profesionálního života se věnoval oblasti investorskoinženýrských činností. Následně, během působení v ostravském Výzkumném ústavu rozvoje oblastí a měst, rozšířil svůj profesionální záběr do oblasti vědeckovýzkumných činností na poli urbanismu, územního plánování a investičních procesů. V šedesátých letech absolvoval postgraduální studium a pak i vědeckou aspiranturu v oboru urbanismu na Vysokém učení technickém v Brně. To ho spolu se zkušenostmi z investiční i vědeckovýzkumné praxe kvalifikovalo k pozdější pedagogické činnosti na VŠB – Technické univerzitě Ostrava. V letech 1993–1994 zde spolu s jinými pomáhal konstituovat v rámci Institutu stavitelství a geotechniky

NEKROLOG

této školy studijní profil „Městské stavitelství“, který se pak v roce 1997 při vzniku Stavební fakulty transformoval do samostatného studijního oboru „Městské inženýrství a stavitelství“, s výrazným zastoupením výuky urbanismu, územního plánování, problematiky technické infrastruktury sídel a investičních procesů. Zasloužil se o to, že na VŠB – Technické univerzitě Ostrava vznikla první Katedra městského inženýrství a stavitelství v republice. V roce 1995 obhájil habilitační práci a získal akademickou funkci docent, v roce 2002 pak byl jmenován profesorem. Za svou vědeckou a publikační činnost byl oceněn nejvyšším oceněním VŠB-TU Ostrava – medailí Georga Agricoly. Mnoho let se významným způsobem podílel na tvorbě časopisu Urbanismus a územní rozvoj jako člen redakční rady, v níž také dlouhou dobu působil jako její předseda.

Prof. Kuta byl váženým a aktivním čestným členem ČKAIT, pracoval v orgánech ČKAIT a stál v čele vědecké rady konference Městské inženýrství. Čest jeho památce!

Ing. Renata Zdařilová, Ph.D.

člen výboru OK Ostrava

Zasedání představenstva v červnu 2022

Přinášíme výběr nejdůležitějších bodů projednávaných Představenstvem ČKAIT na 3. zasedání, které se konalo 24. a 25. června 2022 v Heřmanicích v Podještědí. Výjezdní zasedání organizovala oblastní kancelář Liberec. Celý zápis lze najít na neveřejné části www.ckait.cz.

Rozhodnutí per rollam mezi řádnými jednáními: 8. 5. 2022 byla schválena žádost o udělení záštity konferenci Komplexní řešení problematiky dodatečně předpjatých střešních vazníků [pro 12 – zdržel se 0 – proti 3].

Zpráva o plnění průběžných úkolů

Ing. Loukota informoval, že v případě zřícené střechy tělocvičny v České Třebové nenastal žádný posun, v případě lávky v Troji se státní zástupce odvolal. (U1901-2)

Ing. Drahorád připravuje návrh zlepšení bonusů pro členy, kteří plní podmínky projektu CŽV – jedná s Ing. Kubátem, předsedou komise ZZVZ. (U2005-4) Připravil také **základní pravidla pro pořádání konferencí – návrh znění byl předložen, předseda požádal členy o připomínky do 14 dnů, po připomínkování budou pravidla předložena komisi CŽV.** (U2006-1)

Ing. Vokurka kontroluje studijní plány škol. (U2006-2) Dále jedná se zástupci SBTToolCZ o úpravě označení autorizované osoby v tomto nástroji – proběhne jednání na fakultě. (U2202-2)

Ing. Špalek, Ing. Šafařík odešlou dopis správcům sítí s upozorněním na nadstandardní dokumentaci. (U2104-3)

Prof. Materna, Ing. Vaverka připravují odborný a doprovodný program setkání V4. Budou připraveny zvací dopisy a sestaven harmonogram setkání – bude rozeslán zvací dopis všem organizacím V4. Doprovodný program: infocentrum Dukovany, zámek Jaroměřice, Moravský Krumlov – Slovanská epopej. (U2201-3)

Ing. Hladík zajistí výklad zodpovědnosti autorizované osoby v pozici odpovědného zástupce a stanovisko Legislativní komise ČKAIT nechá posoudit advokátní kanceláří s důrazem na odpovědnost AO plynoucí z autorizačního zákona a řádů Komory ve vztahu na dozorčí orgány Komory, poté na toto téma připraví článek do Z+i ČKAIT. (U2202-4)

Ing. Hnízdil požádal o registraci ochranných známek na názvy zavedených konferencí – podal informaci o možnostech. Doporučení AK je doplnit do názvů konference označení ČKAIT a vytvořit pro konferenci logo – úkol trvá. (U2202-3) Představenstvu předložil ke schválení e-learning s právními předpisy přístupný pro členy Komory (U2202-1) a nový grafický manuál pro použití loga. (U2105-2) Představenstvo e-learning i použití loga jednomyslně schválilo [pro 14 – zdržel se 0 – proti 0].

Stav autorizací a žádostí – Termíny autorizačních slibů jsou v Praze 3. 11. 2022, 1. 12. 2022, v Brně 9. 12. 2022. Na místě předložena písemná informace k 21. 6. 2022 o počtu autorizovaných osob a podaných žádostech o autorizaci.

	Celkem	Praha	Brno
členů	32 177	20 494	11 683
žádostí	215	138	77
usazené AO	346		
hostující	2		

Průběžné výsledky hospodaření v letošním roce – Ekonomický mandátář ČKAIT Ing. Motyčka předložil výsledky hospodaření k 30. 5. 2022 (42 % roku). V mandatorní části rozpočtu byl plněn předpoklad příjmů ve výši 94 %, z toho členské příspěvky ve výši 97 %. Výdaje byly čerpány ve výši 35 %. V žádné kapitole nebyly výrazně překročeny plánované výdaje.

Návrh rozpočtu ČKAIT na rok 2023 – Představenstvo ČKAIT schválilo návrh pro SD 2022 zvýšit od 1. 1. 2023 řádný členský příspěvek na 3500 Kč a ponechat snížený členský příspěvek ve stejné výši jako dosud, tj. 1000 Kč. Dále projednalo předložení návrhu rozpočtu na rok 2023 s vyrovnáním výsledkem hospodaření delegátům na SD 2022. Zvýšení příspěvků od roku 2023 je vyvoláno započítanými vyššími výdaji: ve mzdových prostředcích na zaměstnance ČKAIT valorizací platů ve výši 8 % a potřebou zvýšení počtu zaměstnanců ČKAIT, výrazným zvýšením výdajů za časopisy pro všechny autorizované osoby – Zprávy a informace ČKAIT a Časopis Stavebnictví – a nárůstem cen za nájmy a energie pro kanceláře ČKAIT [pro 14 – zdržel se 0 – proti 0].

Informační centrum ČKAIT, s.r.o. – Doplnění rozhodnutí Představenstva ČKAIT k jednání z 21. 4. 2022: představenstvo ČKAIT v roli valné hromady „Informačního centra ČKAIT, s.r.o.“ na dnešním jednání rozhodlo, že účetní ztráta z hospodaření za rok 2021 ve výši 306 273 Kč bude odečtena z účtu nahospodařeného zisku [pro 13 – zdržel se 1 – proti 0]. Zpráva jednatelky IC ČKAIT, s.r.o. Ing. Janouškové o hospodaření k 30. 5. 2022 – firma má dosud ziskový výsledek.

Pojištění autorizovaných osob – Ing. Mráz informoval o jednání pojišťovací komise v Brně. Předložil škodní průběh základního pojištění, včetně zvýšeného skupinového pojištění a včetně individuálního pojištění. Představil vize pojištění na rok 2024 s perspektivou od roku 2025. Členové žádají o právní rozbor možných rizik, také o předložení na listopadovém jednání o podrobném ekonomickém nákladu. Pojišťovací makléř GrECo předložil výsledky průběhu škodních událostí k 10. 6. 2022. Výsledek je z hlediska podmínek pojišťovací smlouvy příznivý (škodní průběh = 62,33 %).

Příprava oslav 30 let ČKAIT – Předseda informoval o přípravách oslav výročí ČKAIT a naplánovaných akcích, publikacích a jiných způsobech prezentace ČKAIT. Jednalo se o publikace zpracovávané Střediskem vzdělávání a informací (30 staveb a 30 osobností). Byl představen a schválen výběr 30 osobností a náhradníci [pro 11 – zdržel se 3 – proti 0]. Byl představen

a schválen výběr 30 staveb [pro 14 – zdržel se 0 – proti 0]. Představenstvo doporučuje publikaci vydat s vazbou V8 a v nižším nákladu 3000 ks. Představenstvo souhlasí s předloženým plánem na publikaci vydávanou IC ČKAIT, s.r.o. také v nižším nákladu 3000 ks a s inzercí ve formě jedné strany s logy partnerů.

Informace o stavebním zákoně – Ing. Hladík informoval o vývoji nového stavebního zákona. Senát ČR schválil odložení nabytí účinnosti nového stavebního zákona o rok. Zůstávají zachovány obecní a krajské stavební úřady. Za ČKAIT jsme odeslali 36 připomínek. MMR ČR připravuje další novelu, ke které se budeme opět vyjadřovat. MMR pracuje také na prováděcích vyhláškách. Vyhlášku o požadavcích na stavby MMR plánuje dokončit do konce července, vyhlášku o dokumentaci staveb do konce října. Naše zásadní připomínka na povinný dozor projektanta nebyla akceptována.

Změny řádů ČKAIT – Prof. Hrdlička doporučuje aktivovat § 26 odst. 8 disciplinárního a smířčího řádu (DSŘ) – na Shromáždění delegátů navrhnout ke schválení paušální částku 10 tis. Kč pro účastníky disciplinárního jednání, kteří porušili své povinnosti. Návrh úprav DSŘ byl s doporučením jazykových úprav a nepřechíslováním odstavců schválen. Volební a jednací řád bude upraven a posouzen AK a před odesláním delegátům zaslán ke schválení představenstvu per rollam Ing. Hnízdilem. **(U2203-1)** Soutěžní řád schválený představenstvem v roce 2021 bude předložen ke schválení na SD 2022.

Nákup administrativních prostor – Předseda představil nabízené prostory v ulici Sokolská 32 v Praze. Volné prostředky po započítání zisku z roku 2020 a 2021 k dnešnímu dni činí 73 mil. Kč. Ing. Mráz doporučuje na SD předložit návrh nového usnesení o využití pro nákup potřebných kancelářských prostor. Na SD již budeme mít přesnou částku, kterou by SD schválilo, a také prostředky na stavební úpravy a vybavení. Posouzení rizik naší AK bude rozesláno členům představenstva. Návrh usnesení na SD připraví Ing. Filip a Ing. Hladík (členové návrhové komise). **(U2203-2)**

K dnešnímu dni má ČKAIT následující volné finanční prostředky, nahospodařené v minulosti:

Do roku 2020	64,9 mil. Kč
Zisk roku 2020	5,3 mil. Kč
Zisk roku 2021	3,0 mil. Kč
Celkem	73,2 mil. Kč

Z toho se předpokládá použití 20 mil. Kč na opravy a rekonstrukce budovy v Sokolské 15 v Praze. Proto použitelné finanční prostředky na nákup nových prostor mohou být ve výši 53,2 mil. Kč.

Různé informace

Předseda Ing. Špalek informoval o odmítnutí věcného návrhu zákona o BIM, v komisi BIM se začal více angažovat Ing. Poděbrad. Zákon o svobodném přístupu k informacím byl novelizován tak, že Komory nebudou povinnými subjekty. Informoval o zapojení do příprav WEC 2023. Informoval o jednání s premiérem a se zástupci vlády. Jedním z témat byli soudní znalci. Ministr Blažek uvedl, že počítá s novelizací zákona

o znalcích. Dále informoval o jednání s ministrem Bartošem, domluveném naším tiskovým oddělením. Také jednal s plk. Valouchem a Ing. Boháčem o zákoně o požární ochraně. Další jednání na toto téma je naplánováno. Dále informoval o jednání s předsedou TAČR prof. Konvalinkou o podpoře odborného vzdělávání.

1. místopředseda Prof. Materna doplnil informaci o postupu komise BIM, o chystaném jednání s Ing. Serafinem. Dále informoval o své účasti společně s předsedou na oslavách výročí SKSI. Na červnovém Inženýrském dni v Bruselu se jednalo především o Green Deal. Předložil návrh úprav programu 8. běhu ČŽV a formulář čestného prohlášení, což bylo jednomyslně schváleno. Nový program doplňuje uznávání e-learningových kurzů. Z akreditací ubylo seminářů, naopak přibýlo webinářů. Informoval o tom, že ČKAIT se stala členem Národního stavebního centra 4.0, kterému předsedá prof. Konvalinka. Dále informoval o tom, že podepsal zapojení ČKAIT do projektu EK. Ve čtvrtek se zúčastnil oslav 20. výročí Polské komory inženýrů. Informoval o návrhu programu setkání inženýrských organizací zemí V4.

Místopředseda Ing. Pater informoval o spuštění e-learningového systému eduK na adrese eduk.ckait.cz. Dále informoval o jednání rady pro podporu rozvoje profese (RPRP) a ediční rady (ER), o výstupech v systému PROFESIS a ediční činnosti. Předložil návrh nového složení ER – představenstvo bere na vědomí. Dále předložil návrh nového složení RPRP – představenstvo bere na vědomí. Předseda navrhuje projednat s Bc. Liborem Honzárkem zapojení do RPRP. Předložil zásady tvorby technických standardů – představenstvo souhlasí bez připomínek.

Ing. Dospiva informoval o jednání aktivu TZS a TPS. Na jednání byl řešen návrh na rozdělení na dva samostatné aktivity. Složení aktivu bude aktualizováno. 18. – 20. 8. proběhne jednání malé V4 v Bogácsi v Maďarsku. Organizace se ujal Ing. Bijok. Informoval o úpravě dohody o spolupráci s fakultami VŠB-TUO.

Ing. Drahorád informoval o jednání aktivu pro obor Statika a dynamika staveb. Diskutují vydání technického standardu a technické normy na téma prohlídky nosných konstrukcí. O technickém standardu jedná s předsedou technické komise.

Prof. Kabele informoval o jednání aktivu EA. Vyšla nová vyhláška o kontrole provozovaného systému vytápění a kombinovaného systému vytápění a větrání. Předpokládá na podzim konání semináře a webinářů o změnách v této oblasti. Informoval o novém programu (doplnění) Green Deal – sdělení komise Evropského parlamentu. Vzniká nová směrnice o energetické náročnosti budov, připomínkové řízení probíhá. ČKAIT směrnici připomínkovala. Směrnice řeší i energii zabudovanou a také cirkulární ekonomiku ve stavebnictví.

Ing. Loukota informoval o ukončení spolupráce při přípravě a vydávání časopisu Zprávy a informace ČKAIT s Informačním centrem ČKAIT, s.r.o., které zajišťovalo výběr tiskárny, tisk a distribuci. Od čísla 4/2022 si budeme vše zajišťovat prostřednictvím Střediska vzdělávání a informací ČKAIT.

Ing. Majer informoval o vývoji práce na novém informačním systému. Představenstvo pověřuje Ing. Majera k jednání se zpracovatelem zadání.

Ing. Řehůřková navrhuje změnit formulář o udělení záštity. Dále předložila žádost o záštitu semináři Skilled to be a Fire Expert. Záštita byla jednomyslně schválena.

Ing. Šafařík informoval o jednání aktivu pro obor Geotechnika. Předložil návrh dopisu adresovaného Agentuře ČAS o přípravě normy ČSN P 73 1005. Představenstvo navrhlo doplnit aktiv o další členy.

Ing. Vokurka představil návrh úprav žádosti o udělení autorizace, pokynů pro vyplnění žádosti, formuláře pro potvrzení praxe. Bylo schváleno [13 pro - 0 zdržel se - 0 proti]. Uvedl informaci střediska autorizací. Představenstvo s textem souhlasí a doporučuje jeho vydání pro potřeby všech oblastí. AR připravuje úpravu jednacního řádu Autorizační rady. Dále informoval o závěrečné sérii seminářů a webinářů konference Voda 2020, více na webu www.voda2020.cz.

Ing. Špalek uvedl informaci zaslanou **Ing. Zdařilovou**, týkající se jednání se SONS, Stavby roku 2022, setkání aktérů u příležitosti vznikající strategie bezbariérového cestovního ruchu v ČR.

Ing. Hnízdil předložil návrh nových roll-upů – představenstvo navrhuje upravit, resp. zdůvodnit žluté odrážky, doplnit QR kódy odkazů, odstranit obrisy líčků, které ruší text. Návrh musí být v souladu s grafickým manuálem loga. Dále předložil informaci o zvýšení ceny za kvalifikované prostředky – představenstvo trvá na dodržení smlouvy. Nová cena bude řešena s prodloužením smlouvy.

Ing. Motyčka informoval o změně mzdové účetní. Mzdové účetnictví bude zajišťovat společnost DUK se sídlem v Mladé Boleslavi.

Přehled průběžných úkolů

Ing. Drahorád: Navrhnout zlepšení bonusů pro členy, kteří plní podmínky projektu ČŽV. Připravit základní pravidla pořádání konferencí.

Ing. Hladík, Ing. Filip: Připravit návrh usnesení SD.

Ing. Hladík: Výklad zodpovědnosti autorizované osoby v pozici odpovědného zástupce.

Ing. Loukota: Sledovat případ zřícené střechy tělocvičny v České Třebové a soudní projednávání ve věci Trojské lávky, kde se odvolal státní zástupce.

Prof. Materna, Ing. Vaverka: Připravit odborný a doprovodný program setkání V4.

Ing. Řehůřková: Změnit formulář o udělení záštity ČKAIT.

Ing. Vokurka: Zkontrolovat studijní plány škol, jejichž absolventi žádají o autorizaci v oboru Geotechnika. Jednat se zástupci SBToolCZ o úpravě označení autorizované osoby v tomto nástroji.

Ing. Hnízdil: Představenstvo doporučilo zpřístupnit e-learning na testy z právních předpisů členům ČKAIT. Požádat o registraci ochranných známek na názvy zavedených konferencí. Upravit volební a jednací řád a nechat posoudit AK.

Jednání se účastnili

Přítomní členové představenstva: Ing. Robert Špalek – předseda; prof. Ing. Alois Materna, CSc., MBA – 1. místopředseda; Ing. František Hladík – místopředseda; Ing. František Mráz – místopředseda; Ing. Jindřich Pater; Ing. Petr Dospiva, Ph.D.; Ing. Michal Drahorád, Ph.D.; Ing. Josef Filip, Ph.D.; prof. Ing. Karel Kabele, CSc.; Ing. Radim Loukota; Ing. Michal Majer; Ing. Věra Řehůřková; Ing. Martin Šafařík; Ing. Karel Vaverka; Omluvena: Ing. Renata Zdařilová, Ph.D.

Přítomní hosté: prof. Ing. František Hrdlička, CSc. – předseda Dozorčí rady; Ing. Jan Korbel – předseda Stavovského soudu; Ing. Adam Vokurka, Ph.D. – předseda Autorizační rady; Ing. Radek Hnízdil, Ph.D. – ředitel Kanceláře Komory; Ing. Ladislav Motyčka – ekonomický mandatář

Následující zasedání: **22. 9. 2022, 24. 11. 2022**

Ing. Radek Hnízdil, Ph.D.
ředitel Kanceláře ČKAIT

Činnost Legislativní komise ČKAIT

Legislativní komise ČKAIT se v první polovině roku 2022 zabývala především sledováním nové etapy restrukturalizace stavebního práva ve vztahu k novému stavebnímu zákonu č. 283/2021 Sb., tedy projednávání novel o odkladu jeho účinnosti a o změnách jeho původního přijatého textu.

Celkově bylo za ČKAIT k navrhovaným předpisům za první pololetí roku 2022 uplatněno devadesát šest připomínek. K datu vyhotovení této zprávy bylo akceptováno pět z nich, dvě byly akceptovány jinak a jedna částečně, jedenáct nebylo akceptováno a dvacet bylo vysvětleno, k ostatním připomínkám dosud vypořádání neskončilo, a tudíž ještě nejsou vyhodnoceny jejich počty. Legislativní komise (LK) pracuje ve složení, které se nezměnilo od 19. listopadu 2021.

Novela nového stavebního zákona – Na setkáních LK byly pravidelně podávány zprávy o vývoji nejistého termínu nástupu účinnosti nového stavebního kodexu, podle něhož již od ledna letošního roku měly být realizovány změny v systému stavebních úřadů. Pod číslem 137 byl v Poslanecké sněmovně Parlamentu (PSP) s dlouhými diskuzemi projednáván návrh zákona, kterým se mění nový stavební zákon, co se týká jeho nabytí účinnosti. Podle této novely bude nový stavební zákon účinný pro většinu staveb až s ročním odkladem. Do stavebního

zákona přibyla hlava V o přechodném období od 1. července 2023 do 30. června 2024, podle níž se nový předpis mezitím aplikuje pouze pro vybrané stavby uvedené v příloze č. 3. Senát také při projednávání návrhu pochyboval o provázanosti takového odkladu se souvisejícími právními předpisy dotčenými změnovým zákonem č. 284/2021 Sb. a novela prošla nakonec bez jeho výslovného souhlasu, prezident ji podepsal a ve sbírce vyšla pod č. 195/2022 Sb. Bližší komentáře k novelám jsou uveřejňovány ve člancích JUDr. Evy Kuzmové.

Dále pak LK sledovala navazující přípravu další novely umožňující úpravy textů uvedených právních předpisů, a to také s dopadem na znění autorizačního zákona č. 360/1992 Sb. ČKAIT se zapojila do příprav této navazující institucionální novely stavebního zákona svou pracovní účastí ve skupině hmotného práva, která se sešla k projednání připomínek se zástupci všech připomínkových míst na Ministerstvu pro místní rozvoj (MMR). Za Komoru se zúčastnili předseda LK Ing. František Hladík a Mgr. Helena Dalešická. Z třiceti šesti připomínek navrhovaných Komorou byly nakonec přijaty jen tři, z toho dvě umožňující zařazení autorizací inženýrů a techniků mezi podmínky pro splnění kvalifikace k výkonu činnosti úředníků v oblasti územního plánování a stavebního řádu a jedna připomínka v podobě upřesnění odkazů na autorizační zákon a zákon o zeměměřičství u vybraných činnostech, k nimž se pojí nutná podmínka autorizace: zpracování územně plánovací dokumentace, územní studie a projektové dokumentace, vedení staveb a ověřování výsledků zeměměřičských činností.

Diskuzi vyvolala ambivalentní otázka procesní účasti projektanta na stavebním řízení, která by projektantovi umožnila vyjádřit se k povolování stavby podle jeho projektové dokumentace a také by mu zajistila přístup k informacím o jejích změnách. Podle ČKAIT by měla takováto spolupráce projektanta se stavebním úřadem pomoci urychlit a zlevnit povolovací proces. Opoziční názor ovšem proklamovala na jednání skupiny hmotného práva Hospodářská komora, které vadila absence úpravy o finančních nákladech na účast projektanta při řízení a která považovala obeslání autora projektu s výzvou k připomínce dokonce za zásah do soukromého vztahu mezi stavebníkem a projektantem.

Připomínky k zákonu o požární ochraně – Úprava přechodných ustanovení zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, zavedených zákonem č. 415/2021 Sb. v souvislosti s kategorizací staveb a oprávněním projektantů požárně bezpečnostních řešení, iniciovaná ČKAIT, byla na podnět Ministerstva vnitra (MV) vyřazena z projednání v rámci institucionální novely. S návrhem na nové znění ustanovení požárního zákona o oprávnění osob autorizovaných pro projektování požárně bezpečnostního řešení staveb po 1. prosinci 2023 byla Komora odkázána na MV. Na výzvu MMR prezentovala ČKAIT ve spolupráci s ČKA v březnu letošního roku také své návrhy dalších navazujících úprav změnového zákona směřujících k potřebným změnám zákona č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Obě komory společně navrhly doplnění ustanovení o elektronickém autorizačním razítku, rovné podmínky bezúhonnosti pro členy komor, stejně jako pro žadatele o autorizaci, možné disciplinární dopady nezaplacených členských příspěvků bez nutného projednání i výslovné

ustanovení proklamující výlučné oprávnění komor k vydávání autorizačních razítek, aby pro účely policejního vyšetřování podezření z trestných činů bylo zřejmé porušení zákona při výrobě autorizačního razítka neoprávněnou osobou. Komory také navrhly prodloužení lhůty na zahájení disciplinárního řízení na čtyři roky ode dne, kdy došlo k disciplinárnímu provinění.

Vyhláška o technických podmínkách PBS – V květnu se sešel Aktiv požární bezpečnosti staveb a za účasti tajemnice LK Mgr. Dalešické za ČKAIT vybral pro mezirezortní připomínkové řízení k novele vyhlášky č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, celkem třicet tři připomínek, které byly odeslány MV spolu s dopisem navrhujícím kompletní přepracování návrhu jako celku. Novela se týkala podmínek zajištění bezpečných únikových cest z prostor stavebně určených pro dětské skupiny či ubytovacích zařízení, a dále požadavků na elektronickou požární signalizaci a zařízení pro odvod kouře a tepla z hromadných garáží a požárních úseků v garážích. Jelikož ani institucionální novela nemá být poslední změnou nově přijatého stavebního kodexu se všemi jeho souvislostmi, k některým z návrhů Komor se ještě MMR plánuje v blízké budoucnosti vrátit.

Připomínky k územně analytickým podkladům – V květnu ČKAIT odeslala na MMR prostřednictvím elektronické knihovny eKLEP osm připomínek k novele vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů. Komora v připomínce apelovala na jednoznačnost zpráv o uplatňování zásad územního rozvoje, navrhla vypustit nekonkrétní ustanovení o plochách a koridorech bez provázanosti s územním plánem a doplnit do vyhodnocení vlivů územního rozvojevého plánu také zdroje povrchové a podzemní vody.

Jednotné povolování v oblasti ochrany životního prostředí – K zákonu o jednotném povolování v oblasti ochrany životního prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o jednotném povolování v oblasti ochrany životního prostředí) měla Komora tři připomínky procedurálního charakteru k navrhovaným lhůtám, z nichž dvě připomínky zákonodárce akceptoval.

Dotazy členů – V prvním pololetí roku 2022 obdržela LK 15 konkrétních dotazů členů ČKAIT, stavebních úřadů, stavebníků, zadavatelů veřejných zakázek a dalších osob ve vztahu k výkonu činnosti autorizovaných osob. Jeden z dotazů se týkal výkonu funkce odpovědného zástupce autorizovanou osobou. Návrh odpovědi byl předložen k posouzení spolupracující advokátní kanceláři Komory. Cílem je vyjasnit stanovisko k disciplinární odpovědnosti autorizovaných osob v postavení odpovědného zástupce podle živnostenského zákona, resp. aplikaci zákonných ustanovení autorizačního a živnostenského zákona.

Ing. František Hladík

místopředseda představenstva ČKAIT
a předseda Legislativní komise ČKAIT

Mgr. Helena Dalešická

Středisko legislativně právní
a tajemnice Legislativní komise

Co Komora nabízí členům?

ČKAIT rozšiřuje nabídku služeb členům průběžně. Velkou pozornost věnuje nabídce celoživotního vzdělávání, ale nabízené služby jsou mnohem rozmanitější. K 30 letům existence ČKAIT přinášíme přehled 30 hlavních činností, kterým se profesní komora věnuje.

Otevíráme přístup do profese

1. Zkoušení zájemců o autorizaci – Komora zajišťuje přijímání žádostí o udělení autorizace, vlastní autorizační proces včetně zkoušení, ale také uznávání odborné způsobilosti občanů EU. Znalosti a zkušenosti zkušebních komisařů jsou podstatnou součástí celého procesu. Činnosti zajišťují Autorizační rada ČKAIT a Rada pro uznávání kvalifikace občanů členských států EU, administruje Středisko autorizací.

Vzděláváme

2. Celoživotní vzdělávání (CŽV) – Komora podporuje celoživotní vzdělávání autorizovaných osob, které jim přikazuje zákon č. 360/1992 Sb. Projekt zajišťuje Komise CŽV, administruje Středisko vzdělávání a informací (SVI), vlastní vzdělávání pořádají oblastní kanceláře a SVI. SVI spravuje také portál eduK. Komora pořádá vlastní vzdělávání (webináře, semináře, konference, elektronické kurzy...) a akredituje vzdělávání externích pořadatelů tak, aby nabídka odborných akcí byla pro naše členy široká i napříč obory. Vzdělává a informuje o vývoji vydáváním vlastních odborných pomůcek a dalšími službami, např. portálem PROFESIS.

3. Webináře/semináře – Komora pořádá webináře a semináře pro členy Komory v celé republice, a to prostřednictvím oblastních kanceláří a Střediska vzdělávání a informací. Nabídka vzdělávání nebyla přerušena ani v době protiepidemických opatření, i v těžkém období byla nabídka webinářů široká. Webináře je možné zhlédnout i zpětně, souhlasí-li přednášející, a to většinou do 8 hod. ráno dne následujícího po dni konání. I zpětné zhlédnutí je započítáváno do CŽV a AO obdrží potvrzení o účasti. Některé webináře, na základě souhlasu přednášejícího, lze zhlédnout i ze záznamu. Záznamy jsou přístupné z eduKu (vzdělávací portál ČKAIT).

4. Konference – Komora organizuje odborné konference převážně ve spolupráci profesních aktivů oborů a oblastních kanceláří ČKAIT. Jedná se o konference Statika staveb Plzeň, Městské inženýrství Karlovarsko, Dopravní konference Pardubice, Inženýrský den ČKAIT v Brně a další.

5. Elektronický vzdělávací portál – eduK – V polovině roku 2022 byla rozšířena nabídka způsobů vzdělávání. Nově byl spuštěn elektronický vzdělávací portál eduK, který obsahuje:

- Kurzy zakončené testem, akreditované v rámci projektu CŽV a hodnocené 1 bodem.
- Záznamy webinářů, neakreditované v CŽV.

6. PROFESIS – Profesní informační systém řídí Rada pro podporu rozvoje profese, portál PROFESIS spravuje a administruje SVI.

- Portál je přístupný odborné veřejnosti, studentům (budoucím členům), stavebním úřadům a samosprávě tak, aby

kommunikace mezi autorizovanou osobou a např. stavebním úřadem mohla probíhat nad veřejným dokumentem.

- Průběžně probíhá aktualizace pomůcek a doplňování pomůcek nových.
- Průběžně se systém rozšiřuje o nové informace, služby a odkazy, které členové potřebují k výkonu své činnosti, tak, aby měli vše na jednom místě. Jedná se např. o přístup k právním předpisům ČR i Evropské unie (Právní předpisy) a k technickým normám (České technické normy). Pro obě skupiny informací jsme v roce 2022 rozšířili službu o měsíční přehledy aktuálního vývoje (Právní informace a Informace o technických normách).
- Cesta k informacím a dokumentům veřejné správy je zkrácena vytvořením rozcestníku přímo v PROFESISu (Dokumenty veřejné správy).
- O novinkách z oboru, právních předpisech a dalších dokumentech informujeme v Aktualitách.
- Technické standardy ČKAIT, jejichž tvorbu zajišťuje Technická komise ČKAIT, jsou zpřístupněny v PROFESISu, aby se mohly stát součástí smluvních vztahů. V systému PROFESIS jsou také ke stažení ve formátu PDF.

7. Publikace – Prostřednictvím dceřiné společnosti Informační centrum ČKAIT s.r.o. nabízíme členům i veřejnosti odbornou literaturu, a to přímo na oblastních kancelářích, prostřednictvím prodejců nebo na e-shopu.

Informujeme a prezentujeme

8. Časopis Zprávy a informace ČKAIT – Časopis vydáváme tiskem i online. V elektronické verzi jsou oproti verzi tištěné informace ke článkům rozšířené. Upozornění na nové číslo zasíláme členům, státní správě, samosprávě, stavebním úřadům a dalším příjemcům newsletterem.

9. Prezentace Komory – Kdo není vidět a slyšet, jako by nebyl. V červenci 2021 bylo založeno Tiskové oddělení (TO) pod SVI a jeho činnost odstartovala hned dvěma zkouškami ohněm – tornádem a downburstem na jižní Moravě a Lounsku – a rekonstrukcí stavebního práva. Tiskové oddělení prezentuje aktuální nebo důležitá témata, která se dotýkají činnosti autorizovaných osob přímo i nepřímo. Výstupy TO řídí a schvaluje předseda ČKAIT.

- V prvním roce existence Tiskového oddělení ČKAIT bylo vydáno 35 tiskových zpráv.
- V návaznosti na tiskové zprávy jsou představitelé ČKAIT citováni v tisku a zváni k vystoupením v médiích, jako je televize a rozhlas.
- Komora je tradičně prezentována na vybraných stavebních veletrzích, na kterých většinou zajišťujeme také odborné poradenství pro návštěvníky veletrhu zdarma.

10. Informace pro členy – Informujeme členy Komory na webu ČKAIT, v časopisech, prostřednictvím newsletterů, na facebookové stránce nebo youtube.

11. Připravujeme oslavu 30 let ČKAIT – Organizujeme řadu aktivit k oslavám výročí zahájení činnosti ČKAIT. Vyhlásíme 30 významných osobností a 30 staveb. Pro tento účel připravujeme portál 30let.ckait.cz, videomapping, slavnostní večer atd. Připravujeme také vydání publikací prezentujících významné osobnosti a stavby za období 30 let. Informační centrum ČKAIT připravuje publikaci, která přibližuje vývoj a aktivity Komory, jejích orgánů, oblastních kanceláří, spolupráci s externími partnery.

12. Časopis Stavebnictví – Spolu s Českým svazem stavebních inženýrů a Svazem podnikatelů ve stavebnictví vydáváme Časopis Stavebnictví prostřednictvím Informačního centra ČKAIT.

Měníme prostředí ve stavebnictví

13. Profesionální aktivity oborů – Autorizované osoby, které mají zájem ovlivňovat vývoj svého oboru autorizace/specializace, se sdružují v profesních aktivech. Aktivity sledují svůj obor, právní předpisy, doporučují nové pomůcky do PROFESISu nebo přednášky pro členy. Doporučují také představenstvu témata k jednání či sledování. Předsedové profesních aktiv vítají nové členy, kteří jsou ochotni a schopni se aktivně podílet na jejich činnosti. Činnost aktivů je podřízena představenstvu. Technickou podporu předsedům profesních aktivů poskytuje SVI.

14. Pracovní komise – Pro vybranou významnou problematiku vývoje ve stavebnictví Komora vytváří pracovní komise (např. pro BIM, pro technické předpisy, pro veřejné zakázky...). Tyto komise jsou podřízeny představenstvu Komory. Technickou podporu předsedům vybraných komisí poskytuje SVI.

15. Připomínáme právní předpisy – Komora je již sedmým rokem připomínkovým místem Legislativní rady vlády. S vaší pomocí připomínáme právní předpisy. Tato činnost je úkolem Střediska legislativně právního.

16. Centrum technické normalizace (CTN) – Před lety se Komora stala Centrem technické normalizace pro tvorbu a revize původních ČSN na národní úrovni, tj. s vyloučením norem EN či ISO. Mnoho českých technických norem vyžaduje aktualizaci, mnohá místa po zrušených normách zůstávají prázdná, ale jsou naopak i místa, kde by norma byla zapotřebí. Nabídněte své zkušenosti a čas a ovlivněte české technické normy!

Pomáháme členům

17. Pojištění AO – Mimo základního pojištění profesní odpovědnosti, které mají autorizované osoby zajištěné v rámci členství v Komore a hrazené z členského příspěvku, zajistila Komora zvýhodněné skupinové profesní připojištění a další možnosti připojištění. Tato připojištění objednáva AO podle svého uvážení a objednané služby hradí samostatně.

18. Poskytujeme poradenství členům

- **Právní poradenství** – Je zajišťováno právními poradci v Praze a v Brně e-mailem a prezenčně. Administruje SLP.

- **Poradenství pro bezbariérové užívání staveb** – Je poskytováno poradci v Praze a Ostravě e-mailem a prezenčně. Administruje SVI ve spolupráci s OK Ostrava.

19. Knihovna a studovna – Autorizované osoby i veřejnost mají možnost prezenčního studia odborné literatury a časopisů v knihovně ČKAIT. Zájemcům je umožněn také přístup do systému ČSN online (pouze náhled) k ověření informací.

20. Archiv panelových soustav a montovaných skeletů – Rozšiřujeme průběžně archiv typových a jiných podkladů k panelovým soustavám, montovaným skeletům apod. v knihovně ČKAIT. Dokumenty jsou v knihovně nejen ve fyzické podobě, ale i elektronicky. Studium podkladů je umožněno po včasné dohodě termínu návštěvy.

Některé oblastní kanceláře mají také archivní dokumenty k místním panelovým soustavám. Studium je možné pouze po dohodě s příslušnou OK.

Usnadňujeme administrativu pro členy

21. Elektronické razítko – Od ledna 2022 si mohou členové kromě klasického razítka zařídit také tzv. elektronické autorizační razítko – kvalifikovaný elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu, obsahujícím jméno AO, číslo AO, obor, příp. specializace, opatřené kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem.

22. Elektronický deník AO (eDAO) – Od ledna 2020 je možné vést Deník autorizované osoby (DAO) v elektronické formě – eDAO. Změna formy deníku je možná 1x ročně.

Prezentujeme profesi formou soutěží

23. Cena Inženýrské komory – ČKAIT každoročně vypisuje a vyhlašuje Cenu Inženýrské komory, jejímž účelem je prezentovat a vyzdvihnout kvalitní stavební a technologické inženýrské návrhy a stavby. Oceněné osoby jsou prezentovány na webu Komory, v časopise Zprávy a informace ČKAIT a dalšími způsoby.

24. Stavba roku – ČKAIT spoluvypisuje celostátní soutěž Stavba roku, kde je udělována Cena předsedy ČKAIT. Prostřednictvím oblastních kanceláří je také spoluvypisovatelem krajských Staveb roku.

Pečujeme o mladou generaci

25. Spolupráce se středními a vysokými školami – Představitelé ČKAIT, členové představenstva a výborů oblastí spolupracují s představiteli středních a vysokých škol, např. při vypisování studentských soutěží. Autorizační rada ČKAIT také posuzuje akreditace studijních programů vysokých škol z pohledu odbornosti a následně možnosti se autorizovat.

Nezapomínáme na matadory

26. Čestní členové – Komora si váží svých členů, kteří významně ovlivnili stavebnictví nebo činnost Komory. Pro čestné členy organizuje setkání, na němž se mohou potkat s kolegy a strávit příjemný den.

Spolupracujeme se státní správou

27. Představitelé ČKAIT spolupracují se státní správou ministerstvy, hasičskými záchrannými sbory, samosprávou atd., účastní se rozhodujících jednání, vyjadřují se k návrhům a rozhodnutím.

Spolupracujeme se zahraničními inženýrskými komorami, svazy a radami

28. Komora spolupracuje se zahraničními komorami autorizovaných inženýrů, svazy stavebních inženýrů a dalšími partnerskými organizacemi, např. v rámci V4 a dalšími formami přeshraniční spolupráce. Představitelé Komory jsou členy mezinárodních inženýrských rad (ECEC, ECCE).

Zajímáme se o kulturní dědictví

29. Komora se věnuje nejen technickým památkám, ale spolupracuje také s významnými institucemi v oblasti kulturního dědictví – Národní památkový ústav, Národní technické muzeum, Sdružení historických sídel ČR.

Držíme krok s dobou – přehled novinek 2020–2022

30. I přes protipandemická opatření Komora omezila činnost jen minimálně. Dále se zkoušelo, vzdělávalo, konaly se konference, profesní aktivity i pracovní komise se scházely online, představitelé Komory se účastnili online zasedání mezinárodních asociací a svazů, mezinárodních konferencí atd. Komora i nadále rozšiřovala nabídku elektronických služeb členům a v posledních 2 letech spustila:

- Elektronický deník AO (eDAO) – od ledna 2020
- Nový PROFESIS – od prosince 2020
- Webináře – rozšíření nabídky v době pandemie a dále
- Elektronické razítko – od ledna 2022
- eduK – od poloviny roku 2022

Ing. Dominika Mandíková

Středisko vzdělávání a informací ČKAIT

Rada pro podporu rozvoje profese a Ediční rada – současnost a budoucnost

Rada pro podporu rozvoje profese (RPRP)

RPRP již 19. rokem vytváří výstupy, jejichž cílem je odborný profesní růst členů Komory, a to i v jednotlivých oborech autorizací a specializací.

Po reorganizaci v roce 2020 se RPRP stala platformou, kde se setkávají předsedové pracovních skupin a profesních aktivit ČKAIT, zástupci vybraných ministerstev, kanceláře Komory a další osoby. Aktuální složení Rady je uveřejněno na webu Komory.

Dlouhodobě jsou nejvíce viditelnými výstupy pomůcky systému PROFESIS – Profesního informačního systému ČKAIT, které jsou vydávány elektronicky na portálu PROFESIS.ckait.cz, vybrané z nich také tiskem. O portálu PROFESIS byli uživatelé průběžně informováni.

Rada sleduje vývoj ve stavebnictví, primárně vývoj právních předpisů a technické normalizace, procesů atd. ve všech souvislostech, s cílem přispět ke vzdělávání autorizovaných osob, zejména projektantů, stavbyvedoucích a technických dozorců stavebníka. ČKAIT prostřednictvím RPRP usiluje o snížení rizik vyplývajících z výkonu vybraných činností ve výstavbě, jak je předepisuje autorizační zákon, stavební zákon a další právní předpisy, na minimum.

RPRP ve spolupráci s pracovními komisemi podporuje tvorbu pomůcek a služeb Komory, které mají reálné využití ve stavební praxi. I nadále budou výstupy uveřejňovány v PROFESISu, kde jsou odborné texty propojeny odkazy s citovanými právními předpisy i technickými normami (normami za podmínky smluvního vztahu uživatele s agenturou ČAS).

Představitelé Komory podporují přednostně vydávání pomůcek elektronicky. Některá témata je vhodnější vydávat tiskem. Tyto výstupy jsou posílány Ediční radou ČKAIT.

Ediční rada (ER)

Předseda Ediční rady je členem RPRP, čímž dochází k vzájemné součinnosti i v oblasti tištěných výstupů. Složení ER je také uveřejněno na webu ČKAIT.

Posláním ER je vytvořit ediční plán publikací, které budou přinášet členům i odborné veřejnosti nejen nové poznatky z oboru, ale také připomínat znalosti a dovednosti předchozích generací odborníků, osobnosti i významné stavby. Ediční rada přihlíží k vydavatelským plánům jiných vydavatelství, aby vyloučila dvoukolejnost řešení určitých problematik. Součástí edičního plánu jsou také informace o publikacích, které Informační centrum ČKAIT, s.r.o. vydává pro další subjekty. Ediční plán bere na vědomí představenstvo ČKAIT.

Publikace, které Komora vydává, redakčně zpracovává a prodává dceřiná společnost Informační centrum ČKAIT, s.r.o. Publikace jsou prodávány na oblastních kancelářích ČKAIT, e-shopu a prostřednictvím dalších prodejců. Neprodejné, interní, publikace zpracovávají zaměstnanci Komory, převážně Střediska vzdělávání a informací, a jsou distribuovány podle interních rozhodnutí představenstva nebo ředitele kanceláře Komory.

S novými publikacemi jsou členové a veřejnost seznamováni např. články či upoutávkami v časopisu Zprávy a informace ČKAIT, Časopisu Stavebnictví atd.

Ing. Jindřich Pater, Předseda RPRP a ER

Ing. Dominika Mandíková, Středisko vzdělávání a informací

Nejvyšší ocenění Karlovarského kraje 2021 získala Městská dvorana v Lokti. Foto: Regionální stavební sdružení Karlovy Vary

Stavby Karlovarského kraje 2021

Letos se přihlásilo celkem 24 staveb a 10 projektů. Zveřejnili jsme také 6 zachráněných památek. Nejlepší stavbou se stala Městská dvorana v Lokti.

Regionální stavební sdružení Karlovy Vary vyhlásilo 16. června 2022 výsledky 21. ročníku přehlídky a soutěže Stavby Karlovarského kraje. O titul Stavba roku soutěžily nejen realizace staveb, ale i projekty a architektonické studie, tzn., že přehlídka i soutěž byla rozdělena na dvě části: realizace a projekty. Toto rozdělení na „Co se postavilo...“ a „Co se bude stavět...“ zvyšuje zájem o soutěž. O titul Stavba roku soutěžily stavby i rekonstrukce z celého Karlovarského kraje – bytové domy, stavby občanské vybavenosti, průmyslové stavby, stavby dopravní. Soutěžil i hrad, kostel, nový obecní úřad, ZUŠ, Městská dvorana, Dolní Lomnice. V přehlídce projektů se představily návrhy bytových domů, rekonstrukce nádraží v Aši, v Chodově, rekonstrukce koupaliště v Ostrově, rekonstrukce celnice na Božím Daru, studie silnice I/13 z Ostrova.

Porota vybrala jako nejlepší stavbu pro rok 2022 stavbu Loket – Městská dvorana, za ní se umístil Bečov nad Teplou – rekonstrukce Pluhovských domů (sem byl po dokončení stavby přemístěn Relikviář svatého Maura). Tato stavba získala nejvíce hlasů veřejnosti i samostatnou cenu, kterou jí udělil hejtman Karlovarského kraje Ing. Petr Kulhánek. Na třetím místě je Mlýnská kolonáda v Karlových Varech a její dílčí úpravy. Čestné uznání získal Boží Dar – obslužný areál Skiareál Hranice a Domov seniorů v Karlových Varech. Primátorka Statutárního města Karlovy Vary Ing. Andrea Pfeiffer Ferklová ocenila Domov seniorů v Karlových Varech. Cenu udělila také šéfredaktorka celostátního časopisu Stavebnictví Ing. Hana Dušková – a to stavbě Karlovy Vary – obnova Dvorského mostu přes řeku Ohři.

V části projekty a studie zvítězil návrh Karlovy Vary – Divadelní korzo, na druhém místě je Boží Dar – rekonstrukce areálu bývalé celnice na muzeum Krušnohoří a třetí je projekt Abertamy – Dům sedmnácti bylin, který získal i nejvíce bodů od veřejnosti. Čestné uznání obdržel Ostrov – studie 4pruhové uspořádání komunikace I/13 Ostrov – Smilov.

V části zachráněné památky hlasovala pouze veřejnost, vybrala stavbu Karlovy Vary – dům Zlatý jelen. Ve veřejném hlasování na internetu bylo odevzdáno celkem 8 635 platných a ověřených hlasů.

Za 21 let jsme zveřejnili 593 nových a někdy i méně známých realizací staveb a projektů a představili jsme je veřejnosti.

Osobnosti regionu Karlovy Vary

V rámci celé akce „Dny stavitelství a architektury Karlovarského kraje 2022“ byl oceněn projektant roku Ing. Jiří Kovařík a stavbyvedoucí roku Jan Kubeš. Po jedenácté byla udělena cena „Osobnost stavitelství Karlovarského kraje“, kterou obdržel za celoživotní dílo v oblasti mostního a dopravního stavitelství v Karlovarském kraji i v rámci ČR, za vysokou profesionalitu a odbornost s přihlédnutím k vysokým morálním vlastnostem a etickým hodnotám Ing. Jan Procházka.

Všechny výsledky letošního ročníku i předchozích let jsou zveřejněny na internetu na www.stavbykarlovarska.cz.

Ing. Anna Vlášková
manažer, Regionální stavební sdružení Karlovy Vary

Loket – Městská dvorana

Ocenění: 1. cena

Investor: Město Loket

Projektant: NEUPROJEKT – projekční kancelář,
Ing. Petr Podlipský

Zhotovitel: ISSO – Inženýrské stavby Sokolov, s.r.o.,
Josef Bartyzal

Bečov nad Teplou – rekonstrukce Pluhovských domů

Ocenění: 2. cena, Cena hejtmána Karlovarského kraje,
Cena veřejnosti

Investor: Národní památkový ústav – SHZ Bečov,
Mgr. Tomáš Wizovský, kastelán

Projektant: Projektový ateliér pro architekturu a pozemní
stavby spol. s r. o., Ing. arch. Tomáš Šantavý

Zhotovitel: Metrostav a.s., Ing. Petr Čermoch, MBA

Karlovy Vary – Mlýnská kolonáda – opravy nadzemní i podzemní stavby

Ocenění: 3. cena

Investor: Statutární město Karlovy Vary, Ing. Andrea Pfeffer
Ferklová, MBA, primátorka města

Projektant: Projektový ateliér pro architekturu a pozemní
stavby, Ing. arch. Tomáš Šantavý, Ing. arch. Vladimír Kládiva

Zhotovitel: TIMA spol. s r. o. – obchodně výrobní služby,
Ing. Zdeněk Zapletal (generální zhotovitel OHLA ŽS, a.s.)

Obslužný objekt Skiareál Hranice Boží Dar

Ocenění: Čestné uznání za „realizaci objektu v pojetí
současné architektonické tvorby se zřetelem na tradiční
materiálové pojetí“

Investor: Ing. Anton Jurica – Skiareál Hranice Boží Dar

Projektant: JURICA a.s., Ing. Anton Jurica,
Ing. arch. Antonín Jurica, Ing. arch. Vít Jurica

Zhotovitel: JURICA a.s., Ing. Anton Jurica

Domov seniorů ve Staré Roli, Karlovy Vary

Ocenění: Cena primátorky města Karlovy Vary, Čestné
uznání za „novostavbu vysokého společenského významu
s vytvořením klidového prostředí v zastavěném území“

Investor: KVDS s.r.o., Jakub Erben

Projektant: Livingstav s.r.o., Jan Snášel, Rota Group s.r.o.,
Josef Jambora

Zhotovitel: Welkin stavební s.r.o., Michal Weinreb

Všechny výsledky z letošního ročníku i předchozích let jsou zveřejněny na internetu na www.stavbykarlovarska.cz a zpravy.ckait.cz.

Rekonstrukce a modernizace auly Academia centra, Zlín, získala Cenu Grand Prix arch. Pavla Nováka

Stavba roku Zlínského kraje 2021

Do 20. ročníku se přihlásilo 47 staveb realizovaných zlínskými stavebními firmami. V polovině června byly vyhlášeny výsledky. Grand Prix Pavla Nováka získala Rekonstrukce a modernizace auly Academia centra, Zlín. Bylo uděleno sedm hlavních cen, cena hejtmána, ministerstva průmyslu a syndikátu novinářů.

Pod záštitou hejtmána Zlínského kraje Radima Holíše se uskutečnil jubilejní 20. ročník soutěže, jejímž hlavním cílem je zviditelnit kvalitní projekty v oblasti stavebnictví realizované firmami se sídlem ve Zlínském kraji. Vyhlašovatelé jsou Zlínský kraj, krajská společnost Svazu podnikatelů ve stavebnictví ČR, Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků ve výstavbě a nově i s podporou Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Ceny byly předány 16. června 2022 při slavnostním večeru na zámku v Holešově, kterého se zúčastnili zástupci soutěžících, politické reprezentace a stavební veřejnosti Zlínského kraje.

Do soutěže Stavba roku Zlínského kraje (SRZK) bylo přihlášeno 47 staveb, které hodnotila 16 členná odborná porota složená z organizátorů z krajské organizace Svazu podnikatelů ve stavebnictví ČR, České komory autorizovaných inženýrů a techniků ve výstavbě zastoupené čtyřmi autorizovanými osobami, doplněná o odborné poradce z řad architektů a vedení Zlínského kraje. Porota hodnotila stavby realizované a dokončené stavebními firmami Zlínského kraje v roce 2021. Kategorie s velkým počtem 13 soutěžících byla Stavby realizované mimo území Zlínského kraje, což potvrzuje, že region si udržuje historicky silnou stavební základnu, působící na území celé ČR i v zahraničí.

K zajímavostem letošního ročníku patří velký počet přihlášených staveb, které mají charakter památkově chráněných objektů. Jde o stavby ZOO a zámek Zlín – Lešná, Revitalizace hospodářského dvora v Rymicích, Zámek Kinských ve Valašském Meziříčí, Státní zámek Vranov nad Dyjí, Kostel Božího Těla,

Třinec – Guty, Rekonstrukce objektů v areálu Bratislavského hradu, Vlastivědné muzeum v Olomouci. Právě na těchto stavbách porota ocenila špičkově provedené řemeslné práce.

Rekonstrukce a modernizace auly Academia centra, Zlín

Ocenění: Cena Grand Prix arch. Pavla Nováka

Investor: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Projektant: PPOJECT building s.r.o.

Zhotovitel: JB Stavební, s.r.o.

Cena Grand Prix arch. Pavla Nováka byla této stavbě udělena vzhledem k mimořádné architektonické úrovni, náročnosti a úspěšnosti její rekonstrukce a modernizace.

Architektonickou studii zpracovala prof. Ing. arch. Eva Jiříčná s pražským kolektivem, dvorní architekti Univerzity Tomáše Bati (UTB). Při realizaci byly kladeny vysoké nároky na architektonický a estetický vzhled nových konstrukcí a prvků a stejně tak na funkčnost a životnost nově instalovaných zařízení a interiérového vybavení. To vše při pečlivém výběru kvalitních materiálů, promyšlené barevnosti a špičkovém provedení náročných stavebních a interiérových detailů. UTB se rozhodla komplexně a radikálně přestavět prostor Auly v objektu U2, její stavebně technické a technologické vybavení, zároveň navazující foyer a šatny v přízemí a sociální zařízení v podzemí včetně výměny všech povrchů a interiérových prvků. Důvodem této náročné investice bylo více než 25leté intenzivní využívání Auly

a přidružených prostor, a s tím spojený nevhodný stavebně technický stav, vyznačující se značným opotřebením vnitřního vybavení, nerevidovatelnými konstrukcemi, nestandardními instalacemi technického zařízení a na současnou dobu nevhodnými a zastaralými prvky audiovizu, osvětlení, zastínění a akustiky. Touto investicí UTB dokázala realizovat další mimořádnou stavbu jak návrhem, tak provedením, ojedinělý a významný prostor nejen po vlastní potřeby UTB, ale i pro řadu mimoškolních kulturních a vzdělávacích aktivit ve Zlíně.

Oprava střechy zámku Lešná, Zlín - Lešná

Ocenění: Cena hejtmána Zlínského kraje

Investor: ZOO a zámek Zlín - Lešná

Projektant: H & B REAL, a.s.

Zhotovitel: TESLICE CZ s.r.o.

Náročná a netypická kompletní oprava střechy na zámku Lešná u Zlína, dominanty oblíbeného areálu ZOO. Zámek je jedním z nejmladších šlechtických sídel u nás, jeho přestavba v historizujícím slohu byla dokončena na konci 19. stol. V 60. letech min. stol. byla provedena necitlivá oprava střechy, po jejímž odkrytí se ukázala v kritickém stavu. Tehdy byly odstraněny také zdobné ornamenty, které byly nyní obnoveny. Proběhla výměna části krovu, obnova všech 19 komínů, výměna krytiny kolem nich a i na jižní věži. Tašky musely být na zakázku vyrobeny v Německu, kde se našel jediný výrobce, který byl schopen vyrobit repliky původních tašek, hřebenače pak na zakázku zhotovili v Poštorné. V průběhu prací došlo k odbornému uložení desítek klempířských, truhlářských nebo dřevěných

prvků, které následně byly restaurovány. Tesařské, pokrývačské a klempířské práce byly neobvykle náročné, protože střecha zámku je velmi členitá, a to vyžadovalo maximální soustředěnost na detail a kvalitu prací. Přístup ke všem místům, jako jsou úžlabí či věžičky, vyžadoval obrovské stavařské úsilí. Při realizaci bylo nutno časově zohledňovat životní cyklus chráněných netopýrů sídlících na půdě. Odborná firma se všech prací zhostila na výbornou a pohádková podoba zámku tak bude lákat návštěvníky ZOO i nadále.

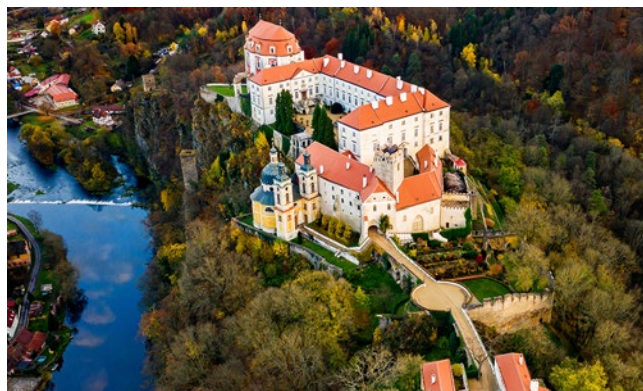
Vývojové inovační centrum modularity, Vizovice

Ocenění: Cena Ministerstva průmyslu a obchodu ČR

Investor: KOMA MODULAR s.r.o.

Projektant: KOMA MODULAR s.r.o., Ing. Jiří Valenta
CHYBIK+KRISTOF ASSOCIATED ARCHITECTS s.r.o.,
Ing. Oldřich Studený

Zhotovitel: KOMA MODULAR s.r.o.

Státní zámek Vranov nad Dyjí, okres Znojmo

Ocenění: Stavby realizované mimo území Zlínského kraje

Investor: Národní památkový ústav

Projektant: HOL-AGRO, spol. s r.o., arch. Miloslav Hanzl

Zhotovitel: H & B delta, s.r.o.

Ing. Jaroslav Valkovič
oblast Zlín

Všechny oceněné stavby Zlínského kraje 2021 najdete na stavbaroku.zlin.cz a zpravy.ckait.cz.

Setkání čestných členů ČKAIT

Ing. Radek Hnízdil, Ph.D., ředitel Kanceláře ČKAIT, připravil tradiční setkání čestných členů tentokrát na vodě na vyhlídkové lodi plující po Vltavě.

Pozvaní dorazili plni sil a nadšení dostatečně včas, proto loď mohla odrazit od mola podle plánu. Také květnové počasí setkání přálo. Na palubě přivítal zúčastněné milými slovy předseda Ing. Robert Špalek a seznámil hosty s přípravami oslav 30 let ČKAIT a dalšími připravovanými akcemi Komory, na které čestné členy pozval. Plavba probíhala poklidně, hosté se dobře bavili a vyměňovali si informace a poznatky. Tak, jak se již stalo během vyhlídkové jízdy tramvají, kdy byl objednaný turistický průvodce při výkladu doplňován našimi členy, ujali se role

průvodců i zde na lodi. Zsvěcení odborníci se podělili s kolegy o své vědomosti o okolních stavbách – budovách i mostech, jejich úpravách, opravách, zajímavých souvislostech, ale i o zážitcích z velkých povodní. Průvodci se stali Ing. Pavel Štěpán, Ing. Václav Mach, doc. Ing. Jan Masopust... Jejich zajímavé poznatky a zkušenosti byly všemi zúčastněnými vítány a přinesly další podněty k rozhovorům.

Ing. Dominika Mandíková
Středisko vzdělávání a informací

30 LET ČKAIT • 30 OSOBNOSTÍ • 30 STAVEB • 30 LET ČR
POZVÁNKA NA VIDEOMAPPING ČKAIT 1992 – 2022

KDE: na severozápadní fasádě Kongresového centra Praha směrem k BC Vyšehrad

KDY: 11. a 12. 10. od 19.30 do cca 22.00 v pětiminutových smyčkách se budou střídát česká a anglická verze

Vstup volný

Akce je součástí doprovodného programu Mezinárodní konference Politika architektury a stavební kultury, která se koná v rámci českého předsednictví EU.

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

**MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU**

Ministerstvo dopravy

**MINISTERSTVO
KULTURY**

**Ministerstvo spravedlnosti
České republiky**

EU2022.CZ

40

ZPRÁVY A INFORMACE ČKAIT 4 | 2022

PROFESIS

profesis.ckait.cz

Nové rubriky

R 1 – Panelové domy

Se souhlasem MPO jsou uveřejňovány vybrané publikace z řady Regenerace panelových domů.

- R 1.1 – Charakteristické vady a poruchy nosných konstrukcí panelových domů
- R 1.2 – Sanace a rekonstrukce nosných konstrukcí panelových domů
- R 1.3 – Komplexní regenerace panelových domů stavební soustavy G 40 a G 57

IN – Informace o technických normách

Formou měsíčních přehledů jsou zveřejňovány informace o technických normách ve stavebnictví publikovaných ve Věstníku ÚNMZ.

Aktualizace pomůcek

- A 3.4 – Přehled právních předpisů ve stavebnictví – aktualizace k 30. 6. 2022
- MP 1.5 – Obecné zásady činnosti AO TZS pro projektovou činnost
- MP 1.5.4 – Zdroje tepelné energie a rozvodná tepelná zařízení – TZS
- MP 1.5.5 – Zdvíhací zařízení – TZS
- MP 1.5.8 – Zařízení horizontální a vertikální dopravy – TZS
- MP 1.1.2 – Zásady organizace výstavby
- MP 2.5.1 – Vedení provádění technologických staveb

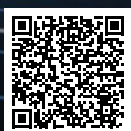

INŽENÝRSKÝ DEN

18. října 2022 od 10 hod.
hotel AVANTI, Brno

ENERGETICKÁ KONCEPCE A HOSPODAŘENÍ ENERGIEMI

STAVBY KARLOVARSKÉHO KRAJE 2021

